THIS PAPER WAS MAILED
WEDNESDAY, SEPT. 30, 1987.

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER

Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited
Business Offices: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9, Canada. Editor-in-Chief **A. Kundrats**, 465-7902. USA Editorial Offices: New York, Editor **V. Irbe**, 6D Millholland Drive, Fishkill, NY 12524, Chicago Editor **A. Zaube**, 3353 N. Avers Avenue, Chicago, Ill. 60618; California Editor **Kārlis Kalejs**, 3822 Markridge Road, La Crescenta, CA 91214.

NR. 40. SESTDIENA, 1987. GADA 3. OKTOBRIS 36. GADS SATURDAY, OCTOBER 3, 1987.

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 CENA 1.25 DOL.

Guntars Brikmanis

Ar drosmi un apņēmību

Mūsu organizācijas svinīgais soļījums sākas ar vārdiem: ,,Mēs nešaubīgi ticam, ka Latvija atkal būs brīva, nacionāla un neatkarīga valsts, kuŗā visa valsts vara piederēs latviešu tautai.''

Tātad ticības un nelokāmas pārliecības kopšana un uzturēšana, neatlaidīgs darbs un centieni Latvijas brīvības atgūšanai un demokratisku tiesību nodrošinājums latviešu tautai ir tie pamati Daugavas Vanagu organizācijai, uz kuŗiem mēs balstām savu darbību nacionālpolītiskā darba iedzīvināšanai un sekmēšanai — trimdā.

Šinī mūsu visu kopējā darbā nedrīkst būt malā stāvētāju — vienaldzības miegā grimušie mums ir jāmodina, naīvie un neticīgie jāpārliecina un pagurušie jāstiprina, vislielāko vērību nākotnē šī darba turpināšanai un nodrošināšanai piegriežot mūsu iesāktā darba nepieciešamiem turpinātājiem — mūsu jaunatnei.

Kad pirms aizgājušiem 69 gadiem, 1918. gada 18. novembrī, tika pasludināta Latvijas valsts neatkarība, tad piepildījās latviešu tautas ilgi lolotais sapnis. Latviešu jaunekļu, vīru un sirmgalvju izlietās asinis tēvzemes brīvības upuŗu traukā nebija veltīgas. Pāri Latvijai atblāzmoja brīvības ausma. Pāri Latvijas ārēm un birztalām, pāri pilsētām, pāri senču kapenēm pirmo reizi uz brīvas Latvijas zemes pāršalca mūsu tautas lūgšanas no sirds dziedātās skaņas. Sarkanbaltsarkanās aizvadīto brīvības cīņu karoga krāsas lepni plīvojot vēstīja par mūsu karavīru izcīnīto uzvaru, par Latvijas neatkarības izcīnīšanu un jaunās Latvijas valsts uznākšanu pasaules brīvo tautu vidū.

Latvijas neatkarību un brīvību atguva savai tautai mūsu tautas dēli un meitas, vīri un sievas, sirmgalvji un sirmgalves, kas, stājoties prētī skaidri saredzamam, milzīgam pārspēkam, bija pārliecināti un nelokāmi cīnītāji par savas tautas brīvību un Latvijas valsts neatkarību. Viņi sastādīja to mūsu tautas daļu toreiz, kas par savas dzīves mērķa mudi, kas par savas cīņas devīzi savās sirdīs bija ieslēguši vienu nepārprotamu apziņu, vienu vienīgu pienākuma izjūtu, pienākuma izpratni, ka:... mēs gribam būt kungi mūsu dzimtajā zemē savā...!

Viņos valdīja mūsu senču — varoņu gars!

Nesenie notikumi okupētajā Latvijā mums pauž un apstiprina, ka šis mūsu senču varoņu gars ir atdzimis par jaunu, jo sevišķi mūsu jaunatnē, kuŗas bezbailīgā, ja neteiktu, varonīgā stāja, apzinoties tās sekas, kas viņiem draud, dzīvojot zem padomju režīma, norāda, ka latviešu tautas ilgas un cerības atgūt brīvību nav zudušas un nekad nezudīs.

Neņemot vērā mūsu tautas apspiedēju nežēlīgo varu un milzīgo pārspēku, nevērojot upuŗus, kas noteikti būs jāņem vērā nākotnē, viņu rindās neredz un šķietami nav vietas — gļēvulībai.

Iztēlē pavīd šo jauno drošsirdīgo cīnītāju sejas, vārdi: Silaraups, Biteniece, Cirvilis, Lāma, Grantiņš, Rožkalns, Vēveris un vēl daudz jo daudz citi, kuŗi mums, brīvībā esošiem, par jaunu atgādina, kā arī pārējai brīvajai pasaulei, ka lūk... arī mēs, latvieši okupētajā Latvijā...: gribam būt kungi mūsu dzimtajā zemē savā...!

Mums, brīvajā pasaulē dzīvojošai latviešu tautas daļai, viņi ir devuši izcilu piemēru, kā arī skaidru un nepārprotamu izaicinājumu, ... ka latviešu tautas brīvība un Latvijas valsts neatkarība ir tikai izcīnāma ar drosmi un apņēmību, ar noteiktu un nesalaužamu pārliecību un stāju pret mūsu zemes okupantiem un viņu pakalpiņiem.

Tāpēc jautājums ir un paliek nākotnei, kādā veidā mēs, šeit dzīvodami neierobežotā brīvībā, būsim spējīgi izprast un novērtēt pašreizējos notikumus dzimtenē?

Kādā veidā mēs ar savu nacionālpolītiskā darba veidošanu nākotnē būsim spējīgi sasaukties, būsim spējīgi vienreiz atrast kopēju ceļa mērķi, būsim spējīgi — stiprināt un atbalstīt jaunos brīvības cīnītājus okupētajā Latvijā?

Pēdējā laikā arī mūsu pusē, t.i. brīvajā pasaulē, kaldina un izvērtē jaunus veidus, kas nākotnē jūtami skars darbu un šī darba plānošanu Latvijas brīvības atgūšanas centieniem.

(Turpinājums 10. lp.)

R. Silaraups pie PSRS sūtniecības Stokholmā, 23. augustā demonstrējot pret Molotova-Ribentropa līgumu. Demonstrācijas notika arī pie abām vācu sūtniecībām. *LNF*

Vai Tālivaldis Kronbergs būs jaunais PBLA prezidents?

ALEKSANDRA KEGUMNIEKA SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

Šī vasara latviešu trimdas galvaspilsētas Toronto vēsturē ieies kā laika ziņā jaukākais atvaļinājumu periods pēdējos simt gados. Jūs ļoti maldītos, ja pieņemtu, ka Toronto latviešu sabiedrību satrauca Austrālijas tautas deju dancotāju uzstāšanās vai arī sakarnieku izdarības, uzņemot no Maskavas sūtīto kori.

Toronto latviešus daudz vairāk satrieca populārā automašīnu dakteŗa Laimoņa garāžas slēgšana. Laimonis 30 gadus ar godīgām cenām un tādu pašu darbu bija gaiša bāka visiem Toronto latviešiem, ja viņu spēkratiem piesitās kāda kaite. Apzinoties, ka kapā līdz nevar paņemt sūri grūti nopelnīto naudu, Laimonis savu garāžu pārdeva un, ja nav aizbraucis uz Floridu, tad savā dzīvoklī kopā ar piederīgajiem skaita naudu, ko nest uz Latviešu banku. Viņa bijušie pacienti turpina izmisīgi meklēt Laimoņa dubultnieku, jo labs automechaniķis ir tikpat grūti atrodams kā labs dakteris.

Droši vien tādu pašu satraukumu radītu diena, kad

(Turpinājums 20. lp.)

Izaicinājums noziedzniekiem

Mūsu tautas upuŗu piemiņai — dosim pieminekļa metu pieminekļa celšanai okupētajā Latvijā.

Tādu izaicinājumu deva Latviešu Nacionālais Fonds šā gada janvārī Stokholmā. Izaicinājums tika publicēts laikrakstos un LNF informācijas izdevumā. Mēs rakstījām:

Izaicinājums noziedzniekiem:

,,Dosim pieminekļa metu pieminekļa celšanai okupētajā Latvijā Padomju varas nomocītiem latviešiem deportācijās un čekas slepkavībās. Piemineklī okupācijas vara necels, bet mēs atgādināsim, ka tas ir jādara. Atgādināsim tā, ka to zina arī brīvās tautas. Lūdzam architektus brīvā plānojumā izstrādāt šos metus— projektus, kas šodienas situācijā dos ne tikai upuŗu piemiņas zīmi, bet arī politisku manifestāciju. Šim pasākumam LNF atvēl Kr. 15.000, — šo summu dodot viņam autoram vai dalot ar otru. Projektus publicēs atsevišķā izdevumā ar latviešu un vācu, franču, angļu valodas tekstiem.

Ne jau summas lielums tiem ņemams kā izšķīrējs faktors, bet nomocīto piemiņa necilvēciskās varas fonā.''

Projekti iesniedzami Fonda valdei līdz 1988.g. janvārim.

LNF VALDE 1987.G. JANVĀRĪ.

Tagad noticis tas, ka Gorbačova pārkārtošanās revolūcijā (tā komūnisti to sauc) okupētās Latvijas varasvīri atjēgušies — no upuŗiem un to kapenēm, zināmām un nezināmām, vaļā netiks. Ir jāatzīstas slepkavībās un, kā ārzemju žurnālistiem izteicies Latvijas komūnistiskās partijas CK pirmais sekretārs Pugo — jāceļ pieminekļi Staļina laika upuŗiem. Vai tikai Staļina laika? Kur paliek pēdējo gadu zemnieku deportācijas okupētajā Latvijā? Jāatzīst — Pugo un citi ir uznākuši uz pareizā ceļa.

Ko dara mūsu architekti? Brīvajā pasaulē slimo ar vienaldzību un bailības garu. Pieminekļa mets būšot par šķēršli radu un draugu apciemošanai okupētajā Latvijā. Ko sacīs čekas vīri? Bailes, čekas velnišķīgais cilvēku pārvaldīšanas ierocis savu varu nav zaudējis.

Par komūnistu vardarbību upuŗu pieminekli mēs vēl daudz runāsim. Tam jātop. Slepkavām jāsaņem sods. Daļa no tiem vēl dzīvo. **A. E.**

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1987. GADA 3. OKTOBRIS, 40. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerika Publishing Ltd. Valdes priekšsēdis — Pēteris Ratnieks. Laikraksta atbildīgais redaktors — A. Kundrats. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada M4M 2E9, tālr. 465-7902. Nujorkas redakcijas vadītajs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y. 10466, U.S.A. Tālr. 1-212-994-7917. — Čikagas redakcijas vad. A. Zaube, 3353 N. Avers Avenue, Chicago, Ill. 60618.

Redakcijas tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos materiālus neuzglabā, bet pēc vēlēšanās sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanada) vai starptautiskais pasta kupons (citas zemes). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītos rakstos izteiktās domas ir rakstītaja personiskais uzskats un ne katra gadījuma atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 46 dol., 6 menešiem — 24 dol., 3 menešiem — 14 dol. Atsevišķa numura cena 1.25 dol.

Sludinajumu maksa sludinajumu daļa $2.50, teksta $3.00, pirmaja vai pedēja lp. $5.00 par 1 cm telpu. Sarikojumu kalendara $2.00 par rindiņu, atkārtojot 4 reizes un vairak 25 proc. atlaide. Laikraksta abonešana un sludinajumi — talrunis 466-1514.

MEMBER ETHNIC PRESS ASSOCIATION ONTARIO

Laikraksta apgads patur tiesības atsevišķos gadījumos sludinājumus ari nepieņemt. Ja nodota sludinajuma laikraksta ievīesusies kļūda, tad šis sludinājums tiks atkartots bez maksas. Laikraksta apgads par kļudaini ievietotu sludinajumu atbildigs tikai par tadu summu, cik pec sludinajumu fikmes izmaksājusi kļudaini iespiestā tek sta telpa. Grozījumus sludinajumos var pieteikt ne velak ka vicnu dienu pec sludinajuma nodošanas.

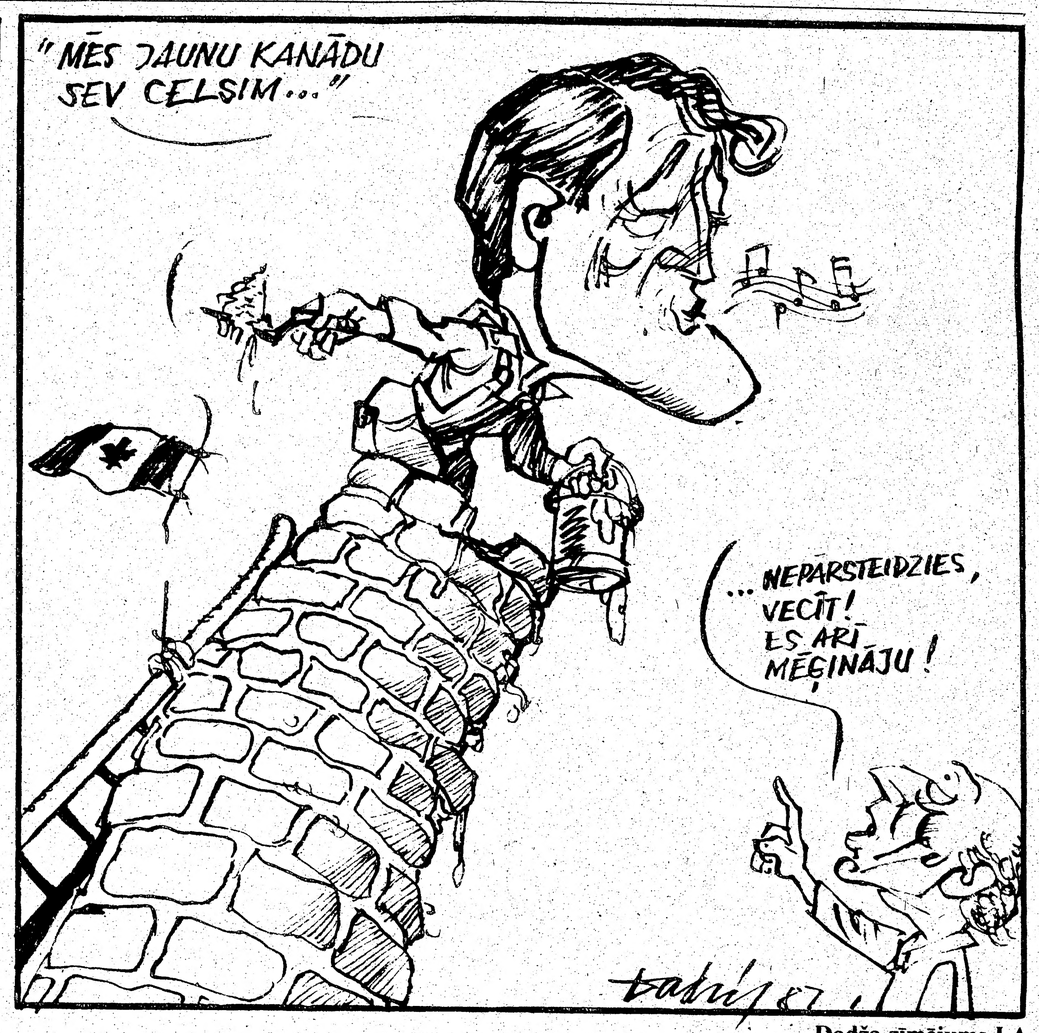

Dadža zīmējums LA

Viktors Kalniņš

Likums par individuālo darbu praksē

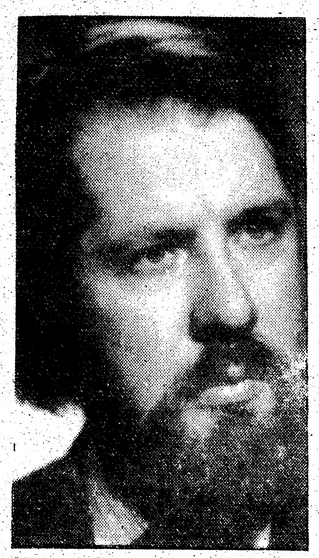

Likums par individuālā darba stāšanos spēkā zināmā mērā atdzīvināja individuālo cenšoņu cerības. Padomju prese atzīst, ka prasību pēc patentiem ir daudz, tikai daudzās vietās varas organi nav pretimnācīgi. Operātīvāk šie jautājumi tiek risināti Armēnijā, Igaunijā un Latvijā, daudz grūtāk Krievijā, īpaši attālākā provincē. Tā vismaz spriež centrālā prese.

Arī Latvijā, liekas, ar pārāk lieliem panākumiem lepoties nevar. Vismaz Liesmas 6. numurā ir zīmīgs raksts ar nosaukumu Patents. Rīgā esot izsniegts vairāk nekā tūkstoš patentu. Saņemot patentu un maksājot nodokli, raksta viena no patenta īpašniecēm, viņa nonāk zināmās juridiskās attiecībās ar valsti. Pagaidām viņa vistiešāk izjūt savus pienākumus un otras puses tiesības. Turklāt dzirdamas pastāvīgas sūdzības par izejvielu trūkumu. Zīmīgs ir kas cits: uz patentiem visvairāk pretendē intelliģentā darba darītāji. Tas nozīmē tikai vienu — izglītotie ar augstskolu diplomiem nesaņem savai kvalifikācijai pienācīgu atalgojumu.

Padomju presē netrūkst materiālu par individuālā un kooperātīvā darba ieviešanas grūtībām. Jāatzīst, ka laikraksti raksta par šo tematu diezgan atklāti. Raksta par to, ka kooperātīvu administrātīvi likumīgais stāvoklis nav nokārtots, ka birokratiskās barjēras ir grūti pārvaramas, ka priekšniecība baidās, ka cilvēki pārāk daudz pelnīs. Savukārt dažādi kontrolējošie resori, vispirms finanču ministrija un valsts darba resursu komiteja, vienkārši nevar iedomāties, kā varētu visu pēc iespējas detalizētāk izkontrolēt.

Daudz retāk padomju laikraksti apspriež teorētiskos jautājumus, saistītus ar individuālo darbu. Prese gan atzīst, ka daudzi lasītāji vēstulēs redakcijai uzdod šādus jautājumus. Lūk, gadu desmitiem nosodīja tos, kas cenšas gūt lielāku peļņu. Bet ko tad tagad? Kāda patiesībā starpība starp sociālistisko un kapitālistisko peļņu? Atbildēt uz šiem kutelīgiem jautājumiem iznāk tiem pašiem komūnistiskās ideoloģijas aizstāvjiem.

Pati interesantākā intervija parādījās pirms kāda laika Komsomoļskaja Pravdā. To devis darba zinātniski pētnieciskā institūta Igaunijas filiāles direktors ekonomisko zinātņu kandidāts Sillaste. Nosaukums arī zīmīgs — Saimnieks vai saimnieciņš? Jāsaprot, ka saimnieks ir pozitīva persona, bet saimnieciņš pelna nievājumu. Tātad igaunim dotas iespējas pareizi salikt visus uzsvarus. Komjaunatnes avīze pat trekniem burtiem izceļ šos marksistiski formulētos noteikumus.

Vispirms ražošanas līdzekļi nedrīkst būt privātā īpašumā. Tas ir sens marksisma stūrakmens. Lūk, var būt tikai personiskais īpašums. Protams, atradīsies ziņkārīgie, kas pajautās: bet kā būs ar personisko automašīnu? Tagad, kad atļauj strādāt par taksistiem, automašīna kļūst par ražošanas līdzekli. Kooperātīvu legālizācija vēl vairāk sarežģīs problēmu par personisko un privāto īpašumu. Un Sillaste neko sakarīgu pateikt neprata.

Otrs noteikums: nedrīkst būt algota darba ekspluatācijas. Ar šo tezi nav mazākas grūtības. Piemēram, tagad aicina ārstus drošāk sākt privātpraksi. Nav jau viegli dabūt telpas, iekārtu. Pieņemsim, šie jautājumi atrisināti. Kā būs ar medicīnas māsiņu un reģistrātori? Pēdējais darbs ir tīri kancelejisks. Vai tad ārstam vajadzēs pašam veikt visu kancelējisko darbu, kas neprasa viņa kvalifikāciju un atņem daudz laika? Tieši darba dalīšanā ir medicīnas apkalpošanas aktīvitāte. Bet te, lūk, stāsies spēkā aizliegums. Tā pati sieviete var iet uz kādu kantori strādāt par 80—90 rubļiem mēnesī, bet ja kāds ārsts mēģinās to algot par 150 rubļiem, tā jau skaitīsies ekspluatācija. Pat ja ,,ekspluatējamā'' ar savu stāvokli būs ļoti apmierināta. Protams, padomju pilsoņi ir iemācījušies apiet likumu ar līkumu. Bet cik tas nav nodarījis ļaunuma, gan morāla, gan materiāla!

Lasītāju vēstules

LATVIEŠU KAŖAVĪRU KAPENES MINSTERĒ

Minsteres apkārtnē atrasta Pirmā pasaules kaŗa gūstekņu kapsēta, kuŗā atrasti arī dažu latviešu kaŗavīru kapi — tie ir latviešu strēlnieku kapi. Meklējot rakstos par Pirmā pasaules kaŗa kaujām krievu un vācu frontē, atklājam, ka 1914.g. beigās vācu armija feldmaršāla Hindenburga vadībā ielenc un iznīcina krievu ģenerāļa Renenkampfa (nav jābrīnās par šī ģenerāļa vācisko uzvārdu, viņš bija Krievijas vācietis, bet īsts krievu patriots, tikai neveiksmīgs kaŗavīrs) un Samsonova Rītprūsijā iebrukušās armijas, saņemot daudz gūstekņu. Šajās krievu armijās bija daudz mobilizēto latviešu rezervistu, arī latviešu virsnieki. Par Rītprūsijas kaujām raksta arī amerikāņu vēsturniece Barbara W. Tuchman grāmatā ,,The Guns of August''.

Latviešu strēlnieku bataljoni, vēlākie pulki, nodibinājās 1915. gada rudenī un kaujās iesaistījās Rīgas frontē. Šajās kaujās bija daudz kritušo, sevišķi Ziemas svētku kaujās. Tā kā tanī laikā bija izveidojies poziciju kaŗš, tad nevarēja būt daudz gūstekņu. Strēlnieku kaujas morāle bija ļoti augsta, un tie ne labprāt padevās gūstā. Pēc Latvju Enciklopēdijas ziņām gan daudzi strēlnieki saņemti gūstā, vāciešiem ieņemot Rīgu, bet tas notika 1917. gada septembrī, kad strēlnieku morāle bija cietusi lielinieku graujošās propagandas dēļ. Revolūcijas ietekmē sākās arī brāļošanās ar vācu kaŗavīriem.

Iespējams, ka uz kaŗavīru kapakmeņiem gūstekņu kapos atrodami arī miršanas datumi. Pirms 1915. gada rudens mēnešiem mirušie nevarētu būt latviešu strēlnieki, bet latviešu kaŗavīri no krievu pulkiem. Nebūtu pareizi runāt tikai par strēlnieku kapiem. To tur daudz nevarētu būt.

Varbūt šīs kaŗavīru kapenes varētu labāk izpētīt Minsteres ģimnazijas audzēkņi vai Sabiedrisko darbinieku kursu dalībnieki, lai droši varētu spriest, kas tie ir par latviešu kaŗavīriem. Mums nav vajadzīgs pārgrozīt patiesību, kā to darīja amerikāņu ziņu dienests. Kad ASV prezidents Rēgens gribēja Vācijā apmeklēt vācu kaŗavīru kapsētu, tad zināmu aprindu ietekmē starp simtiem vai tūkstošiem kaŗavīru atrastām dažu SS vīru kapenēm šo kapsētu nosauca par SS kapsētu.

Vecais Alks Bafalo

Latvji, brauciet jūriņā, krājiet zeltu pūriņā

Krišjāņa Valdemāra un 1939.g. Jūras dienu sauklis.

Manfreds Zichmanis
— BRĀĻI ZĒBERGI —
personības, burinieki, tvaikoņi.
Autora izdevums, 83 lp.
21x28 cm, 50 illustrācijas, tabulas, pārskati. Iespiedums: Town Press, Willowdale, Ont.

Toronto 1986. gada beigās iznākusi interesanta grāmata — vēsturisks apcerējums par kādu rēdereju un tās vadītājām personām, kas stāvējušas pie Latvijas tirdzniecības flotes šūpuļa. Tā ir ļoti nozīmīga liecība par latviešu saimniecisko rosību un ļoti vērtīgs dokumentācijas fragments, diemžēl, jau stipri piemirstai latviešu kuģniecības vēsturei.

Žurnāla Jūrnieks 1939. gada septembŗa numurā lasām: Mums ir pietiekoši daudz labu jūrnieku, kuŗu skaitu vienmēr var papildināt ar vētrās rūdītiem zvejnieku dēliem. Tāpat mums netrūkst arī krietnu kuģniecības uzņēmumu vadītāju. Bet gan mums trūkst kapitāla, trūkst mums kuģniecības propagandas, jo vēl vienmēr nospiedošam mūsu pilsoņu vairumam kuģniecība ir un paliek sveša. Tādēļ joprojām kuģniecībā ieplūst maz brīvo privāto līdzekļu. Cerēsim, ka šo trūkumu pa daļai novērsīs mūsu valsts mērogā rīkojamās pirmās Jūras dienas un ka tās dos jaunus ierosinājumus celt, vairot un izveidot mūsu tirdzniecības floti.

Grāmatas autors — vecās latviešu rēdeŗu ģimenes Zēbergu atvase, pazīstams filatelists ne vien Kanadā, bet visā mūsu trimdas saimē, mag. iur. Manfrēds Zichmanis — to uzrakstījis pēc vairāku gadu priekšdarbiem un sadarbībā ar Latvijas jūrniecības vēstures archīvu Anglijā.

Autors domā, ka brīvajā Latvijā un vēlāk trimdā maz rakstīts par mūsu kuģniecību un rēderejām. Par Zēbergiem šad tad parādījušās ziņas dienas presē un kuģniecības mēnešrakstā. Tā kapteinis Alfreds Bernhards savā rakstā Himna buru kuģim žurnālā Jūrnieks 1936. gada aprīļa burtnīcā pieminējis Zēbergu divmastu šoneri Lucas: ,,Prātā nāk kāda sena pagājusi rudens nakts Ziemeļjūrā. Pūta spēcīga ziemeļrietumu vētra. Turējām savu trīsmastu šoneri pret augsto jūru. Vakara sardzē ievērojām tuvojamies kādu burinieku. Kad blāvā mēness gaismā sāka veidoties kuģa kontūras, mēs tīri apstulbām aiz izbrīna. Divmastu šoneris ar bramā burām augšgalā un mazākais 30 gradu nosveri traucās pret mums caur viļņu grēdām. ,,Lidojošais holandietis!'' prātā iešāvās doma. Svešais vētras putns ļoti tuvu no mums grieza ceļu. Piepeši dzirdam cauri jūras krākšanai un vētras šņākšanai: ,,Lucas — Riga bound — Hull! What ship?'' Nedabūjām atsaukties, kad mūsu tautietis jau bija pazudis trakojošo elementu chaosā...''—

Kādā mazā grāmatiņā pieminēts Zēbergu tvaikoņa Vaidava brauciens uz Rietumafriku. 1932. gadā kuģis ar koka kravu dodas uz Bathurst, Gambijas upes grīvā. Šinī braucienā kuģa pirmais stūrmanis ir liepājnieks E. Feldmanis, kas izmanto izdevību un atrod laiku aizkļūt uz seno Kurzemes hercoga Jēkaba koloniju — Andreja fortu — uz mazas saliņas Gambijas upē. Protams, neko viņš tur neatrod, tomēr pacenšas uzrakstīt grāmatu ,,Ar Vaidavu uz Gambiju'', ko izdod Atis Freināts Rīgā. Kolportieŗi grāmatu izplata visattālākos Latvijas apvidos.

Grāmata Brāļi Zēbergi ļoti pārskatāmā veidā iedalīta vairākās nodaļās. Valoda precīza, skaidra un vienkārša. Pirmā nodaļa — Pa Zēbergu pēdām — sniedzas gandrīz 300 gadus pagātnē. Zēbergu kuģniecības vēsture aptveŗ 82 gadus (1874—1956). Šie gaŗie gadi bija grūtību pilni, bet arī panākumiem vainagoti: Zēbergi pieredzēja divus kuģniecības posmus — burinieku un tvaikoņu laikmetu, 2 valstis — cara Krieviju un brīvo Latviju un divus lielus Pasaules kaŗus. Pēdējais kuģis, ko rīko Arturs Zēbergs 1955/56. gadā ar latviešu jūrniekiem, brauc ar Anglijas karogu.

Zēbergi ir kurzemnieki, cēlušies no Cērkstes muižas Ezerkauķu mājām, apmēram 6 km ziemeļrietumu virzienā no Tukuma, kādā uzkalnā pie Jumpravas ezera. Zēbergu dzimta ir ļoti plaša. Jādomā, ka uzvārdu piešķiršanas laikā iestādes pārveidoja ,,Ezerkauķi'' par ,,Seeberg''; vēlākais latviskojums ir ,,Zēbergs''. Brāļu Kārļa Roberta un Kārļa Heinricha tēvs Andrejs apmetās Rīgā 19.g. simteņa vidū. Tēvs un dēli bija štaueri, tad burinieku īpašnieki: tā bija izdevīga kombinācija augšanas un veidošanas posmā. Brāļu Zēbergu gaitas ir īsta amerikāņu stila ,,success story'', kas sākās 19.g.s. pēdējos gados.

1874.gadā Kalnciemā nolaiž ūdenī pirmo burinieku. Zēbergi ļoti aktīvi piedalās burinieku laikmeta beigu posmā. Pavisam līdz 1895. gadam uzbūvēts 12 buru kuģu, lielāko tiesu Daugavas līčos — Iļģuciemā (kur Kārlis Roberts arī dzīvoja), Podragā un Bolderajā. Ap gadu simteņu maiņu brāļi pāriet uz tvaikoņiem. Seko strauja saimnieciska augšana. 1898. gadā nodibina kuģniecības firmu ,,Brāļi Seeberg'', un līdz 1912. gadam flotē jau 13 tvaikoņu. Abi brāļi bija labi veikalnieki ar reālistisku skatu uz dzīvi un nākotni. Veikalu lietās brāļiem bija ļoti laba reputācija. Viņi ieguldīja līdzekļus arī tādos pasākumos, kuŗiem nebija tieša sakara ar kuģniecību: iegādājās rūpniecības uzņēmumu, zemi un mājas. Viena no Zēbergu panākumu atslēgām bija prasme iesaistīt spējīgus līdzstrādniekus. Līdz 1909. gadam brāļu profesionālais darbs rit harmoniskā kopsolī.

Pēkšņi notika kaut kas tāds, kas abus izšķīra. Kārlis Roberts nomira 48 gadu vecumā ielaistā aklās zarnas iekaisuma dēļ. Nāve nelaikā nolauza šo brīnumstipro un stalto ozolu. Otru rēdeŗu paaudzi pārstāv Kārļa Heinricha dēls Arturs, kas vadīja uzņēmumu līdz 2. Pasaules kaŗam. Latvijas laikā jau pastāvošo firmu papildināja ar akciju sabiedrību ,,Latvijas-Beļģijas Līnija''. Zēbergu flote tvaikoņu skaita un tonnažas ziņā ierindojās lielākajās Latvijas rēderejās. Kārlis Heinrichs nomira 1928. gadā

Otrā nodaļa nosaukta — Līdzstrādnieki—kapteiņi—komandas. Gandrīz pilnīgi aizmirsts Fridricha Žiglēvica vārds. Viņš sāka savas gaitas pie Zēbergiem 1903. gadā un tur nostrādājis 35 gadus, veicot dažādus amatus. Viņš kļuva par firmas vadītāju un akciju sabiedrības direktoru rīkotāju. Savā ilgajā darbības laikā viņš dalījies ar Zēbergiem visos priekos un bēdās. Nekādi kaŗa, revolūcijas un krizes gadi nav spējuši satricināt centīgā kuģniecības darbinieka enerģiju.

Viņam arī lieli nopelni valsts darbā. Latvijas valstij nodibinoties, kad lielākā daļa mūsu tvaikoņu atradās bezdarbībā mūsu kaimiņvalsts ostā, F. Žiglēvics, paklausīdams val-

(Turpinājums 18. lp.)

BRĀĻI ZĒBERGI

Kārlis Heinrichs ar dēlu Arturu

Kārlis Roberts ar dēlu Robertu

SKRUNDA — 1928. g., firmas ''Brāļi Seeberg'' pēdējais un jaunākais kuģis, ārī vienīgais Latvijas tirdzniecības flotē ar taika turbīnām, būvēts ASValstīs.

TLTA ģimnazijas 1987.g. absolventi

Ingrīda Jansone saņēmusi TLTA ģimnazijas Izglītības un Kultūras fonda naudas balvu latviskās izglītības turpināšanai — par labām sekmēm mācībās, pareizas un tīras latviešu valodas lietošanu, aktīvu un apzinīgu piedalīšanos ģimnazijas sabiedriskā dzīvē, kārtīgu, apzinīgu un uzcītīgu skolas darba veikšanu, aktīvu piedalīšanos ģimnazijas drāmas pulciņā, aktīvu tautas tradiciju kopšanu, aktīvu piedalīšanos vēstures pulciņā un darba ,,Ko es zinu par Latgali'' izstrādāšanu un sekmīgu aizstāvēšanu audzēkņu vakarā, kā arī par labām sekmēm literātūrā, latviešu valodā, vēsturē un ģeografijā.

Pēteris Kaļiņš saņēmis TLTA ģimnazijas Izglītības un Kultūras fonda naudas balvu latviskās izglītības turpināšanai — par labām sekmēm mācībās, aktīvu un apzinīgu piedalīšanos ģimnazijas sabiedriskā dzīvē, kārtīgu, apzinīgu un uzcītīgu skolas darbu veikšanu un labām sekmēm literātūrā, latviešu valodā, vēsturē un ģeografijā.

Rūdis Pavlovičs beidzis TLTA ģimnaziju 1987.g.

Sandra Priedīte saņēmusi TLTA Izglītības un Kultūras fonda naudas balvu latviskās izglītības turpināšanai — par aktīvu un apzinīgu piedalīšanos ģimnazijas žurnāla redakcijas darbā, ģimnazijas drāmas pulciņā un ģimnazijas sabiedriskā dzīvē.

Sandra par savām nākotnes iecerēm pastāsta: ,,Pašlaik mācos divpadsmitajā klasē vidusskolā; absolvēju Gaŗezera Vasaras vidusskolu 1986.g. un TLTA ģimnaziju 1987. gadā. Nākotnē turpināšu savas skolas gaitas trīspadsmitajā klasē un vēl svarīgāk — universitātē.''

Anita Skomba, TLTA ģimnazijas absolvente, saka: ,,Jūtos laimīga, ka esmu beigusi latviešu ģimnaziju. Šovasar jau trešo vasaru strādāšu Sidrabenes bērnu nometnē par vadītāju, lai turētos pie latviešu sabiedrības. Trenējos vieglatlētikā un ceru piedalīties II Latviešu Globālās meistarsacīkstēs Sidnejā. Nākošgad beigšu 13. klasi, pēc tam domāju turpināt savu izglītību Toronto universitātē.''

Monika Timbere, TLTA ģimnazijas absolvente, par sevi pastāsta: ,,Kopš gadiem esmu gaidu un skautu kustībā, sākot ar 9 gadu vecumu. Augusta beigās visi devāmies uz Mičigenu, kur notika ceturtā lielā nometne.

Man nometnēs ļoti patīk, es strādāju par vadītāju Saulaines nometnē jau 3 gadus. Spēlēju voleju skolas komandā, arī kopā ar Toronto latviešiem — SKS komandā. Plānoju braukt uz Austrāliju, lai piedalītos II Latviešu Globālās meistarsacīkstēs Sidnejā.

Pēc vidusskolas beigšanas gribētu studēt tautsaimniecību Toronto universitātē.''

Lisa Kņess-Kņezinska, TLTA ģimnazijas abitūriente 1987.g.

Ģimnazijas vadību pārņem jaunais direktors

Toronto latviešu tautas augstskolas ģimnazija 11. septembrī jauno mācību gadu sāka ar svinīgu aktu Latviešu Namā. Līdz ar to darbā stājās jaunais ģimnazijas direktors Pauls Legzdiņš, pārņemot amatu no līdzšinējās direktrises Veras Slaviešas, kas šajā amatā nostrādājusi pavisam 20 gadus, bet audzinātājas darbā ģimnazijā strādājusi jau kopš tās sākuma. Pirmais ģimnazijas direktors no 1953. gada bija prof. V. Burkevics un kopš 1966. gada līdz šim laikam V. Slaviešа.

Mācības gada sākuma aktu ar svētbrīdi ievadīja mācītājs J. Cālītis, pēc kam jaunais direktors P. Legzdiņš uzrunāja skolas saimi un viesus, īpaši pakavējoties pie ģimnazijas nozīmes latviskā gara izkopšanā un latviešu valodas lietošanas skolā un latviešu sabiedrībā. Direktors pasniedza skolas žetonus abitūrientu klases audzēkniem, kādu šinī mācības gadā ir septiņi, kas pavasarī beigs skolu. Pēc tam skolas saimi apsveica LNAK izglītības nozares vadītājs J. Mežaks, zīmīgi norādot, ka mainās audzēkņu sastāvs, bet nemainās skolas mērķi, pieminot ar pateicību līdzšinējās direktrises V. Slaviešas darbu un aicinot latviešu sabiedrību atbalstīt arī jauno direktoru. TLTA prezidija vārdā sveica TA vadītājs K. Vasarājs. Arī viņš cildināja V. Slaviešas darbu, it sevišķi Tautas augstskolas latvisko zināšanu semināros, pasniedzot aizejošai direktrisei rozes. Tādas no V. Slaviešas rokām savukārt saņēma arī jaunais direktors P. Legzdiņš līdz ar labāko sekmju novēlējumiem atbildīgajā audzinātāja darbā.

Tad jaunais direktors iepazīstināja ar ģimnazijas interešu grupu vadītājiem, — skolas žurnālam Sīkumi atbildīgā vadītāja ir skolotāja Guna Ikona-Krūmiņa, bet no audzēkņiem atbildīgais vad. Markus Brants ar palīgu un fotografu Paulu Ezeru. Drāmas kopu vada Sandra Cifersone-Markitante, kas paziņoja, ka izraudzīta jau luga Draudzīgā aicinājuma sarīkojumam 30. un 31. janvārī: Mārtiņa Zīverta 4 cēlienu luga Cilvēks grib dzīvot ar 11 tēlotājiem. Koklētāju ansambli vada Pēteris Brīviņš, koŗi diriģents Jānis Beloglāzovs, iesaistoties arī Albertam Vītolam junioram.

Gimnazijas pirmajā dienā uz mācībām bija ieradušies 36 audzēkņi. Pirmajā ģimnazijas klasē iestājušies 10 audzēkņi — 8 no Toronto latviešu biedrības Sestdienas skolas un divi pārnākuši uz 1. klasi no ģimnazijas sagatavošanas klases. Viens audzēknis vēl pieteicies sagatavošanas klasē. Šogad ģimnazijas darbā atkal iesaistījies vēsturnieks Edgars Kiršs un diriģents komponists Jānis Beloglāzovs.

Direktors Pauls Legzdiņš ir mūsu jaunās paaudzes jaunatnes audzinātājs, dzimis 1961. gadā, beidzis TLB Sestdienas skolu un TLTA ģimnaziju, kuŗā tagad ir direktors. Ieguvis vairākus zinātniskus gradus Toronto un Kalifornijas universitātēs un pašlaik turpina studijas doktora grada iegūšanai paidagoģiskā psiholoģijā. Jaunā direktora adrese: *122 Celeste Drive, West Hill, Ont. M1E 2V1, tālr. 282-7286.*

V.S.

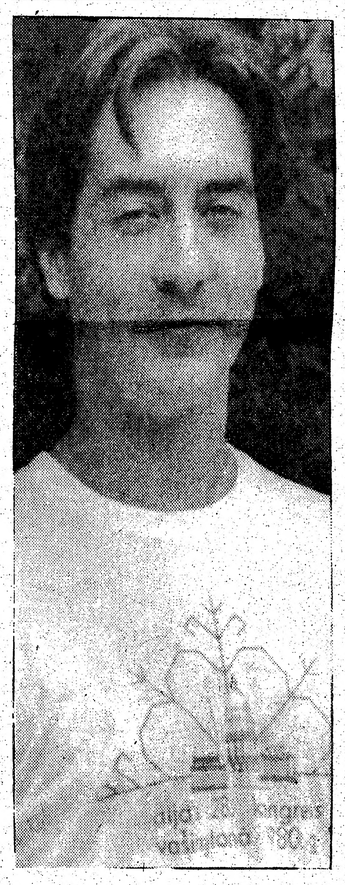

DV CV 31. jūlija sēdē Minsterē apstiprināja Ēriku Kronīti par DV CV Jaunatnes nozares vadītāja palīgu. Ēriks Kronītis ir Klīvlandes DV apvienības valdes loceklis un bija delegāts pagājušā DV delegātu sapulcē. Rosīgi darbojās arī citās latviešu organizācijās. 1982. gadā beidzis Gaŗezera vasaras vidusskolu, bet pēc tam strādājis Gaŗezerā. Šovasar bija audzinātājs Gaŗezera bērnu nometnē un 3x3 nometnē vadīja bērnu nodarbības. Ē. Kronītis turpina izglītību kolledžā.

DV Kičeneras- Vaterlū nodaļai 35 gadi

Nodaļas gadasvētkos 19. septembrī bija pulcējušies pāri par 160 apmeklētāju, DV ģimenes piederīgie un viesi, kas bija ieradušies no tuvākiem latviešu centriem, arī no kaimiņzemes ASV. Svinīgo aktu ievadīja ar karoga ienešanu, piedaloties Kičeneras, Toronto, Londonas un Druvas DV nodaļām un DV Kanadā vīru korim, pianistam J. Beloglāzovam atskaņojot Svēts mantojums. DV svinīgo solījumu teica Ainars Māliņš. Garīgo aktu vadīja Toronto Austrumu draudzes mācītājs A. Celms. Godinot mūžībā aizsauktos nodaļas biedrus, vīru koris diriģenta Ausekļa Pērkona vadībā atskaņoja Lielo jundu, bet korists Stanis Butkevics deklamēja Alberta Galiņa Varoņu piemiņai un Viktora Jurģa Bārenes zelta ābele. Nodaļas valdes priekšs. prof. Gunārs Šubiņš veltīja pateicības vārdus vīriem, kuŗi Cedelgemas gūstekņu nometnē lika pamatus DV organizācijai, tāpat pieminēja arī vietējās DV nodaļas dibinātājus, kuŗu vidū bijis arī šī vakara programmas vadītājs un bijušais nodaļas priekšsēdis Alberts Taube.

Svētku runu teica DV Kanadas valdes priekšsēdis G. Brikmanis. (Runa 1. lp.), atgādinot pēdējā laika notikumus okupētajā dzimtenē un aicinot iet kopsolī. Priekšsēdis nodeva sveicienus no DV Kanadas valdes un pasniedza DV Centrālās valdes atzinības rakstu nodaļas priekšsēdim prof. Dr. G. Šubiņam, bet DV Kanadas valdes atzinības rakstu nodaļas biedram Bruno Bramanim. Kanadas vanadžu vadītāja Nora Pulciņa uzteica nodaļas veikumus, īpaši vanadžu darbu un nodeva sveicienus arī no DV Centrālās valdes locekļa A. Kalupnieka. Viņa pasniedza grāmatas velti nodaļas ilggadējai vanadžu darbiniecei un kopas vadītājai Dzidrai Taubei.

DV Londonas nodaļas sveicienus nodeva R. Alksnis ar vanadžu vadītāju Dzidru Stirāju un Martu Brikmani, pasniedzot jubilejas kliņģeri. No DV Toronto nodaļas sveica A. Šterns, Hamiltonas — V. Dāboliņš, Kesvikas — A. Pērkons, Norandas — R. Grāvītis, Druvas — A. Kalniņš, Kičeneras-Vaterlū latviešu kopas — Valija Karnupe. Kliņģeri bija vedusi Druvas nodaļas vanadžu vadītāja Marija Kalniņa. Toronto un Bramptonas vanadzes bija sūtījušas rozes. Apsveicēju vidū bija arī agrākais DV vīru koŗa priekšnieks Elmars Krūka. DV Kanadas valdes jaunatnes nozares vadītāja Mirdza Lejiņa jubilejas gadījumā apveltīja ar Brīvības žetoniem nodaļas priekšnieku G. Šubiņu un Kanadas DV valdes priekšnieku G. Brikmani. Sumināj umus saņēma arī tālais viesis, Mineapoles DV apvienības agrākais priekšnieks Pauls Rasiņš no ASV. Ar rakstu bija sveicis DV priekšnieks J. Frišvalds, tāpat vairākas DV nodaļas. Akts izskanēja ar dziesmu Še kopā mēs, biedri.

DV vīru koris atskaņoja programmas daļā vairākas dziesmas, starp tām arī trīs Beloglāzova tautas dziesmas, arī A. Pērkona un J. Norviļa kompozīcijas un vienu I. Saksa harmonizējumu, nobeidzot ar leģionāru dziesmām. Sumin--ja klātesošos komponistus un kori ar ziediem. Saviesīgā daļa noritēja ar Alfona Preisa deju mūziku pie bagātīga vakariņu galda.

V. S.

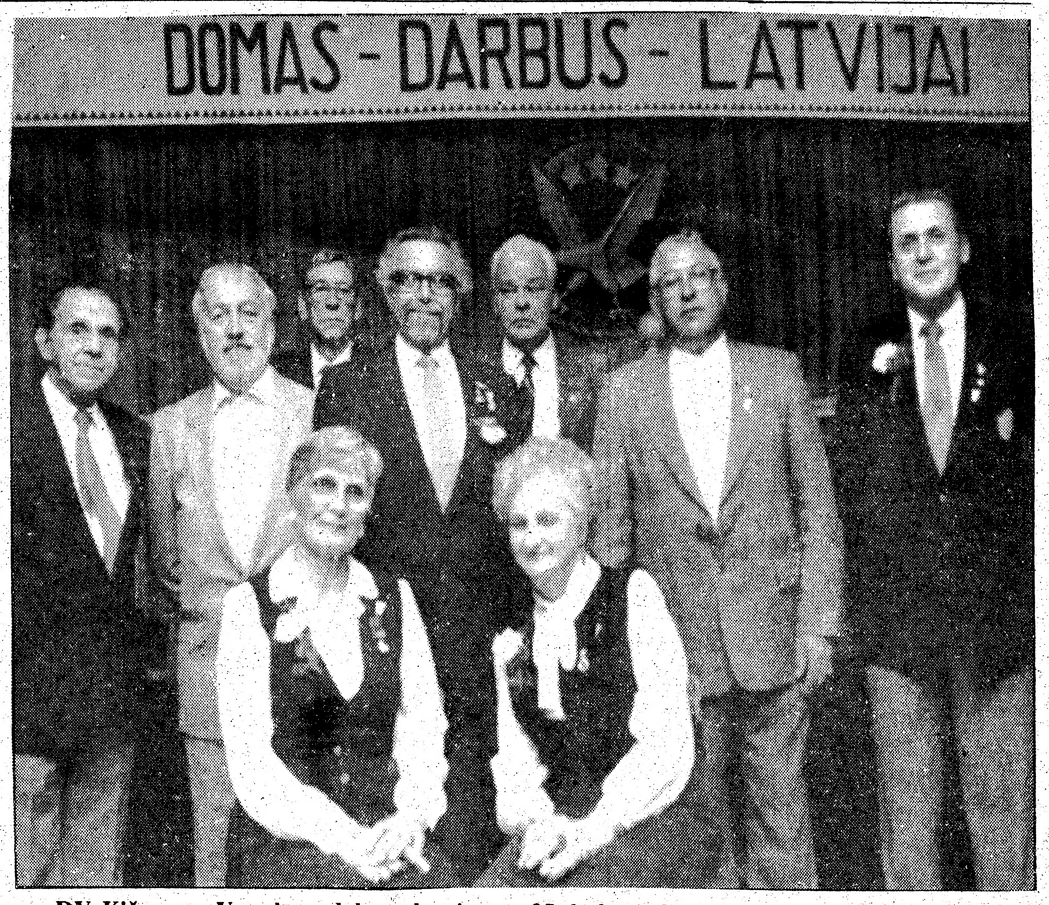

DV Kičeneras-Vaterlū nodaļa atskatījās uz 35 darba gadiem. Attēlā pašreizējie nodaļas un agrākie nodaļas priekšnieki. 1.r. no kr.: Dzidra Taube (nod. vanadžu priekšniece) un Valija Simsone. Aizmugurē no kr.: Z. Lakstīgala, A. Lūsis, A. Taube, Dr. G. Šubiņš (pašreizējais priekšn.), J. Ozols, J. Zommers un A. Bērziņš. Foto V. Cinis

Iesūtāmi darbi ģen. K. Goppera fondam

Ģen. K. Goppera fonda valde informē: Darbi Latvijas skautu prezidenta ģenerāļa Kārļa Goppera fonda balvām literātūrā, mūzikā, tēlotājās mākslās, un arī tādi, kas neatbilst šīm katēgorijām, bet tomēr ir nozīmīgi jaunatnes latviskai audzināšanai, iesūtāmi vai piesakāmi (grūti pārsūtāmi darbi tēlotājās mākslās) fonda valdei **līdz 1987.g. 31. decembrim**, adresējot: **Mr. Pēteris Jurjāns, 11635 Rockside Rd., Chardon, OH 44024, U.S.A.**

Godalgojami tikai tie jaundarbi, kas publicēti 1987. gadā vai kuŗu manuskripti piesūtīti vai pieteikti fonda valdei līdz 31. decembrim. Iesūtītājs var arī nebūt pats autors. Darbi iesūtāmi 5 eksemplāros. Balvu nepiešķiŗ vienam autoram divus gadus pēc kārtas, un fonds patur godalgotā darba izdošanas pirmtiesības viena gada laikā no balvas piešķiršanas.

1987. gadam katra balva noteikta 800 dol. apmērā. Godalgošanas komisija lēmumus izsludinās 1988.g. 2. aprīlī, ģenerāļa Goppera dzimšanas atceres dienā.

Balva literātūrā piešķiŗama darbam, kas veicinātu jaunatnes audzināšanu latviskā garā, piem., dzejoļu krājumam vai arī gaŗākai poēmai vai balādei, romānam, plašākam stāstam, pastāstam, novelei vai tēlojumam, vai arī stāstu, pastāstu, noveļu vai tēlojumu krājumam.

Balva mūzikā piešķiŗama darbam, kas veicinātu jaunatnes audzināšanu latviskās mūzikas izpratnē, piem. dziesmu krājumam solo balsij vai jauniešu ansamblim, instrumentālai oriģinālmūzikai vai folkloras apstrādājumam, mūzikai skatuviskiem uzvedumiem un mūzikas mācību materiāliem.

Balva tēlotājās mākslās piešķiŗama darbam, kas veicinātu jaunatnes audzināšanu latviskās glezniecības izpratnē, piem., tēlotājas mākslas ciklam ar latvisku tematiku, skatuves ietērpam jaunatnes uzvedumam vai illustrācijām literāram darbam. Liela apmēra tēlotājas mākslas darbi pirms sūtīšanas piesakāmi.

Īpašu balvu var piešķirt tādam darbam, kas neatbilst pieminētajām katēgorijām, bet tomēr ir nozīmīgs jaunatnes latviskai audzināšanai.

SLAVĒJAMS PASĀKUMS

Lai publiku iepriecinātu ar grandiozākiem priekšnesumiem, latviešu koŗi ASV un Kanadā vienojās īstenot domu par kopējiem koncertiem. Pirmais šāda veida koncerts notika Kanadā š.g. maijā, kas labi izdevās un deva ierosmi turpmākām idejām šajā laukā.

Nākošais kopējais koncerts paredzēts Čikagā 10. oktobrī. Piedalīsies desmit koŗi no ASV un Kanadas. Čikagas vīru koŗa priekšnieks, kas ir galvenais organizētājs, pazīstamais sab. darbinieks Juris Valainis gādā, lai šis vīru koŗu koncerts labi izdotos. Tā būtu arī labākā garantija turpmākiem panākumiem, jo nākotnē kopējā vīru koŗī paredzēts iesaistīt arvien vairāk vietējo koŗu un ansambļu no ASV — līdz pat austrumu krastam.

Koncerta organizētājs Juris Valainis izteicās: „Šāda mēroga kopkoncerts prasa lielu uzupurēšanos no atsevišķiem dziedātājiem un koŗiem, jo pašiem jāsedz ceļa izdevumi, kas sakarā ar lieliem attālumiem nav mazie. Rīkotāji var gādāt tikai par dziedoņu uzņemšanu privātās mājās, bet materiālu palīdzību sniegt pagaidām nav iespējams. Ņemot vērā koŗu dziesmu popularitāti, rīkotāji tomēr cer uz kuplu apmeklētāju skaitu un atsaucību. Mēs sagaidām, ka koncertā piedalīsies ap 100 dziedoņu no 10 dziesmu vienībām — 7 diriģentu vadībā, priecinot dziesmu cienītājus", nobeidz Čikagas vīru koŗa priekšnieks J. Valainis.

Ar gandarījumu varam vērot, ka arī pēc trimdas gaŗajiem gadiem rodas entuziasti, kas mēģina pielikt visas pūles, lai uzturētu latviešu garu un latviešu dziesmu. Atliek novēlēt labus panākumus! **A/R**

AICINĀJUMS

Latviešu karavīri, kas 2. Pasaules kaŗa laikā par kaujas nopelniem apbalvoti ar Drošsirdības medaļu austrumu tautu piederīgajiem (Die Tapferkeitsauszeichnung (mit Schwertern) für Angehörige der Ostvölker), tiek aicināti iestāties Latviešu Dzelzkrusta Savienībā kā pilntiesīgi biedri.

Ankete saņemama, rakstot: Mr. V. Bembers, 15 Upminster Cr., Islington, Ont. M9B 5W1, Canada

LDKS valde Toronto

LONDONA, ONT.

● 12. septembrī, tikai vienu minūti pēc dienas sākšanās, DV Londonas nodaļas makšķernieku sekcijas dalībnieki sāka tradicionālās karpu makšķerēšanas sacensības Londonas apkārtējās upēs. Sacīkšu beigās lomus svēra J. Kalniņa saimniecībā pie Grantonas — rezultāti daudz neiepriecināja. Vienpadsmit makšķernieki bija noķēruši tikai 8 karpas, kopsvarā 27 kg. Pirmo vietu ieguva K. Bērziņš ar 4,1 kg smagu karpu, otrā vietā atstājot J. Tampu sen. Mazāko karpu 1,8 kg bija noķēris L. Grūbe. Pirmās vietas ieguvējs par lielāko karpu saņēma J. Glinava dāvāto ceļojošo balvu, bet pēdējās vietas ieguvējs par mazāko karpu saņēma J. Kalniņa dāvāto ceļojošo balvu. Kaut arī laiks bija lietains, karpas tūliņ tīrīja, žāvēja un arī nogaršoja Izmirkušie makšķernieki pēc nopēršanās karstā pirtī vēl labu brīdi pakavējās dzīvās pārrunās par baltām un nebaltām dienām. **B-ns**

Londonas DV nod. šaušanas sacīkšu atreferējumā LA 12. sept. numurā izlaistas rindkopas:

R. Alksnis pasniedza divas iepriekšējā gada globālās sacīkstēs izcīnītas balvas...

DV Londonas nod. pārstāvēja I. Dambenieks, P. Bergmanis, J. Tampa jun. un A. Beitāns.

Par pusdienām gādāja vanadzes M. Dambenieces vadībā.

Tā tur dzīvo

Alberta Eglīša piezīmes par dzīvi okupētajā Latvijā

Pastaigājoties vecās, mīļās Rīgas ielās, tautietim no Austrālijas Merķeļa un Kr. Barona ielas stūrī, kur atrodas sovjetu žargonā tā sauktais diētiskais (pārtikas preču) 34. veikals, pie pieputējuša skatloga gadījies noklausīties, ka daži jaunieši smējušies par kādu notikumu gaļas paviljona priekšā: ,,Jurim pagājušā piektdienā beidzot laimējies nopirkt cūkas pusgalvu. Bet ko šis — izgājis uz ielas, sācis ieguvumu spārdīt, it kā tas būtu kājbumba. Garāmgājēji izbrīnījušies jautājuši — Kāpēc? Nu, tā maita man neatbild, kur ir palicis viss cūkas rumpis, — un veikli pazudis Daugavmalas ielas drūzmā.

Latvijas komūnistiskās partijas centrālās komitejas žurnālā Horiconts (iznāk reizi mēnesī; metiens 52.000, no tiem 35.000 eks. latviešu un 17.000 krievu valodā) kāds turienes tagadējais vēstures taisītājs A. Zunda, netaupīdams ģenerāļu Lavenieka un Hartmaņa personas, noblej īsajam kursam piemērotus, okupantiem patīkamus melus par mūsu valsts iestāžu sabotāžām pret sarkanarmijas bazēm. Sevišķi Liepājas lidlauka iznomāšanā (īstenībā sarkanie to paņēma), kā arī par apmācību poligoniem un krievu ievietošanu toreiz Ventspilī, Liepājā, Vaiņodē. Tālāk uzsvērts, ka buržuju aizmuguriskās spēles (!) pēkšņi pārtraukusi 1940.g. 17. jūnijā sarkanarmija, tautu atbrīvodama no nebrīvības un nabadzības.

Tūlīt jāpiezīmē: ja tādā veidā vēl šodien turpina izteikties, tad kaut kas viņu varas laukos, viņos pašos steidzas pretī savam galam. Viņu eksistēšana ir sākusi pūt. Dikti žēl, ka akadēmiski sovjetizētais autors, zinādams patiesību, tomēr nepiemin sarkanarmiešu slepkavīgo ,,varoņdarbu'' robežsargu mītnē Masļenkos. Vispār, te skaidri jāpiemin vismaz tie 200.000 beigtie latvieši un Latvijas pilsoņi (trimdiniekus un izkliedētos imperijā līdz neskaitot), kas šīs ,,atbrīvošanas'', šīs Maskavas ,,dāvanas un žēlastības'' rezultātā tika nogalināti komūnistu diktātūras cietumos, nomocīti — deportēti Sibirijā, Hitlera Vācijas — cilvēku iznīcināšanas nometnēs, krita (abās pusēs) Austrumu kaujas laukos, krita iemānīti, daļēji ierauti ,,Sarkanās bultas'' rindās un aģitātoru sakūdīti, kļūdami apriņķos, pagastos, pilsētās iebrucēju interesēs līdzskrējēji, kļūdami — ienaidnieki savai tautai.

Daudzi arī krita kā nacionālie partizāni, cīnīdamies ar nodevējiem, ,,istrabiķeļiem'' un KGB vienībām. Tikai par šo drūmo, kopējo traģēdiju okupantu trubadūri smagi klusē. Žurnāla galvenais redaktors G. Kurpnieks (kādreizējs politruks) atkal brūvēdams partejisku propagandu (it kā mēs būtu cēlušies Afrikas krūmos), sarkanarmiski līdz smieklīgumam vēlēdamies, ka tā tas toreiz būtu varējis būt —diletantiski apcerē devinpadsmitniekus Pienavas pauguros, sevišķi 1944. gada Ziemassvētkos, vēlāk pie Blīdenes.

Latviešu ziedi, pulcēšanās 14. jūnijā un 23. augustā pie Brīvības pieminekļa, ir sacēlusi atbalsi, kas viļņo, kā arī skaļi dimd satrauktajos funkcionāros, kuriem nav liela bēda par tautu, bet gan tikai par kalpošanas rūpēm virskungu tematam — okupācijas padziļināšanai. Kur tas domāšanā tur jau ir noklīdis, to var palasīties rūgtajā Baleta un operas komjaunatnes sekretāra A. Sukura rakstā. Pavisam nabaga dvēseles atspoguļojums ir aktiera P. Luča (dieszin, kas viņu uz to spieda vai ierosināja) savārstījums, un draudošs, kā jau tas varas puses reprezentantam pienākas — ir pārtulkotais TASS komentātora K. Ņilova speciālais brīdinājums latviešiem latviešu zemē.

Netrūkst okupantu avīzēm histerisku mītiņu atreferējumu, līdzīgi kā tūliņ pēc iebrukuma 17. jūnijā, kad virspusē visās malās pacēlās visas slēpušās duļķes. Rīgā, piemēram, teikuši naida pilnas runas, sašutuši sludinājuši vēsturiskus melus Dvureščenka, Peršina, Turlaja, Nikolajeva, Solovjova, Sirotinskis u.t.t., arī provincē Ugālē, Rēzeknē, Ventspilī draudot skanējušas Kremļa režīma kultivētāju dusmas pret tiem, kam Latvija ir dabiskā dzīves telpa.

Tas viss, un jaunākās ziņas par izsekošanām, par tālsarunām, par rietumu grāmatu, laikrakstu, svēto rakstu un skaņu plašu bloķēšanu, par stingrajām tūristu kontrolēm muitā rāda, ka izslavētais ognosķ tur ir gan vienkāršiem cilvēkiem pašlaik karstākā vēlēšanās, bet patiesībā — tikai pasaciņa. Ar vārdu sakot, tur viss krievu varas uzturēšanas dēļ turpinās pa vecam, sevišķi, ja neievēro vienu otru ,,perestroikas'' acu apmānīšanas triku.

Esot atrasts kāds jauns formulējums: ,,Kas ir komūnists? — Tas, kas lasījis Marksu, Ļeņinu. Un, kas ir pretkomūnists? Tas, kas, abus izlasījis, sāk viņus saprast.''

Pārdaugavā esot šogad lietainajā vasarā dzirdēts arī tāds stāstījums: ,,Nakts vidū ārsta sieva modina vīru. Kas noticis! Viņš samiegojies izlec no gultas. — Ak, nekas sevišķs. Es tikai nesaprotu, kā tu ar tik mazu algu vari mierīgi gulēt.''

Rīgas Operetes teātrī no 15. septembŗa līdz 8. oktobrim paziņotas 5 izrādes latviešu un 9 krievu valodā. Tātad — no austrumiem pilsētā iepludināto netrūkst. Rīgā lielā steigā tiek izveidota intensīvas militārās apmācības internātskola, kuŗā īpaši uzņem bērnus. Skolā viss notiekot pēc stingra reglamenta un krievīski. Un Gorkija ielā 11a komitejas trompētisti nupat ir kļuvuši autori šādai replikai: ,,Svešumā izkaisītiem latviešiem nevar būt augstāka pienākuma un goda kā pulcēties zem cilvēces vairākuma karogiem (droši vien zem sarkanajiem).'' Velns, kas biedriņiem, tas mūsu dēļ par ķērienu aiz mākoņiem.

Pēc kaŗa atgriežoties atkal sarkano okupācijai Latvijā, denunciāciju vājprātā tika mocīti, iznīcināti desmitiem tūkstošiem latviešu, kā arī tika izputinātas milzīgas kultūras vērtības, sevišķi ērģeles, dažas gandrīz nesamaksājamas, vairs neatjaunojamas. Piemēram, Adažos, Aizkraukļē, Bikerniekos, Baldonē, Elkšņos, Lestenē, Vārmē, Vānē, Vecsaulē, Mazirbē, Mežotnē, Nigrandē. Tiesa, ir zināms minēto ērģeļu precīzs izpostīšanas laiks, daļēji arī nožēlojamo postītāju vārdi, tāpat, kas tolaik tur bija ciema vai rajona izpildkomitejas sekretārs un milicijas priekšnieks. Taču tas arī viss.

Pie atbildības neviens ļaundaris nav saukts, un pēc tik daudz gadiem visam sāk pāri augt zāle. Jo tas jau ir noticis baznīcās, kuŗās iekārtotas noliktavas, veikali, zirgu staļļi vai dažām bijuši aiznagloti huļiganu izsistie logi. Valmierā Sīmaņa, Jēkabpilī Nikolaja, tāpat kā Rīgā — Pēteŗa baznīca ir iekārtota koncertiem un dažādām izstādēm. Turpretī Talsu mācītājmuižā (vairs tikai vārda pēc) vasarā rīkojās Lauksaimniecības akadēmijas studenti prakses darbos. Saukas mācītājmuižā — bērnu dārzs. Iepriekš pieminētajā Mazirbes baznīcā kolchozs Dundaga izbūvējis kino izrādes telpas.

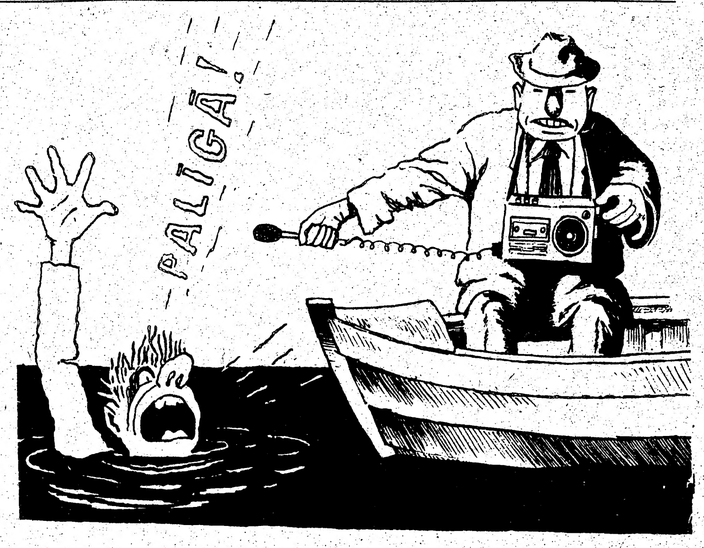

UN KĀDU PALĪDZĪBU JŪS, LŪDZU, VĒLĒTOS! E. RUSMANIS

Valdemārpils apkārtnē daudzas vecās viensētas traktorizemessķūres šogad nolīdzināšas līdz pamatiem. Ķeguma sabrukušais tilts nav atjaunots, varbūt 1988. gadā. Kapsētās kapu demolēšana vēl vienmēr aktuāla lieta. Speciāli izceptajā mazpilsētā — Stučka (kas par spokainu nosaukumu), Daugavas kreisajā krastā senās Aizkraukles tuvumā, kuŗā dzīvo t.s. Pļaviņu spēkstacijas personāls, nupat izpildkomiteja pieņēmusi interesantu lēmumu: ,,Katra piektdiena visu gadu (vai Lielā Piektdiena arī?) visam pilsētas kolektīvam ir tīrības un kārtības diena.''

Bet gleznainajā Krāslavas pusē, pašā Saules kalna pakājē, tur, kur Sivera ezerā sirsnīgais trimdinieks Viktors Geiba kādreiz mānījis sapalus, līdakas savā tīklā, viņa draugi augusta sākumā sapulcējušies kādā tuvu pašu ļaužu istabā pie sirmas māmiņas gatavotas zivju maltītes, atcerējušies ne tikai pasaulē aizklīdušo Viktoru, bet arī piedzīvojuši kaut ko negaidītu, proti — starp viņiem gados vecākais kaimiņš Kalupnieks jautājis; ,,Vai jūs klausāties ārzemju raidītājus?'' Visi kā viens — nē! ,,Nu ko tad ar jums varu šovakar diskutēt! Par vārnu, kas lido atpakaļ, vai lapsu, kas to noskatījusies, dara to pašu, kamēr iekrīt vistu kūtī?''

Toties mūsu kādreizējā kolorātūras zvaigzne Elfrīda Pakule, lai tālāk mestu dubļus tautas sejā, 28. maijā sovjetžurnālistiem savā 75 gadu jubilejas intervijā stāsta: Viņa Nacionālā Operā par katru izrādi saņēmusi tikai 15 latus, bet īsto naudu sākusi pelnīt un iegūt slavu, kad pie (latviešu) Baltā nama parādījusies plāksne: LPSR Opera un baleta teātris. Atliek vienīgi konstatēt (tie, kas pazīstam tos laikus): Cik nožēlojami sīka būte krievu varas pajumtē var pēkšņi kļūt pat kādreiz bijusi ievērojamā latviešu māksliniece, un vēl tādā vecumā. Paldies Dievam, ka šādi cilvēki sev ātri zaudē draudzību un uzmanību tautā.

Vēl jāinformē: Ventspilī, zvanot pa telefonu 97537, var nopirkt ne tikai slaucamu kazu, jaukus kazlēnus un spēcīgu āzi, bet Siguldas ielā 5 arī māju, un 6. vidusskolā pieteikties par latviešu valodas skolotāju krievu klasei. Piezīmju beigās te mums visiem kopā pēc pazīstamas polkas meldijas jādzied rīdzinieku jaunākā ziņģe:

Kubas cukurs,
Rīgas raugs,
sveiki — draugs!

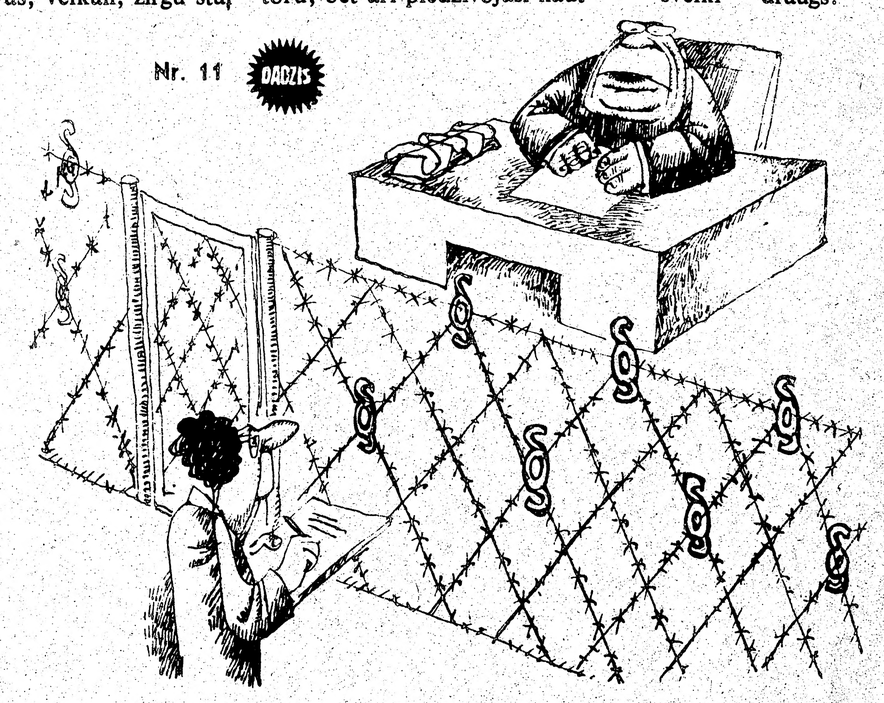

— PAVĒLU: SASKAŅĀ AR TO, KA ŽURNĀLISTI APDRAUD MIERU UN DROŠĪBU KANTORĪ, VISĀ KANTORA TERITORIJĀ TIEK IZSLUDINĀTS IELENKUMA STĀVOKLIS...

E. OSS

Vilis Hāzners

Pārkārtošanās ķibeles neizbeidzas

(Turpinājums)

Par pļavām nemaz nerunājot, to bieži nav nemaz, jāiztiek ar zāli sienam, sapļautu pa grāvmalēm. Ar lopbarību kolchozi nepalīdz un, ja palīdz, tad dod to bezvērtīgu. Uz laukiem gan aicina atgriesties padzītos lauksaimniekus, bet ko tie tur darīs, ja ēkas jau visas sabrukušas un iespēju tās atjaunot nav. Tā partijas aicinājums ,,atgriesties tēva mājās'' ir tukšs sauciens tuksnesī. Tam jaunie gados neklausa un vecie varētu atgriesties savās bijušās saimniecībās nomirt.

Nekur nejūt kolchozu vadības palīdzību. Privātiem saimniekiem nepārdod arī jaunlopus, tā. piem., pagājušā gadā iedzīvotājiem pārdoti tikai 483.500 sivēnu; putnu, cāļu un teļu nemaz. Tāpat neierāda tīrumu zemi. Sezonas laikā trūkst jebkādas mechanikas palīdzības, kaut reizēm norīko mežsaimniecību un skolu traktorus bez apkalpes, pensionāri tiem vairs pilnas darba spējas nespēj veltīt. Arī šīs mašīnas ir par lielām un smagām piemājas mazajās saimniecībās. Tām trūkst arī organiskā mēslojuma, piemēram, kūdras tām piegādāt 1987. gadā tika solīts 136.000 to, bet līdz 1. jūlijam tika piegādātas tikai 56.000 to.

Rajonu izpildkomitejas slēdz gan līgumus ar privātsaimniekiem ar lieliem skaitļiem un solījumiem, bet tos izpildīt nevar. Republikā gan ir 58.800 privātu dārzkopu un 135.900 sakņkopju, kas varētu pārtikas sagādē daudz ko veikt, bet nenovērstie trūkumi un minētās daudzās šaurās vietas neko šīm vajadzībām nepalīdz. Galvenais vēl arvienu pastāv sūdzības par zemes trūkumu, tā šiem piemājniekiem jādod! Šajā piecgadē vien jāpiešķir 40.000 zemes gabalu. Pagājušā gadā tika piešķirti 8.000, plānu arī izpildot. Bet šogad līdz 1. jūlijam bija piešķirti tikai 6.500 zemes gabalu, bet ir jārīkojas tā, lai šo prasību izpildītu vismaz līdz 1989. gadam.

Īpaša vērība jāpievērš celtniecība laukos. Ir jau apstiprinātas jaunas celtniecības normas, kas ir daudz lielākas nekā tās bija līdz šim. Bet jāgādā arī materiāli šīm vajadzībām. Jādod arī vairāk ilgtermiņa kredits būvētājiem.

Jāizmanto arī vecās, atstātās saimniecības (viensētas): pašlaik lauku rajonos ir vairāk nekā 8.000 tukšu viensētu — neapdzīvotu māju un saimniecības ēku, kuru kopējā lietderīgā platība sasniedz 456.000 kv. metru. Tās gan bieži atrodas grūti pieejamās vietās un ir ieaugušas krūmos. Bet Gorbačovs ir teicis, ka tās jāsāk izmantot, jo ap tām ir novārtā pamesta zeme. Un tas jādara arī mums!

Liela nelaime ir gan, ka ap šīm mājām trūkst derīgu ēku, sadzīves priekšmetu un visur neapmierinošs ir transporta līdzekļu remonts.

Te valsts agrorūpnieciskai komitejai jāuzliek par pienākumu kollektīvo saimniecību vadītājiem nest atbildību par personisko palīgsaimniecību attīstību tāpat kā par sabiedrisko sektoru. Tas tāpat attiecas uz vietējo deputātu padomēm, prasot tām atbildību.''

Komentējot šo Breša runas citātu iepriecina, ka Gorbačova pārkārtošanās paredz un saprot arī privātsaimniecību attīstīšanu blakus kollektīvajām (valsts muižām, VH) saimniecībām un arī Latvijā pamazām grib un mēģina atgriesties pie senās viensētu sistēmas, kas patiesībā ir arī vienīgais veids kā mēģināt paēdināt tautu. Vienīgi jānožēlo, ka šī atziņa nāk tik vēlu un ka vēl partija nav nākusi pie saprāta, ka pensionāri vien stāvokli laukos neglābs!

Otrs tautas paēdināšanas mēģinājums ir jau daudz ģeķīgāks un, šķiet, Latvijā nebūs nemaz piemērots, proti — Gorbačovs ierosinājis ierīkot lauku palīgsaimniecības uzņēmumiem, organizācijām un iestādēm (pilsētu), lai tajās saražotu nepieciešamos sakņaugus un dārzeņus attiecīgās fabrikas, iestādes vai organizācijas vajadzībām.

Arī šajā virzienā citēsim referenta Breša teikto:

,,Republikā nav visai labs stāvoklis ar lauku palīgsaimniecībām jeb tā saucamajiem uzņēmumiem, iestāžu un organizāciju agrārajiem cechiem. Pašlaik mums ir 152 šādi cechi, zeme ir 127 no tiem. 1987. gada 1. jūnijā šīm palīgsaimniecībām bija nodoti lietošanā kopumā gandrīz 30.000 ha zemes, tai skaitā 11.500 ha lauksaimniecībā izmantojamās zemes, no tiem 6.000 ha tīrumu. Vairāk nekā 15.000 ha rezervēti jaunu palīgsaimniecību izveidošanai... Tas gan ir sīkums: kas gan republikai ir 152 palīgsaimniecības, ja mums ir ap 300 rūpniecības uzņēmumu vien. no tiem 80 Vissavienībai pakļautie... Republikas partijas aktīva sanāksmē pag. gada aprīlī uzdeva šajos cechos līdz gada beigām uz vienu strādājošo saražot ne mazāk kā 15 kg gaļas, 50 kg piena, 30 kg kartupeļu un 30 kg dārzeņu. Bet pagaidām no šī uzdevuma mēs esam ļoti tālu... Lielākā daļa uzņēmumu nav darījuši neko vai darījuši visu, lai neko nedarītu... Īstu saimniecisku darbību vēl nav uzsākusi vairāk nekā puse palīgsaimniecību, pat vislielākās un bagātākās rūpnīcas...

Līdzšinējās palīgsaimniecībās ir nepieļaujami zemas ražas. Graudaugu vidējā ražība bija 15,5 cent. no ha, kartupeļu vidējā ražība knapi pārsniedza 100 cent. no ha! 1986. gadā no vienas govs izslauca 3.002 kg piena, veselā rindā saimniecību izslaukumi bija tik zemi, ka kauns tos minēt... 1986. gadā liellopu skaits palielinājās tikai par 300, pie tam govju skaits tikai par 20, cūku skaits pat pazeminājās un 1987. g. 1. janvārī šajās sainmiecībās bija tikai 382 aitas un 259 truši.

Vaina meklējama arī tīri dabiskā izpratnē: neviena kollektīva saimniecība negrib šīm palīgsaimniecībām ierādīt derīgu zemi. Piemēram, Rīgas dīzeļrūpniecība, kuŗa vēlējās zemi iegūt Rīgas tuvumā, tādu dabūja Bauskas rajonā — mežā un purvā. Tur viņiem ierādīja 530 ha, no kuŗiem tikai 36 ha ir izmantojami lauksaimniecībā un 2 ha tikai tīrumi. Vai nu vairāk var nerrot?

Un citur nav labāk... Liela problēma ir meliorācijas jautājums. Pašlaik visu saimniecību kopumā ir meliorēti tikai 521 ha! Nekur nav nokārtots jautājums par zemes mēslošanu. Trūkums ir trūkuma galā, un patiesībā šīs saimniecības ir vairāk vai mazāk ,,papīra darbs''.

Attiecīgām iestādēm trūkst arī laukstrādnieku un mītņu dzīvošanai. Un tā jābrauc vienīgi uz darbu ,,sesijām''. Patiesībā nākotnē ir jāizrauga viens no kolchoziem vai sovchoziem par šo palīgsaimniecību bazes saimniecību (jocīgs padoms, VH).

Cits jautājums būtu, ja šīs palīgsaimniecības nodarbotos ar lauksaimniecības papildnozarēm — zivkopību, biškopību, aitkopību, truškopību vai citām. Šī iespēja ir jāizmanto; pašreiz republikā ar aitkopību nodarbojas vienīgi 5, ar biškopību 6, ar zivkopību 7 un ar truškopību tikai 2 saimniecības...''

Runāts tika vēl daudz, bet visas runas rādīja, cik ķibeļu prasa pārkārtošanās. Arī Bresis uzsvēra, ka palīgsaimniecības — abu veidu — privātās un uzņēmumu — ir jāliek par pamatu lauksaimniecības iespējai paēdināt pašus ražotājus.

Otrs runātājs — J. Bonāts — bija daudz kritiskāks par lauku saimniecību nākotni. Viņš uzsvēra, ka palīgsaimniecības arvien kļūst vājākas darba roku trūkuma pēc, arvien mazāk ražo gaļu, pienu, sakņaugus un dārzeņus, visur trūkst telpu, un kollektīvās saimniecības ir vainojamas par palīdzības nesniegšanu privātajam sektoram.

(Turpinājums seko)

Padomju Jaunatne

Viltus lozunga pavadā

Atgriešanās pagātnē nav un nebūs!

23. augusta notikumus pie Brīvības pieminekļa asi nosodīja Ventspils jūras tirdzniecības ostas naftas ķīmijas rajona strādnieki. Un kā gan grupas «Helsinki-86» ekstrēmistu akciju varētu rast atbalstu ar savu revolucionāro pagātni slavenās pilsētas iedzīvotāju vidū? Tieši ostas strādnieki un dzelzceļnieki mūsu gadsimta rītausmā gāja pirmajās rindās cīņā par padomju varu Latvijā. Uzticība šīm tradīcijām saglabājusies arī tagad. Tāpēc arī saruna ostas komunistu atklātajā pārskata un vēlēšanu sapulcē sākās ar ekskursu Ventspils revolucionāro tradīciju vēsturē.

To latviešu cīnītāju vārdus, kas kuršu novadā atdeva savas dzīvības par padomju varu, savā runā minēja naftas ķīmijas rajona priekšnieks J. Krieviņš. Viņš atgādināja, ka tagad tie doti piejūras pilsētas ielām, uzņēmumiem un pionieru vienībām. Rodas iespaids, ka tie, kas attaisno savu rīcību ar nacionālpatriotiskām jūtām, cenšas pielīdzināt sevi revolūcijas varoņiem. Šo mēģinājumu veltīgumu parādīja Vissavienības naftas eksporta kantora inspektors A. Sirotinskis.

— «Patriotu» Bitenieku ģimeni pazīstu jau vairākus gadus, — viņš piezīmēja. — Tieši no Kurzemes piekrastes, netālu no Ventspils, savulaik, nolēmuši pamest dzimteni, devās jūrā tēvs un meita — tolaik vēl skolniece. Taču robežsargi viņus aizturēja. Tagad viņu uzdevums ir sakompromitēt mūsu zemē sākušos atklātuma un demokratizācijas procesu. Viņi aicināja jauniešus pamest patiesības ceļu.

Diemžēl daļa jaunatnes gandrīz nezina savas dzimtās puses vēsturi, maz zina par pirmajām padomēm pilsētā. 1905. uz Krievijas pirmās revolūcijas barikādēm krita mans vectēvs Valdmanis, taču vietējā muzejā nav nekādu liecību ne par viņu, ne par viņa cīņas biedriem.

Vārdu lūdz viens no visvecākajiem ostas strādniekiem G. Māliņš.

— Kas devis tiesības šīm pūlim pie Brīvības pieminekļa uznemties atbildību par veselas tautas likteni? Es pats uzaugu zemnieku ģimenē tepat pie Ventspils un atceros, kā mana māte maksāja milzīgos procentus par bankas kredītu, bez kura trūcīgajiem bija grūti izdzīvot. Man un manām māsām par mācīšanos pat nebija ko runāt. Tā nu es gāju ganos un augu, bet, sasniedzis pusaudža gadus, kļuvu par strādnieku. Vai tiešām kāds no jaunajiem grib panākt tādas pagātnes atgriešanos? Esmu priecīgs, ka manas meitas ieguvušas lielisku izglītību. Raugoties uz viņām, esmu pārliecināts: tagadējiem jauniešiem paveras apskaužamas perspektīvas. Un nespēju saprast, kāpēc vienam otram no jaunajiem rodas vēlēšanās pagriezt vēstures ratu atpakaļ. Protams, pie mums tika pieļautas kļūdas. Taču nevar noliegt, ka vienlaikus tika ieguūtas arī vērtības, ko nevar noliegt tāpēc vien, ka bija arī kļūdas. Vispirmām kārtām tās ir milzīgās priekšrocības, ko latviešu tautai devusi padomju vara — tiesības uz darbu, izglītību un iespēju katram piedalīties mūsu dzīves uzlabošanā, labot vecās kļūdas. Lai to spētu, jākļūst par īstiem saimniekiem, bet nevis akli jāuzticas «balsīm» no okeāna viņas puses.

Tēvu un vectēvu, to cilvēku piemiņa, kas aizstāvēja tautas varu Ventspilī, neļaus viņu mazdēliem kļūt par viņu sāktās labākas dzīves veidošanas nodevējiem. Par to, labāko dzīvi, liecina labiekārtotie dzīvojamo namu masīvi vienā no mūsu republikas lielākajiem rūpniecības centriem, par kādu pārvērtusies Ventspils — kādreizējā zvejnieku pilsētiņa. Sapulces dalībnieki nolēma, ka viņu bērniem jāuzzina ostas strādnieku kustības vēsture, ka jāatjauno sākotnējā izskatā ar to tālo gadu notikumiem saistītās celtnes. Šo vienprātīgo viedokli par nepieciešamību pastiprināt slavas apvīto Ventspils revolucionāro tradīciju propagandu atbalstīja arī citu pilsētas lielāko uzņēmumu darbaļaudis.

L. SOLOVJOVA,
LATINFORM korespondente

Mācība nākotnei

Es esmu 1940. gada notikumu aculiecinieks un dalībnieks. Desmitiem tūkstošu cilvēku piedalījās manifestācijās un mītiņos. Pat toreizējās Latvijas armijas daļas ar sarkanajiem karogiem gāja demonstrācijā. Visiem bija viena prasība — Latvijā atjaunot padomju varu. Šī vēlēšanās piepildījās, kļūdama par visu darbaļaužu, visu sociālo slāņu gribas vienprātīgu izpausmi.

Vai gan var aizmirst, kā Lielā Tēvijas kara pirmajās dienās tūkstošiem brīvprātīgo cēlās cīņai pret fašismu? Vai var aizmirst to, cik varonīgi tika aizstāvēta Liepāja, kas pirmā mūsu republikā uzņēma ienaidnieka triecienu? Cilvēki cīnījās uz dzīvību un nāvi par katru pēdu zemes. Viņi zināja, ka ziedo savu dzīvību par tautas un Dzimtenes brīvību. Es nenoliedzu: bija arī nodevēji. Taču bija arī pagrīdes cīnītāji, kas sīvi pretojās vardarbībai un hitlerismam.

Kurš no manas paaudzes pārstāvjiem nezina, kā laukos dzīvoja budži? No jurģu dienas līdz mārtiņdienai par 80 latu lielu algu viņu labā lieca muguras latgaliešu, poļu un lietuviešu jaunieši un jaunietes. Vai tad var aizmirst bezdarbu un ganu gaitas? Bet to visu cenšas atdzīvināt nacionālisti un dažādu «balsu» līdzskrējēji. Jābūt pilnīgi aklam, lai neredzētu visu, kas saistīts ar mūsu republikas izaugsmi. Taču provokatoriem tas nerūp. Avantūristi vienmēr paliek avantūristi.

Atgriežoties pie 23. augusta notikumiem, jāteic, ka arī mums jāgūst no tiem rūgta, taču godīga mācība. Un jāatzīst, ka tie nebūtu iespējami, ja jaunieši labāk zinātu savas tautas vēsturi un ja viņiem būtu vaļsirdīgi pastāstīts par tiem periodiem, kas bija smagi ne tikai latviešu tautai, bet arī visai padomju tautai. Šajā situācijā es kā vēstures skolotājs vispirms vainoju sevi un savus kolēģus. Mēs neesam mācējuši atklāt audzēkņiem vēstures patiesību un panākt, lai tā kļūtu par viņu pārliecību. Jauniešu zināšanās par republikas pagātni vēl ir daudz baltu lappušu. Šajā jomā mums daudz un neatliekdīgi jāstrādā. Un tas jādara nekavējoties. Es to uzskatu par savu svarīgāko uzdevumu.

Un vēl kas. Kā māca V. I. Ļeņins, lai nekļūdītos, lai netiktu piekrāpti, jāmācās saskatīt, kādas šķiras pārstāvji stāv aiz deklarācijām, solījumiem un aicinājumiem. Mūsu jaunatnei labi jāapgūst šī mācība.

G. ĻALIKS,
Liepājas 1. vidusskolas vēstures skolotājs
(LATINFORM)

TORONTO ZIŅAS

● Toronto latviešu tautas augstskolas Latvisko zināšanu semināri šīs sezonas lekciju ciklu atsāks svētdien, 18. oktobrī, pl. 14 ar plkv. Zigurda Andersona referātu par demokratiskās valsts atbruņošanu. Bez tam Sandra Ezera un Ingrīda Jansone referēs par Latgali. Sekos pārrunas Māra Martinsona vadībā. 8. novembrī pl. 14 prof. Vilnis Šveics referēs par tematu: Jauni virzieni Maskavas politikā. Šo semināru vadīs Mārtiņš Vāgners. 6. decembrī paredzēti divi referāti: Pēteŗa Zariņa referāts par tematu Dārziņš — tēvs un dēls, un Ingrīdas Jansones — Latviskie Ziemassvētki. Pārrunas Ingrīdas Matckares vadībā. Visi referāti notiks Latviešu Namā. Visi aicināti šos interesantos referātus noklausīties.

● Toronto latviešu koncertapvienība savu 29. sezonu sāks 20. oktobrī ar operdziedones Melitas Mičules (mecosoprāns) koncertu; pie klavierēm Irisa Purene. Mičule savas mūzikālās gaitas uzsāka Filadelfijā, ASV. Kopš 1977. gada dzīvo Vācijā, kur uzstājusies kā operdziedātāja Oldenburgas, Bāzeles, Brēmenes, Darmštates, Kaseles, Freiburgas u.c. opernamos. Piedalījusies arī latviešu dziesmu svētku koncertos Toronto un ASV. 1. decembrī koncertē čelliste Biruta Linda Aļļe no Vācijas, pie klavierēm Ole Sjobergs. 19. janvārī notiks Toronto latviešu kamermūzikas koncerts. Piedalās Arturs Jansons (altvijole), Pauls Mejers un Marks Skaiņetski (vijoles), David Hetheringtons (čells), Ariāna Goldiņa (klavieres). 5. aprīlī koncertēs operdziedonis Pauls Berkolds (bass-baritons) no ASV, pie klavierēm Pēteris Zariņš. Abonentu kartes visiem četriem koncertiem — 40 dol.; pensionāriem — 35 dol., studentiem — 23 dol. Atsevišķiem koncertiem 13 dol., studentiem 8 dol. Visi koncerti notiek Jane Mallett teātrī, St. Lawrence mākslas centrā, precīzi pl. 20.

● Tautas augstskolas ģimnazijas vecāku un skolotāju individuālo interviju sanāksme 14. oktobrī pl. 19.30 Latviešu Namā, kuŗā vecāki varēs aprunāties ar skolotājiem par kopējām problēmām un novērojumiem. Pēc tam pl. 20 turpat skolotāju un vecāku pilnsapulce ar ģimnazijas direktora un vecāku pārstāvju ziņojumiem un klašu pārstāvju ievēlēšanu no vecāku vidus. Turpat pēc pilnsapulces skolas padomes konstruēšanas sēde.

● Austrumu draudzes lauku īpašumā Tālavā Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu 20. septembrī māc. A. Celma vadībā pulcināja ap 50 dievlūdzēju, kas piedalījās arī draudzes pēcpusdienā. Sarīkojuma telpas bija rotātas rudens lapām un ziediem. Svētku cienasta galdus bija klājušas Tālavas dāmas. Tālavas pārvaldes priekšnieks Augusts Kalniņš ar pateicību novērtēja talcinieku darbu Tālavā. Klātesošie ar Daudz baltu dieniņu dziesmu un kliņģeri sveica Birutu Celmu dzimšanas dienā. Ludvigs Zamlovskis bija izkārtojis ziedotu mantu loteriju. Pļaujas svētku dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā ar dievgaldu notiks 4. oktobrī pl. 13 ar sekojošu draudzes pēcpusdienu un dāmu komitejas cienasta galdu baznīcas zālē. Priekšnesumos Ariānas Liepiņas vadītais TLB sestdienas skolas koklētāju un dziedātāju ansamblis.

● Māc. J. Cālītis kristījis Fionu Vitu Shedden, Dāvida un Silvijas, dzimušas Plīsis meitu.

● Māc. Edgars Liepiņš no Kalifornijas kristījis Katrīnu Ausmu Tauriņu, Juŗa un Intas, dzimušas Gugānes meitu.

● DV Toronto nodaļas 37 gadu darbības atceres sarīkojumā 17. oktobrī pl. 18.30 Latviešu Namā runās sabiedrisks darbinieks Aleksandrs Sprūdžs no Otavas. Priekšnesumos mecosoprāna Ženijas Vītolas dziesmas, pie klavierēm Jānis Beloglāzovs un deklamācijas. Imanta Ķipja deju mūzika. Kaŗavīru daudzinājums 7. novembrī pl. 19 DV Namā.

● Māc. J. Cālītis 20. augustā izvadīja pēdējā gaitā uz Jorkas latviešu kapiem 18. augustā 96 gadu vecumā mirušo Minnu Alanti, kas atstāj meitu Ainu, znotu Valdi Briedi, mazbērnus un mazmazbērnus.

● Māc. Sārma Eglīte Sidrabenē salaulāja Ēriku Vismantu Eglīti un Brigitu Kampi no Vankuveras.

● Latvijas valsts dibināšanas atceres svinību laikā arī šogad 18. novembŗa programmas Diena Latvijai ieskaņā notiks Centra mākslas galerijā tēlotājas mākslas izstāde. Torīko Centra mākslas komiteja, un izstāde būs atvērta 15., 18., 20., 21. un 22. novembrī. Izstādes klāstā būs mūsu vecmeistaru darbi no Bruno un Zelmas Ziemīšu kolekcijas: J. Cielavas, L. Liberta, O. Norīša, N. Strunkes, Z. Vidberga, V. Tones un citi darbi, kā arī K. Hūna 1865. gada zīmējums.

● Pēkšņi no šīs zemes dzīves gaitām 22. septembrī šķīries Gunārs Gubiņš, piedzīvodams tikai 62 gadus. Viņš dzimis 1925. gada 15. martā Valmierā. 1951. gadā kopā ar dzīvesbiedri Indru ieceļojis Kanadā no Anglijas. Toronto darbojies Latviešu sporta apvienības Kanadā valdē, bijis ilggadējs Sporta Apskata redaktors. Nelaikim paliek dzīvesbiedre Indra, meita Nora, dēls Arnis un vedekla.

● Toronto latviešu baptistu draudzes mācītājs Jānis Šmits kopš jūnija beigām vada dievkalpojumus arī kanadiešu baptistu draudzē Toronto, Temple Baptist Church, 14 Dewhurst Blvd. Sākot ar 27. septembri (pl. 14:00) turpat notiks arī Latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi. (Jābrauc ar pazemi līdz Donlands piestatnei). Mācītājs J. Šmits Kanadā darbojas jau kopš 1976. gada, pārceļoties no Vankuveras uz Toronto, kur jau divus gadus vada Latviešu baptistu draudzi. Draudzes gadasvētku dievkalpojums 8. novembrī pl. 14:00 jaunajās telpās. Piedalīsies viesis mācītājs Uldis Ukstiņš, Amerikas latviešu baptistu apvienības priekšsēdis.

● Latviešu daiļamatnieku savienība Kanadā daiļamatniecības kursus atsāka 21. septembrī Latviešu Centra telpās. Rotkaļu nozarē pirmās nodarbības notiks 12. oktobrī. Vēl var pieteikties jaunas kursantes aušanas, latvisko tautas tērpu gatavošanas un balto darbu darināšanas nozarēs. Pieteikšanās pie apvienības valdes priekšsēža O. Turķa, vai pie kursu vadītājas Z. Enzeliņas, tālr. 255-4390 un 889-8354.

Toronto latviešu sabiedrībā pēdējos gados radies talantīgs mūziķis, ka jau tagad izpelnījies daudzu meistaru atzinību un apbrīnu. Pēteris Seminovs ir tikai 10 g. vecs. Viņš vijoles spēli sāka mācīties jau 5 g. vecumā. Pēdējos trīs gadus viņš saņēmis provinces stipendijas savā vecuma grupā. Pēteris vijoles spēli sāka mācīties Royal Conservatory of Music paidagogu vadībā.

Viņš bija jaunākais dalībnieks Mūzikas nometnē Mount Orford, Quebec, kur pavadīja divas nedēļas meistarklasē ar Meksikas konservātorijas profesori Rasmu Lielmani. Pēteris bija arī jaunākais dalībnieks kamerorķestrī, kur spēlēja pirmo vijoli Jaunatnes dziesmu svētkos Šērbrukā, Kvebekā.

Toronto latviešu sabiedrībai dota sevišķa iespēja aicināt jauno talantīgo vijolnieku piedalīties mūsu mūzikas reprezentācijas koncertos.

DV TORONTO NODAĻAS
37. GADA SVĒTKI

sestdien, 17. oktobrī, plkst. 18.30
LATVIEŠU NAMĀ, 491 COLLEGE ST., TORONTO

Piedalās:
ALEKSANDRS SPRŪDŽS (no Otavas)
Svētku runa: Mūsu reālitātes
ŽENIJA VĪTOLA — mecosoprāns
JĀNIS BELOGLĀZOVS — klavieŗu pavadījumi

SAVIESĪGS VAKARS * PILNA BUFETE
DEJU MŪZIKA — IMANTS ĶIPIS

Ieeja $12.-, ieskaitot cienastu.
VISUS LAIPNI AICINA
DV TORONTO NODAĻAS VALDE

DZINTARS MEŽULIS
PAPĪRA TILTI
Izstādes atklāšana piektdien, 1987. g. 9. okt. pl. 19.00
LATVIEŠU CENTRA TORONTO MĀKSLAS GALERIJĀ
Galerija atvērta no 10. - 18. okt.
sestdienās un svētdienās no pl. 11.00-20.00
piektdien. 16. okt. no pl. 18.00 - 20.00
Ielūgumus neizsūtīs. Visi laipni aicināti.

KANADAS LATVIEŠU CENTRS KANADĀ

ABRENE: II POSMS
Referēs Austris Grasis no Vācijas

Trešdien, 14. oktobrī, plkst. 19.30
KANADAS LATVIEŠU CENTRĀ TORONTO, VIDĒJĀ ZĀLĒ.
Tuvāka informācija pie Karinas Mieriņas, telefons 534-3883.

RUDENS VAKARS SIDRABENĒ

1987. gada 17. oktobrī pl. 18.

Toronto sieviešu drāmatiskais ansamblis Hugo Miķelsona režijā izrādīs:

Harija Celma īslugu „Tautiska būšana"

Pēc tam mūzika, dziesmas un deja; atspirdzinājumi.
Ieeja visam vakaram $8.-, bērniem brīva.

VISUS MĪĻI AICINA
SIDRABENES PĀRVALDE

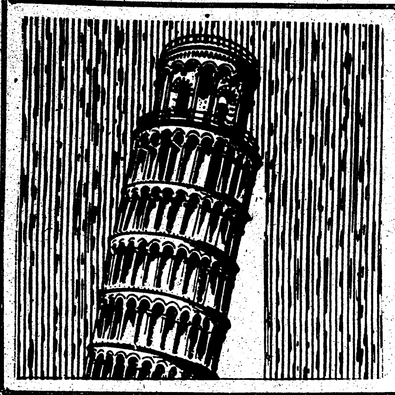

Arnis Akmentiņš

Citronziedu zemes gūstekņi

(2. turpinājums)

Guļ sadegušu vagonu rindas. Saspridzināti pāri Ečai celtie tilti. Šur tur ar sprāgstvielu palīdzību radīti kalnu nogruvumi. Tas vācu darbs. Vācu kara gūstekņi daudzās vietās strādā pie drupu novākšanas. Viņu kustības ir gausas un flegmātiskas.

Mani ceļa biedri, klaidoņi, vācu darba kolonnām garām braucot, savus bijušos sabiedrotos apbeŗ lāstiem un neiedomājamiem lamu vārdu plūdiem. Svilpieni un draudīgi pacelta dūres rēgojas visapkārt. Daudzu itaļiešu naids pret vāciešiem ir vārdos grūti izteicams.

Lēni satumst.

Vēsmas, kas šalc mums pretim, kļūst dzestras. Pelēko un brūngano kalngalu klintis, kas visu pievakari vizēja liegos pasteļkrāsas toņos, tagad tinas zilganā miglājā.

Pretim no krēslas, vīna dārzu iekļauta, ar senlaicīgiem torņiem un starojošām laternu miriadām iznirst kalnu pakājē dusošā Trienta.

*

Vientulīgs klejoju Trientas ielās. Esmu bez pajumtes, bez liras kabatā. Liktenīga gadījuma dēļ esmu spiests šai svešajā pilsētā aizvadīt nakti, jo tikai nākamā rītā ripo pirmais vilciens tālāk uz dienvidiem, uz Romu.

Vēl tāls ir mans ceļa mērķis.

Laternas met blāvus atspīdumus pretimnācēju sejās. Mans pelēkais mētelis, kuŗu kādreiz valkājis kāds Brodveja žīds Ņujorkā un kas ar UNRRAs starpniecību tagad kļuvis mans apģērba gabals, un gaiši dzeltenā amerikāņu armijas forma zem tā saista itaļiešu uzmanību. Šķiet, ka kārtības sargi manī saskata dezertieri vai izbēgušu kaŗa gūstekni. Vairākas reizes tieku apturēts. Pēc personības dokumentu uzrādīšanas mani nekavējoties atbrīvo.

Tumsā blāvi starodami, viz kino gaismas reklāmu zaļie milzīgie burti. Plakāti, lieli kā vēršādas, aicina skatītājus. Drūzma un skanīgas balsis visapkārt. Šai vēlajā vakara stundā pilsētā dzīve sit augstu vilni. Dārd džeza brāzmainās skaņas. Smejas saksafoni. Šķind vīna glāzes. Bāru apgaismotie logi tikko manāmi aprasojuši.

Nomaļākā blakus ielā sprakšķ pistoļu šāvieni. Bars iereibušu karabinjēru sacenšas mērķī šaušanā. Mērķis ir kāds krucifikss ar krustā sistā tēlu. Grūti pateikt, vai tā ir bezdievības demonstrēšana vai sestās dzēruma pakāpes radīts ārprāta komplekss.

Tiem itaļiešiem, kas kaŗa laikos kā partizāni cīnījušies pret vāciešiem, tagad liela vara un teikšana. Skatītāji turas bijīgā attālumā. Daļa vienaldzīgi noskatās, daļa, sašutuma pilni, sačukstas, jo skaļā balsī savas domas izteikt te neuzdrošinās neviens.

— Svētuma zaimošana! — saka kāds seņors sirmiem deniņiem, vērodams karabinjēru veiksmīgos trāpījumus. Brīdi vēlāk ierodas itaļiešu militārā policija. Ļaundari bez steigas izklīst. Militārās kārtības uzturētāji šķiet viņu pašu biedri. Arī skatītāji drīz aiziet. Palieku viens notikuma vietā. Krustā sistā tēls, kuŗu darinājis kāds senlaiku kokgriezējs, ložu caururbtām krūtīm un dziļu moku pilnu, sastingušu seju raugās pretim no pussagruvušas kapellas nišas. Ilgi stāvu krucifiksa priekšā, pārdomu pilns. Ir skumji par divdesmitā gadsimta zemiskumu.

Seko jauns notikums.

Vispirms dzirdama varena kņada. Dārd bungu pērkons. Asām metalliskām balsīm gavilē fanfaras. Gaisu tricina daudzbalsīgi ,,Vīva!'' saucieni. Troksnis tuvojas.

Ziņkāres pilns vēroju savādo procesiju. Nāk mūzikanti spožām misiņa taurēm un bungām, melnās, greznojumiem bagātās formās tērpušies. Skrej pusaudži, degošām piķa lāpām mādami. Uz vienas kājas palēkdamies, dej zēni, apaļiem trejkrāsainiem lampioniem rokās. Seko līdz pēdējai iespējai uzjautrināts itaļiešu pūlis. Seņoras, seņorīnas, seņori, patroni un ubagi — visas daudzās tautas šķiras šķietami pārstāvētas.

Drūzma mani aizrauj sev līdz. Skan valodas, dziesmas un smiekli. Viss juku jukām. Īsts Bābeles troksnis!

Namu logi abās pusēs atvērti. Ļaudis māj baltiem mutautiņiem un draudzīgi uzsmaida cits citam. Daiļa itaļiete ieķeŗas elkonī un, galvu plecam pieglaudusi, iet blakus. Viņai melodiski daiļskanīga balss un sejā kairs koķetes smīns. Acu tumšais mirdzums, tūkstoš jautājumu pilns, šķelmīgi klejo drūzmā. Nožēloju, ka pietiekami neprotu itaļiešu valodu... Mana klusēšana siņorīnu garļaiko. Mirkli vēlāk viņa uzsmaida citam, kuŗš, kā šķiet, viņai veltī vairāk uzmanības. Tādi ir šīs dīvainās zemes tikumi.

Kāds vīrs drūzmā sparīgi kliedz — viva! Viņa izskats un miesas apmēri atgādina miesnieku. Balss kā tāss taures pūtiens skan nepārtraukti. Lūdzu šim gadījuma kaimiņam paskaidrojumus par maskarādes nozīmi. Vārds ,,maskarāde'' viņu un pārējos itaļiešus uztrauc un sanikno. Gribēdams pārpratumu izlīdzināt, saku, ka esmu svešinieks un tādēļ man šīs zemes ieražas svešas. Paskaidrojums situāciju padara ļaunāku. Itaļiešiem šķiet, ka es esmu ,,tadesku'' — vācietis. Pavīd naidīgā grimasē saviebtas sejas un zīmīgās dūrēs savilktu roku kustības. Redzu reālu iespēju piedalīties spēku samēru ziņā nevienlīdzīgā kautiņā un kļūt miesas bojājumiem bagāts.

— Neesmu vācietis! — dusmīgi saku un kādas pēkšņas iedomas dēļ vēl pievienoju dažus no Gaujas plostniekiem agrā bērnībā noklausītus teicienus visstiprākā krievu valodā.

Notiek neizprotams brīnums. Izdzirduši krievu valodas skaņas, itaļieši pēkšņi kļūst laipni un draudzīgi. Paskaidro, ka piedalos lielos tautas svētkos un nevis maskarādē. Svētki tiekot rīkoti par godu Dantem, kas jau četrdesmit deviņus gadus ar savu klātieni pagodinot Trientas pilsoņus. Itaļiešus pārņem izbrīns, kad paskaidroju, ka pie mums — ,,Krievijā'' — pastāv uzskats, ka Dante miris jau pirms vairākiem gadu simteņiem.

— Dante miris?! Nē! Lūk, tur jau viņš stāv! — rāda miesnieks, uzvaroši smaidīdams.

Lāpu gājiens tuvojas parkam, kuŗā starp palmām un lauru kokiem uzcelts vientuļš piemineklis. Lāpu liesmas sarkanām drebošām gaismas strēlēm atvaira tumsu. Redzu varenu granīta kolonnu, greznotu dinozauru figūrām un teiksmainu dziļjūras dzīvnieku attēliem. Pakājē, galvu rokās atspiedis, sēž kails vaŗā kalts vīrs un pārmetoši noraugās juceklīgajā drūzmā. Kolonnas virsotnē heroisks un varens stāv dievišķā Dantes vaŗa tēls.

Pūli pārņem ekstazei līdzīga sajūsma. Skan dārdoši maršu akordi. Tauta dzied, kliedz un gavilē. Gara pacilājums ir tik liels, ka daudzi lēkā kā neprātīgi, un citi, lai kaut uz brīdi nejustu zem kājām mūsu vecās un grēcīgās pasaules takas, pret vaŗa reljefiem atbalstīdamies, uzkāpj pieminekļa virsotnē un nostājas blakus Dantem.

Monumentālās kolonnas otrā pusē granīta bluķi kāda prettanku lielgabala šāviņa saārdīti. Maza atmiņa no Otra pasaules kaŗa dod liecību par pieminekļa cēlāju taupību. Masīvā granīta vietā tikai lēta imitācija — pāris centimetru biezas akmens plāksnes. Zem tām redzams rupjš kaļķu un smilšu ķieģeļu mūrējums. Šķiet, ka neviltots Italijā ir tikai vīns.

Pēc stundas ceturkšņa pūlis izklīst. Pamazām tālumā izgaist un apklust neprātīgās klaigas un aurošana. Noguļos uz soliņa zem kupla lauru koka, mugursomu pagalvī palicis un ar mēteli pārsedzies. Esmu viens ar domām un rūpēm par pārsteigumu pilnu rītdienu. Viens zem Italijas zvaigžņotām debesīm. Viens bez pajumtes — bez liras kabatā!

Tuvojas pusnakts.

Izdziest elektriskās laternas ielās. Paliek tikai debesu spīdekļu zaļgani mirdzošā gaisma.

(Turpinājums sekos)

SENĀS BALSIS

No dainu pūra

TĒVZEMEI — SADZĪVEI—PADOMAM

Sakārtojuši K. un N. Puriņi

50.

Kalnā kāpu, jo kalnā,
Pašā kalna galiņā:
Kalnā kāpu linu ziedu,
Jo kalnāji arājiņa.
28347 Priekuļu Lp.

Aiji, mana skaista dziesma,
Tec pa bērzu galotnēm.
Tec pie mana arājiņa
Līdumiņa maliņā.
444 Zemgales nov.

Drivā eimu, drivā taku,
Drivā maņ vajadzēja;
Drivā maņ mīži sāti,
Drivā leists leidumiņš.
49827 Vidsmuižas

Aiz kalniņa dūmi kūpa
Lielajāji līdumāji:
Bāliņš līda līdumiņu
Skaraiņām auziņām.
50079 Ērģemes Vlk.

Saule rasu apzeltīja,
Jau stāvēju tīrumā;
Kad saulīte jūŗā brida,
Es darbiņu nodzievāju.
54976 Daž. ies.

* * *

Es to savu arājiņu
Baltu vien balināju,
Kā gulbītis apgriezāsi
Tīrumiņa galiņā.
49859 Lubānas Md.

Arājiņa līgavai
Sidrabiņa sakta mirdz;
Dravenieka meitiņai
Zelts spīdēja vaiņagā.
28256 Ērģemes Vlk.

Tu, muosiņ, piuru lūki
Nu deviņi dzeipariņi:
Es oparu rudzu drivu
Ar deviņi kumeliņi.
50020 Ķugāju Abr.

Palīdziet man, māsiņas,
Rudziem līst līdumiņu!
Es jums būšu palīdzēt
Vizulīšus kaldināt.
28239 Dzērbenes C.

Audzin, Dievs, man liniņus!
Es mācēju smalki vērpt,
Es mācēju smalki vērpt,
Sevi daiļu darināt.
28299 Sesavas Jg.

* * *

Nebēdāji tu, māsiņa,
Kad dziesmiņa tev sajuka;
Ne tev juka sīki raksti,
Ne ar tava valodiņa.
934 Lielvārdes Rg.

Dzīdit, meitas, pa gūdam,
Pa gūdam i runojīt;
Pa gūdam i nosojit
Sovu puču vainudziņu.
36403 Viļakas Abr.

Dziediet skaisti, jūs māsiņas,
Rauniet drīzi dzirnaviņas:
Sveši ļaudis klausījāsi
Maltuvītes pakaļā.
662 Jelgavas Md.

Bāleliņa tīrumiņi
Guļ kā melni ezeriņi;
Tai bij nākt tautu meitai,
Kas darbiņu ieradusi.
49798 Bērzaunes Md.

Lepnas meitas nedziedāja,
Kūtri zirgi netecēja;
Lepnam lepna dziedāšana,
Kūtram kūtra tecēšana.
832 Ainažos

Sarīkojumu Kalendārs

3. oktobrī pl. 9 no rīta Sv. Andreja draudzes dāmu komitejas rīkotais tirdziņš sarīkojumu telpās.

4. oktobrī pl. 11.30—15.00 L.S.A. Kanadā azaids Toronto Latviešu Centrā.

8. oktobrī pl. 14 Latviešu Namā pensionāru saiets ar K. Taņņa referātu „Mistika".

14. oktobrī pl. 19.30 Toronto Latviešu Centra vidējā zālē A. Grasis (no Vācijas) referēs — Abrene: II posms.

17. oktobrī pl. 18 Sidrabenē Rudens vakara sarīkojums.

18. oktobrī no pl. 11.30 — 15.00 atsāk kārtējos azaidus Latviešu Centrā. Ar mūzikālu programmu piedalās ansamblis Dzirksts dir. V. Maksiņas vadībā.

Svētdien, 18. oktobrī, pl. 14 Latviešu Namā prof. S. Andersons referēs par tematu — „Demokratiskas valsts apbruņošana". Par Latgali referēs Sandra Ezera un Ingrida Jansone. Sarīkojumu vadīs Māris Martinsons.

18. oktobrī pl. 16 Kristus Dārzā labvēļu vakariņas.

18. oktobrī pl. 16 Latviešu Namā Raibā pēcpusdiena. TLB dāmu komitejas sarīkojums.

21. oktobrī pl. 19.30 Toronto Centra vidējā zālē — Šatakvas konference un šī vasara Rīgā. Video lentes, stāstījumi, pārrunas un jautājumi. Ieeja pret ziedojumiem, sākot ar 4 dol. no personas. Rīko LATS.

24. oktobrī Latviešu Nama gada svētki.

25. oktobrī no pl. 11.30—15.00 azaids Latviešu Centrā. Pl. 14 vid. zālē E. Lejiņa travelogs — Ieskats Ķīnā.

29. oktobrī, ceturtdien, pl. 19 Latviešu Centrā: Kas ir degpunktā latviešu sabiedrībā? — Rīga un 14. jūnijs skatos un vārdos. Piedalīsies jauniešu panelis. Vakara vadītājs Dr. L. Lukss.

1. novembrī pl. 16.30 Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē Gaujas gaidu 14.v. Mārtiņu sarīkojums.

TORONTO LATVIEŠU KONCERTAPVIENĪBAS 29. SEZONAS 1987/1988. GADA KONCERTI

1987. gada 20. oktobrī (otrdien) **Melita Mičule**, mecosoprāns no Vācijas. Irisa Purēna pie klavierēm.

1987. gada 1. decembrī (otrdien) **Linda-Biruta Aļļe**, čello — no Vācijas. Olle Sjoberg pie klavierēm.

1988. gada 19. janvārī (otrdien) **Latviešu Kamermūzikas koncerts** Artura Jansona vadībā. J. Vītols — kvartets; T. Ķeniņa — kvartets klavierēm un stīgām; J. Mediņa — kvintets klavierēm un stīgām.

1988. gada 5. aprīlī (otrdien) **Pauls Berkolds**, baritons. Pēteris Zariņš pie klavierēm.

Visi koncerti notiks Jane Mallett teātrī, St. Lawrence Centre, 27 Front Street East, un sāksies precīzi pl. 20.00.

DAUGAVAS VANAGI

3. un 4. oktobrī DV Toronto nodaļas makšķerēšanas sacensības Brightonā. Sākums 3. oktobrī no pl. 12.00—17.00 un 4. oktobrī no pl. 7.00—12.00.

17. oktobrī pl. 18.30 Latviešu Namā DV Toronto nodaļas 37. gada svētki.

7. novembrī pl. 19 DV namā Kāravīru daudzinājums.

29. novembrī pl. 15 DV namā mūžībā aizgājušo DV biedru atcere.

5. un 6. decembrī DV namā Ziemas svētku tirdziņš.

13. decembrī pl. 14 DV namā vanadžu rīkotā Bērnu eglīte.

19. decembrī pl. 19 DV namā Ziemas svētku eglītas sarīkojums.

31. decembrī pl. 20 DV namā Jaungada sagaidīšana.

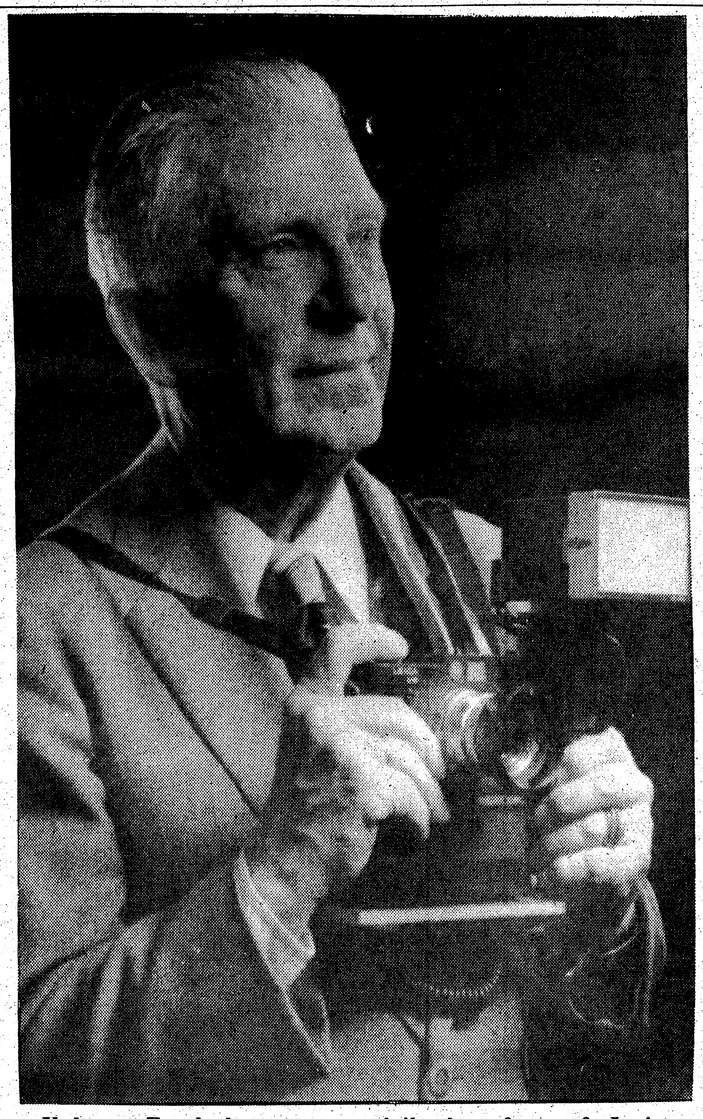

Kultūras Fonda laureāts mūsu laikraksta fotografs Jānis Liģers atskatās uz 70 mūža gadiem. Ērika Dzeņa uzņ.

Pazīstamajam preses fotografam Jānim Liģerim 14. septembrī piepildījās 70 mūža gadi, no kuriem 50 viņš bijis uzticīgs foto kamerai. Pusi no saviem 70 mūža gadiem resp. 35 g. viņš bijis laikraksta Latvija Amerikā fotografs. Ar fotografiju sācis nodarboties jau 1936. gadā Rīgā, kas ir arī viņa dzimtā pilsēta.

Rīgā jubilārs beidzis tehnikumu, Latvijas Kara skolu un studējis inženierzinātnes Latvijas universitātē. Pēckara gados Vācijā vērtīgu pieredzi foto mākslā J. Liģeris ieguva, mācoties inž. M. Tamuža foto skolā Špakenbergā. Šeit nometnes dzīvē daudz laika jubilārs ziedo sportam— nodibina futbola vienību, spēlē basketbolu un strādā arī par vingrošanas skolotāju nometnes skolā.

Kanadā jubilārs ieceļo 1949. gadā, un ir nodarbināts Hydro spēkstaciju būvēs Ontario provincē. Rosīgi piedalās latviešu sabiedriskajā dzīvē. Savās preses fotografa gaitās pēdējo 40 gadu laikā ir uzņēmis 4000 filmas, katrā pa 36 uzņēmumiem. Pašreiz jubilārs šīs filmas sakārto archīvam. Draudzības un Jaunatnes dienu uzņēmumi Niagārā, visi Kanadas latviešu dziesmu svētki Toronto, latviešu skolas, ģimnazisti, skauti un gaidas — visu šo notikumu uzņēmumi ir J. Liģera archīvā.

Kopā ar dzīvesbiedri Veltu izaudzinājuši četrus bērnus — trīs meitas un vienu dēlu, kas visi ir ar augstāko izglītību.

Jubilāru sveikt viņa „apaļo gadu" atcerē bija ieradušies bērni, vienpadsmit mazbērni, radi un draugi.

Par oriģinālu uzņēmumiem latviešu presē saņēmis Preses biedrības atzinības rakstu, Teātŗu apvienības diplomu, skautu jendas pateicības zīmi — saulīti.

J. Liģeris ir Pasaules Brīvo Latviešu Apvienības Kultūras Fonda laureāts par īpašiem sasniegumiem preses fotografa darbā. **A. Kundrats**

VALENTĪNA PĀVULA IZSTĀDE

Gleznotājs, ūdenslīdējs un grāmatas Neptūna kalps autors Valentīns Pāvuls jau ilgāku laiku vairs nedzīvo Toronto, tādēļ viņa darbi un darbošanās mazāk pamanīta. Šoruden, kad DV apgādā iznāk viņa aprakstītie ūdenslīdēja piedzīvojumi, autoram bija paredzēta arī gleznu izstāde North Himsforth mūzejā — netālu no North Bay, kādreiz tik populāro Kanadas piecīšu dzimšanas vietā Kalanderā (Callander, Ont.). V. Pāvula pēdējo gadu darbi, tāpat kā agrāk, ataino viņam tuvās un raksturīgās jūras un arī tagad ziemeļos tvertos krāsainos Kanadas rudeņus.

Izstāde minētajā mūzejā notika no 8.—20. septembrim, laikā, kad rudens ar savām krāsām jau izskaistinājis apkārtni. Decembrī Valentīnam Pāvulam paredzēta izstāde Toronto Latviešu Centrā. **IG**

7. novembrī pl. 20.00 DVTK luga Kade pārnāksi, bāleliņ, De La Salle College, 131 Farnham Ave (starp Avenue Rd. un Yonge St., dienvidos no St. Clair Ave).

Latvijas sūtniecības vadītājs Vašingtonā Dr. A. Dinbergs saņēma ASV ārlietu ministra Dž. Šulca piekrišanu iecelt par Latvijas goda konsulu Losandželosā Aivaru Jerumani.

Ar drosmi un...

(Turpinājums no 1. lp.)

Runā par t.s. taktikas jeb stratēģijas maiņu, runā par t.s. „laikmetīgāku pieeju" mūsu nacionālpolītiskā darba risināšanai nākotnē, runā un pieņem atzinumus par „brīvās pasaules vēstnešiem un viņu izmantošanu" mūsu tautas informēšanai dzimtenē, un tālejošu plānu ietvaros runās arī par — Nākotnes Latviju— desmit simpozijās Ņujorkā.

Patiešām, jauni vēji arī pūš mūsu pusē!

Šī jaunā pieeja, ierosinājumi un notikumi nenoliedzami ir nonākuši pārrunu un diskusiju degpunktā.

Es pieņemu, ka par šiem jautājumiem vēl ilgi runās, ja neteiktu — ķildosies!

Vai tas ko daudz līdzēs mūsu jaunajiem brīvības cīnītājiem dzimtenē, ir grūti ticams.

Laikā, kad mums, brīvībā esošiem, ir jādod viss iespējamais atbalsts šiem drošsirdīgajiem cīnītājiem, mēs taisāmies saskaldīt savus spēkus, piesakot „karu" viens otram, jo lūk — mums katram sava „taisnība", sava „valsts" ir jāaizstāv!

Laikā, kad mums trimdā ir jāapvieno visi iespējamie spēki, lai palīdzētu mūsu tautai viņas izmisīgā cīņā par brīvību, mēs tīšu prātu dodamies iekšā lamatās, kuŗas izlikuši mūsu tautas apspiedēji un viņiem uzticīgi un padevīgi mūsu tautas nodevēji.

Tas nekādā gadījumā nenozīmē, ka mums ir jāmaina mūsu stāja. Tā mums vairumā ir un kā tāda nākotnē paturama. Tas nenozīmē, ka mums nākotnē ir jāatsakās no līdztiesībām runāt un diskutēt par atzinumiem vai lēmumiem, kas dažkārt pieņemti neapdomāti un šķietami sasteigti.

Tas nenozīmē, ka mums ir jāpieņem un akli jāseko visam tam, kas notiek vai atzīts par vēlamu citās zemēs.

Bet tas gan nozīmē, un es esmu pārliecināts, ka Kanadā mēs vēl arvien esam spējīgi veidot savu nacionālpolītisko darbu ar aprēķinu, ka mums var būt tikai viena frontes līnija, kuŗā visi spēki tiek vērsti pretuzbrukumam pret tām padomju varas iestādēm un viņu aģentiem, kuŗu uzdevums ir mūsu spēkus sašķelt, mūsu polītisko modrību neitrālizēt, mūsu nacionālo apziņu un darbu Latvijas brīvības labad — iznīcināt.

Šai cīņā nākotnē mums nepalīdzēs varonīgi izteiktu lēmumu vai rezolūciju teksti, šai cīņā mums nepalīdzēs tikai runas, izsakoties t.s. nacionālās stājas uzturēšanas jautājumā, jo praksē ir parādījies, ka šīm rezolūcijām, lēmumiem un runām bieži nav bijis — seguma.

Līdz šim šis segums pastāv klusā, nesavtīgā un sistēmatiskā darbā, kuŗu Kanadā veic mūsu tautieši, kas pirmā vietā ir likuši darbu, pārliecību un ticību, būdami nomodā par Latvijas brīvības atgūšanas centieniem dienu un nakti. Mūsu visu nākotnes lielākais pienākums ir steigties viņiem talkā. Stiprinot viņus un viņu darbu, mēs stiprināsim visas mūsu tautas ilgas un cerības par jaunu nokratīt svešas un nežēlīgas varas važas. Mēs... stiprināsim mūsu tautu un mūsu jaunos cīnītājus dzimtenē, tā apliecinot, ka var būt tikai viena latviešu tauta ar pilnām tiesībām būt brīvai un neatkarīgai zemei citu brīvo tautu saimē.

Šo darbu veicot, nekad nedrīkstam aizmirst, ka vēl arvien:...

— Svešais cirvis cērt un cērt
mūsu tautas saknes —
Abās pusēs: dzimtenē un šeit!

DVKV priekšsēdis šo runu teica Kičeneras DV svētkos

Laikraksta LATVIJA AMERIKĀ atsevišķus numurus var pirkt Toronto latviešu veikalos un DV grāmatnīcas nodaļās Latviešu Namā un Centrā, kā arī spiestuvē.

RAIBĀ NEDĒĻA

KUR PALICIS MICHAILS GORBAČOVS?

Kad Pad. savienības komūnistu partijas pirmais sekretārs Michails Gorbačovs pieteica klibojošās komūnisma sistēmas uzlabošanās reformas ar tā dēvētām perestroikas un Glasnostj akcijām iekšpolītikā, sovjetologi Rietumos atturējās no pārsteidzīgām prognozēm. Daži domāja, ka Gorbačovs mēģinās dabūt uz sliedēm padomju saimniecības

Gorbačovs atklātībā nav redzēts kopš 7. augusta.

mašīnēriju. Pašā Pad. savienībā Gorbačova propagandas aparāts nespēja radīt nekādu sajūsmas vilni. Stingra darba disciplīna, korupcijas ierobežošana un solījumi uz labāku dzīvi padomju strādniekiem ir veca dziesma. Lielā pilsoņu daļa, kas bēdas slīcina glāzītē, ar izbailēm vēroja Gorbačova ievadīto pretalkohola kampaņu, jo pēkšņi šņabja veikalu atvēršanas stundas ierobežoja un cenas vodkai ievērojami pieauga.

Tā kā Gorbačovs reizē apliecināja ļeņinisma neaizkaramību, tad varēja pieņemt, ka visa perestroika ir tikai kosmētiska akcija jaunā diktātora varas nostiprināšanas ietvaros.

Citi lietpratēji ne bez pamata brīdināja, ka īstu reformu gadījumā briesmas draud paša Gorbačova polītiskai un arī fiziskai eksistencei.

Te jāievēro, ka polītbirojā vēl joprojām konservātīvajiem partijas locekļiem ir liels svars, un kaut gan Gorbačovs ir iedabūjis vairākus savus uzticības vīrus polītbirojā, spēku samērs ir tikai nedaudz nosvēries par labu Gorbačovam.

Nav šaubu, ka Vašingtonas un Maskavas attieksmju atkusnis lielā mērā ir Gorbažova nopelns. Ko īsti dos Ženēvā iesāktās atbruņošanās sarunas, par to pāragri spriest. Vai tās iezvanīs jaunu detanti?

Tieši šo sarunu kritiskākā periodā pēdējās piecās nedēļās Gorbačovs pilnīgi pazuda no atklātības skatuves. Kremļa oficiālais komentārs bija: Gorbačovs atrodas atvaļinājumā Krimā.

Žurnālistu un diplomātu aprindās nekad netrūkst minējumu par augstu vīru patiesām vai iedomātām kaitēm. Tā Gorbačovam no Maskavas pazūdot, viņi atcerējās, ka vēl šogad, Gorbačovam ciemojoties Rīgā, čeka atklāja vienu dienu pirms viņa ierašanās atentātam sagatavotu automašīnu, kas bija pielādēta ar dinamīta kravu.

Vāciešiem arvien bijusi dzīva fantazija, un viņu lielais žurnāls Das Bild apgalvoja, ka noticis otrs atentāta mēģinājums, proti, Gorbačovu mēģinājuši noindēt Krimā arēdienam piejauktām grūti atklājamām ķīmikālijām. Arī zviedru prese negribēja palikt bez savas prognozes, un tā sensācionālā ietērpā paziņoja, ka Gorbačovs gan esot Krimā sveiks un vesels, bet nopietni slima esot Pad. savienības pirmā lēdija Raisa. Gorbačovs sēžot pie viņas slimības gultas un turot viņas roku. Ārsti gan apšauba, ,vai Raisai roka bija jātur piecas nedēļas pēc zviedru apgalvotās aklās zarnas operācijas. Ja padomju ārsti nebūtu tikuši galā, tad droši vien būtu izsaukts kāds lietpratējs no Rietumiem.

Pagājušajā pirmdienā Maskava oficiāli paziņoja, ka Gorbačovs jau atgriezies Maskavā, lai pieņemtu franču sociālistu delegāciju. Viņš atklātībā neesot rādījies tādēļ, ka gatavojot savu lielo runu Oktobŗa revolūcijas 70. gada dienai un piedevām vēl kārtojot svarīgus papīrus, kas būs nepieciešami vēl šogad, tiekoties ar Rēgenu Vašingtonā.

Gorbačova ,,pazušanas laikā'' aktīvi darbojusies Kremļa ārpolītika. Tā ārlietu ministrs Ševardnadze pēc Vašingtonas un Apvienoto Nāciju apmeklējuma pirmo reizi 70 gados devās uz Dienvidameriku, lai tur diplomātiskā misijā rādītu Pad. savienības karogu Brazilijā, Arģentīnā un Urugvajā. Nav šaubu, ka viņš parakstīs pieminētajās zemēs tirdzniecības, savstarpējas palīdzības un kultūrālas apmaiņas nolīgumus, kas ir pirmie soļi Pad. savienības polītiskās ietekmes īstenošanai.

Arī ASV ārlietu ministrs Džordžs Šulps 23. oktobrī dosies uz Maskavu, lai turpinātu iesāktās sarunas atbruņošanās jautājumā un nokārtotu Rēgena tikšanos ar Gorbačovu. Zīmīgi, ka pirms tam viņš dosies uz Izraēlu, Jordānu un Ēģipti, tādējādi apliecinot ASV polītiskās, militārās un saimnieciskās intereses Vidējos austrumos.

Viceprezidents Bušs ar Solidāritātes Valesu noliek vainagu uz priestera Popuļeško kapa.

VEINBERGERS PERSIJAS JŪRAS LĪCĪ

Irānas un Irakas kara septītajā gada dienā Teherānā notika plašas demonstrācijas, kuŗās pūlis sauca: ,,Turpināt cīņu līdz uzvarai!''

Teherānas un Damaskas kara ugunis neizdevās apslāpēt Apvienoto Nāciju ģenerālsekretāram, tāpat kā to neizdevās paveikt arī Drošības padomei. Amerikāņu ierosinātās sankcijas pret Irānu apturēja Drošības padomē Pad. savienības un Sarkanās Ķīnas pretbalsis.

Persijas jūras līcī stāvoklis ar katru dienu kļūst nopietnāks, jo Irāna turpina šo stratēģisko jūras ceļu padarīt kuģniecībai nedrošu ar neskaitāmu mīnu izlikšanu. Amerikāņu flotes vienības inspekcijas braucienā apmeklēja ASV aizsardzības ministrs Kaspars Veinbergers un pavēlēja sagūstīto Irānas mīnu licēju kuģi nogremdēt. Ļoti iespējams, ka amerikāņi izšķiŗas apkaŗot arī citus kuģus, kas nozīmēti Persijas jūras līča mīnēšanai kā atklātajos ūdeņos, tā arī ostās. Tas stāvokli šajā stratēģiskā telpā vēl vairāk var sarežģīt.

Veinbergers pārbauda irāniešu mīnas.

VALESA PRASA DIVPARTIJU SISTĒMU

ASV viceprezidenta Buša Polijas četru dienu apmeklējums beidzās ar viņa runu Varšavas televīzijā. Iepriekš viņš bija saticies ar poļu kompartijas vadoni Jaruzeļski, Solidāritātes dibinātāju Valesu, katoļu baznīcas galvu kardinālu Glempu un Varšavas režīma funkcionāriem. Ļoti zīmīgi, ka viceprezidents kopā ar Valesu nolika vainagu pie poļu čekistu nogalinātā priestera Popuļeško kapa. Valesa vēlāk iedrošinājās atklāti prasīt divpartiju sistēmas īstenošanu Polijā.

Televīzijas raidījumā Bušs norādīja, ka Eiropas interesēs ir redzēt stipru un vienotu Poliju. Kā to panākt, tas esot pašu poļu ziņā.

KOMŪNISTI MANILAS PIEVĀRTĒ Pēdējās ziņas no Filipīnām liecina par valdības kaŗaspēka asiņainām sadursmēm ar komūnistu sazvērniekiem telpā ap 40 km ziemeļos no Manilas. Aizsardzības ministrs Ramoss nosūtījis valdības kaŗaspēkam palīgā helikopteŗus un izpletņu lēcēju vienības. Domā, ka komūnisti mēģina iesaistīt lielākus valdības spēkus Manilas ziemeļos, lai izdevīgā brīdī sāktu savu sacelšanās plānu īstenot pašā Manilā.

Aizliegtā komūnistu partija jau esot sastādījusi savu Filipīnu tautas valdību, kuŗas pirmais uzdevums būšot tiesāt noziedzīgos ASV kalpus, armijas augstākos virsniekus un Akino režīma apdraudētājus.

KANADAS UN ASV BRĪVĀS TIRDZNIECĪBAS SARUNAS STRUPCEĻĀ

Kanadas ministru prezidenta Malrūnija polītiskai karjērai liktenīgs var izrādīties Kanadas un ASV brīvās tirdzniecības līguma sarunu iznākums. Kaut prezidents Rēgens atbalsta Malrūnija priekšlikumus, ASV likumdevēji nāk klajā ar iebildumiem, kas draudēja šīs sarunas pilnīgi izjaukt. Vēl pēdējā brīdī uz Vašingtonu devās Kanadas finanču ministrs Vilsons ar tirdzniecības ministri Patu Karniju un valdības kancelejas šefu, lai mēģinātu izlieto ūdeni sasmelt. Tuvākās dienas rādīs, vai tas izdosies.

Jāpiezīmē, ka Kanada ir lielākais ASV tirdzniecības partneris. Ja Kanada parakstītu ar Vašingtonu pieminēto brīvās tirdzniecības līgumu, tad Japāna tūliņ steigtos ieguldīt lielus kapitālus Kanadā, lai tādējādi izmantotu jaunā līguma priekšrocības.

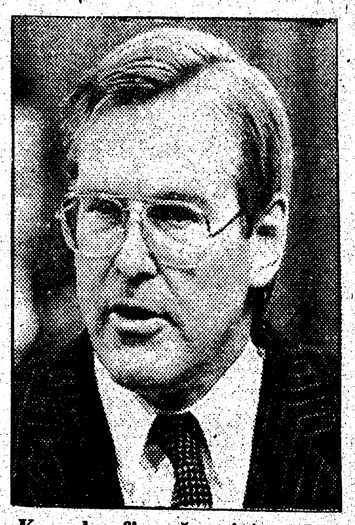

Kanadas finanču ministrs Vilsons devās uz Vašingtonu.

Anšlāvs Eglītis

Strēlnieku zvaigznājs

Rīgas režisors Juris Podnieks, blakus daudzinātajai filmai ,,Vai jaunam būt viegli?'', darinājis vēl otru ,,kontroversu'' filmu: ,,Strēlnieku zvaigznājs'', kas arī cirkulē rietumos kā videolente. Tagadējā zināmas atklātības laikā pavērusies iespēja atcerēties visus šos gadus stipri vien aizmirstos vecos latviešu strēlniekus. No kādreizējiem varenajiem 60.000 dzīvi palikuši vēl kādi 300 vīri.

Dažus saliektus, pagurušus sirmgalvjus Podnieks intervē savā filmā. Visi viņi velk savas dzīvītes gauži pieticīgos apstākļos, pa laikam kaut kur uz laukiem bēdīgi nolaistās mājelēs un nepavisam neatgādina resni nobaļotos un ordeņiem apkārtos krievu komparti jas un armijas specpensionārus. Pie daža laba veterāna intervētāji ierodas par vēlu. Izrādās, vecais strēlnieks nomiris pirms dažām dienām... Viens otrs no vecajiem vīriem tomēr turas vēl itin dūšīgi un neveikli smaidot tomēr ar labpatiku atceras pagājušos slavas laikus. Vienu no viņiem, vīru jau labi pāri 80, intervētāji pārsteidz dienišķajā darbā, labojot vecas riepu zarnas, tik ļoti ielāpiem nolīmētas, ka šeit tās būtu jau sen aizmestas mēslainē. ,,Jāstrādā, jāpelna maizīte ģimenei'', viņš smaidīdams saka.

Cits strēlnieks ir bitinieks un darbojas ap stropiem, bišu aplidots un aplodāts, bez kādiem aizsarga tīkliem vai cimdiem. Viņa palīgs, arī strēlnieks, turpretim pamatīgi nomaskējies un apcimdojies. Vēl citi seniori darbojas dārzā vai uz lauka, dīkā, kā liekas, nestāv neviens. Visi labi atceras savus pulkus un daudzās kaujas, kurās piedalījušies. Visi viņi liecina, ka tā nav bijusi ieroču vara, bet strēlnieku nesalaužamais cīņas gars un ārkārtīgā nāves nicināšana, kas veidojusi viņu uzvaras. Viens no viņiem skaidri pasaka: Mēs necīnījāmies par caru vai Krieviju. Mēs sargājām savu zemi.''

Podnieks, saprotams, nevar paskaidrot tuvāk, kāpēc liela daļa strēlnieku piebiedrojās komūnistu revolūcijai. Krievu cara ģenerāļi — Judeničs, Deņikins, Kolčaks pūlējās atjaunot veco ,,nedalāmo'' Krieviju, kamēr Ļeņins dēvēja despotisko cara imperiju par tautas cietumu un solīja visām tautām pašnoteikšanos. Diemžēl, ticis pie varas un pats kļuvis par despotu, Ļeņins solījumus aizmirsa.

Jau drīz viņa karaspēks okupēja jaunveidotās vienības un valstis — Baškīriju, Kazahiju, Tadžikiju, Armēniju, Grūziju, Ukrainu u.c., kas tika sabāztas atpakaļ tagad Ļeņina tautu cietumā. Vienīgi Baltijas valstīm un Polijai veicās atvairīt krievu uzmācību un piedzīvot vismaz 20 spožus neatkarības un uzplaukuma gadus.

Daži no veterāniem bijuši izlases komandā, kas sargājusi Kremli, un viens no viņiem ar smaidu atceras, ka reiz kopā ar Ļeņinu slaucījis kādu pagalmu. Veiklais demagogs Ļeņins prata pieglaimoties saviem vērtīgākajiem karapulkiem! — Kāds no veterāniem, arī jau krietni pāri 80, runādams pamazām iesilst un pēdīgi notur kaut ko līdzīgu mītiņa runai, varbūt atcerēdamies tālos Izkostrela laikus. Šā vai tā, vecajiem vīriem ir gandarījums, ka tos beidzot kāds atcerējies. Visi jūsmīgi liecina — ja vien bijusi kaut kur pārrauta fronte, krievi sakauti, vienmnēr sūtīti strēlnieki stāvokli saglābt. Un vienmēr tas arī saglābts. Kad ģenerāļu Judeniča un Deņikina daudzinātie virsnieku pulki ar savu ,,psīchisko'' uzbrukumu bija piemaršējuši jau gluži tuvu Maskavai un bija pārliecināti, ka to ieņems jau tuvākajās dienās, strēlnieki sakāva šīs izlases vienības, un caristu lavīna sāka velties atpakaļ uz Melno jūru.

Bet nemitīgajās kaujās strēlnieku pulki bēdīgi dila. Dažkārt tie bija vairs tikai bataljona, pat labas rotas stiprumā, bet tos ņēma vērā kā pulkus. Un kad komūnistu uzvara bija jau tikpat kā droša, Ļeņins lika sūtīt strēlnieku pulkus slepkavīgā frontālā un desanta uzbrukumā smagi nocietinātajam Perekopu zemes šaurumam, kas šķīra Krimas pussalu, Deņikina pēdējo patvērumu no cietzemes. Perekopus iešturmēja, ieņēma arī Krimu, bet slavenā latdivīzija praktiski beidza pastāvēt.

Komūnisti bija uzvarējuši pilsoņu karā. Ar kaimiņiem Baltijas valstīm tika noslēgts miers, ,,uz mūžīgiem laikiem''. Daļa veco strēlnieku, acīm redzot arī visi intervētie, atgriežas dzimtenē, neatkarīgajā Latvijā, bet daudzi bija iedzīvojušies augstos amatos un palika Krievijā. Pulkvedis Vācietis kādu laiku bija visas Sarkanās armijas virspavēlnieks, un arī pēc ,,pārorganizēšanas'' ieņēma augstus posteņus. Alksnis bija visu padomju gaisa spēku virspavēlnieks, Eiduks vadīja augstāko karaskolu. Visu bruņu mašīnu un tanku vienību komandieris bija latvietis, u.t.t. Daži, kā J. Bērziņš, piestājās čekai un iemantoja īstena briesmoņa slavu... Podnieks ātrā secībā nozibina savā filmā šo vīru cietās, nopietnās sejas, kas liekas nemaz neprot smaidīt.

Bet šie ,,ziedu laiki'' turpinājās tikai līdz Staļina lielajām tīrīšanām 30. gadu beigās. Staļins, pats būdams nekrievs, gruzīns, prata nostiprināt savu stāvokli, visiem spēkiem balstīdams ,,lielkrievu šovinismu.''

Latviešu popularitāte, manāmā neatkarība un arogance jau sen Staļinam kremtās un, sasniedzis absolūta diktātora stāvokli, viņš nekavējoties likvidēja visus savus patiesos vai iedomātos pretiniekus un nelabvēļus. Visiem pieminētajiem latviešu ģenerāļiem un komisāriem ir kopējs nāves gads — 1937. Leģenda vēstī, ka čekas gūstītais gaisa spēku virspavēlnieks Alksnis mēģinājis patverties Neatkarīgās Latvijas sūtniecībā Maskavā, bet neticis ielaists. Sūtniecība nevēlējās iepīties Padomijas iekšējos sarežģījumos. (Šo epizodu Podnieks, saprotams, nepiemin.)

,,Drošības pēc'' Staļins vērsās pret latviešiem vispār. Viņš likvidēja, t.i. nošāva, ar pavisam maz izņēmumiem, visus kaut cik redzamākos latviešu darbiniekus, literātus, ,,intelliģentus'', likvidēja visas daudzās latviešu ,,kolonijas'', latviešu ciemus un pudurus ar to latviešu skolām, apgādiem, laikrakstiem, bibliotēkām, biedrībām un teātriem. Intervētie strēlnieki ar īpašu siltumu piemin teātrus, jo kur vien apmeties kāds pulciņš latviešu, bijusi arī teātŗa kopa.

Zīmīgi, ka pavirši, bet tomēr pieminēdams šīs ,,nepelnītās represijas'', Podnieks kā no uguns vairās pieminēt visu šo masu slepkavību un briesmu darbu īstenotāju — Valsts drošības komiteju — čeku. Skatoties Podnieka filmu, var nodomāt, ka tādas iestādes nemaz nav bijis, ka ,,tīrīšanu'' veikuši kādi mistiski spēki. Daudz kladzinātā un cildinātā Gorbačova ,,atklātība'' neattiecas uz čeku. Tā joprojām ir neaizkarama. Arī visā plašajā Krievijas imperijā nav radies neviens drosminieks, kas sadūšotos izteikt kādu pēlēju vārdiņu pret šo iestādi.

Filmā uz beigām atskan krievu valoda. Podnieks intervē arī dažus krievus, liekas, baltkrievus vai ukraiņus. Viņu liecības pārsteidz. Kāda vecenīte lielā sajūsmā stāsta, ka nākuši un gājuši visādi karapulki, bet kad ieradušies latvieši, tie padzinuši visus mošķus un iestājies miers. Kāds sirmgalvis, kas atgādina atpūtā aizgājušu ierēdni, dzied īstu slavas dziesmu strēlniekiem: Katrs strēlnieks esot pelnījis zelta pieminekli. Viņu slavā un uzvaras esot jādaudzina par piemēru jaunajām paaudzēm — ,,desmit paaudzēm ne, simts un vairāk!'' vecais vīrs iekaisis uzsver.

Te var atzīmēt,ka 2. pasaules karā, kad viens latviešu policijas pulks ieradās Ukrainā ar pieticīgu uzdevumu apsargāt gūstekņu nometnes, plašā apgabalā izplatījusies prieka vēsts: Latviešu strēlnieki ieradušies! Tie sakaus komūnistus, padzīs arī vāciešus un atbrīvos Ukrainu! — Tik ilgi bija turējusies veco strēlnieku piemiņa krievu vārdzinātajā Ukrainā!

It kā baidīdamies, ka strēlnieku slava jau par daudz kāpj debesīs, Podnieks nobeigumā sniedz interviju, kurā kāds vecais strēlnieks piesardzīgi prāto, ka aplami apgalvot, ka strēlnieki vieni paši izšķīruši pilsoņu karu, bet varbūt varot sacīt, ka bez latviešu strēlniekiem šī uzvara laikam gan nebūtu panākta.

Ir ziņas, ka laikam jau uz tās pašas daudz staipītās ,,atklātības'' rēķina Rīgā tiekot cilāta doma, vai tomēr beidzot nevarētu publicēt aizliegto Aleksandra Čaka lielo strēlnieku poemu ,,Mūžības skartie''. Par nelaimi, visi līdzšinējie mēģinājumi atdūrušies uz poemas pēdējo nodaļu, kurā attēlota kādas veco strēlnieku daļas atgriešanās neatkarīgajā Latvijā. Uz robežas vietējais čekists rājas par to, ka strēlnieki izkāruši nacionālo karogu. Sašutušie strēlnieki izlamā čekistu un visu viņa Maskavas priekšniecību. Citēsim dažas rindas:

Kad mēs kāvāmies frontēs,
kur tad Tu biji?
Uz mūsu rēķina barojies šeit,
staigāji ādenē,
valdīdams zemniekus...
Kājas
tēv, draņķi,
būtu mums jāskūpsta,
kājas.
Bet ko tu domā, —
šis te vēl rūks: —
— Sarkanbaltsarkanais karogs,
pilsoņu karogs! — —
Jefiņš,
ne čekists...
Puikas — s — s,
saņemt šo brāli
Kad brauksim
par tuvāko tiltu,
iemest
no vagona upē,
lai ūdens
drusku tam
atdzesē galvu,
kur sakāpis
vasaras un stulbuma skurbums..

Patiesi vārdi, bet Padomju imperijā nekas tamlīdzīgs nekad nav redzēts — oficiāli un cenzēti iespiests. Un tā, kamēr čeka nebūs likvidēta un tautu cietums ,,pārorganizēts'', ,,Mūžības skartie'' mierīgi atdusēsies archīva putekļos.

LATVIEŠU NAMA GADA SVĒTKI

SESTDIEN, 24. oktobrī, pl. 19.00

491 COLLEGE IELĀ, TORONTO.

Priekšnesumos vīru ansamblis Kalvis Juŗa Dzeguzes vadībā.

*Kopējas vakariņas * Atspirdzinājumu bufete * Mūzika dejai.*

Piedalīšanās 20 dol. no personas.

PIETEIKŠANĀS LĪDZ 21. OKTOBRIM PIE:

S. ZAĶA KUNDZES ..... tālr. 293-2513

un A. DUBROVSKA KUNDZES.. tālr. 922-2931

PIEDALĪTIES LŪDZ

NAMA VALDE UN DĀMU KOMITEJA

Valentīna Pāvula

NEPTŪNA KALPS

ir vienīgā grāmata mūsu literātūrā, kuŗā autors apraksta savu darbu — zemūdens dzīlēs nogrimušo kuģu un citu bagātību meklēšanā, kā arī daudzās citās bīstamās dēkās.

Jauns pienesums latviešu literātūrā līdz šim neaprakstītos ūdenslīdēja piedzīvojumos.

Rakstnieks Anšlavs Eglītis Valentīna Pāvula stāstījumu vērtē šā: ,,Neparasts, interesants, īpatnēji svaigā valodā uzrakstīts darbs. Saista nepārtraukti lasītāja uzmanību...''

Grāmatai 488 lpp. Mākslinieka Ērika Dzeņa vāka zīmējums.

Cena $28.50

Pasūtinot un iemaksājot līdz 1987.g. 1. novembrim, cena ASV $22.50 US; Kanadā $22.50.

VĀRDS, UZVĀRDS .....

ADRESE: .....

.....

Lūdzu piesūtait ..... eks. ,,Neptūna Kalps''.

Samaksai pievienoju ..... **uz Latvija Amerikā Ltd. vārda**

125 Broadview Ave, Toronto, Ont. M4M 2E9.

Pateicība

Sirsnīgs paldies visiem, kas ieradās mani ,,satikt'' 20. septembrī Latviešu Centrā un apdāvināja mani ar mīlestību, draudzību un dāvanām.

Irma Grebzde

Cilvēkiem ir nolemts vienreiz mirt, bet pēc tam tiesa. (Ebr. 9:27).

Bezmaksas kristīgu literātūru un kasetes ar garīgu dziesmu ierakstiem jūs varat saņemt, rakstot māc. J. Šmitam, 30 McDairmid Rd., Scarboro, Ont. MIS 1Z6.

TORONTO ZIŅAS

● Papildinot ziņu par kapu svētkiem Jorkas latviešu kapos, aizrādāms, ka no Prezidenta Kārļa Ulmaņa piemiņas komitejas pie pieminekļa ziedus nolicis komitejas priekšsēža vietnieks Dr. Alfreds Vanags un valdes locekle Mirdza Lejiņa, teicot īsu uzrunu.

● Latviešu Centra pirmajā šās sezonas azaidā 18. oktobrī piedalās kamerkoris Dzirksts diriģentes Vizmas Maksiņas vadībā. 25. oktobrī pl. 14 E. Lejiņa travelogs: Ieskats Ķīnā. — Reliģisko pārdomu pēcpusdienas atsāks 21. oktobrī pl. 13:00. Referēs māc. F. Kristbergs par tematu: Trimda — sūtība, sods vai svētība. 28. oktobrī pl. 13:00 Bībeles stunda: Jāņa evaņģelijs domās un pārrunās māc. A. Celma vadībā.

Pēkšņi mūžībā aizgājis mūsu mīļotais

Gunārs Gubiņš

dzimis 1925. gada 15. martā Valmierā,
miris 1987. gada 22. septembrī Toronto.

Sēro

sieva Indra,
dēls Arnis, vedekla Inese,
meita Nora un pārējie piederīgie

Ir ceļš, pa kuŗu katrs aiziet viens.
To grūti saprast. Bet tā Dieva griba.
Tu esi aizgājis. Tak mūs vēl vienmēr sies
pār visu mūžu klātā Tava mīlestība.

IG

Dieva mierā aizgājusi mūsu mīļā mamminā

Anna Avotiņa,

dzim. Tomerovskis

dzimusi 1891. gada 6. augustā Rīgā,
mirusi 1987. gada 13. septembrī Toronto.

Viņu mīļā piemiņā paturēs

meitas Aina un Vija, dēls Ojārs
un viņu ģimenes Kanadā un Anglijā

Sirds, kas dzīvē nogurusi,
Dieva mierā aizmieg klusi.

Mūsu mīļā tēva māsa un krustmāte

Antonina Rokulis

dzimusi Latvijā, Rokuļos,
mirusi Latvijā, Klučos.

Dziļās sērās

krustmeita Venija Hamiltonā, Ont.
krustmeita Valentīna N.Y.
brāļa sieva Gertrūde N.Y.
brāļa sieva Anna N.J.

Mūžībā aizsaukts mūsu kluba biedrs

Jānis Deviņš

dzimis 1909. gada 2. augustā Latvijā,
miris 1987. gada 23. septembrī Toronto.

Viņu piemiņā paturēs

Toronto Latviešu Mednieku un
Makšķernieku klubs

BAZNĪCU ZIŅAS

SV. JĀŅA DRAUDZE

Draudzes kanceleja atvērta otrdienās, trešdienās un ceturtdienās no pl. 10 līdz 17, tālr. 921-3327, 200 Balmoral Ave. Mācītāja F.T. Kristberga runas stundas otrdienās no pl. 10—13, trešdienās no pl. 18—21, ceturtdienās no pl. 10—13. Māc. F.T. Kristberga adrese: 12 Worthington Cresc., Toronto, Ont. M6S 3P6, tālr. mājā 769-6950.

4. oktobrī Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu. Pēc dievkalpojuma notiks draudzes pēcpusdiena. Referēs archibīskaps Arnolds Lūsis.

11. oktobrī pl. 11 Kopbaznīcas svētdienā draudzes locekļu vadīts dievkalpojums.

SV. ANDREJA DRAUDZE

Māc. J. Cālītis, Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jārvis St. krustojumā, Toronto, Ont. Tālr. mājā 482-8403, 8 Rolland Rd., Toronto, Ont, M4G 1V5. Māc. J. Cālīša runas stundu laiks kancelejā: trešdienās un ceturtdienās no pl. 10—12 un no 18—19. Citā laikā, iepriekš sazinoties,

4. oktobrī pl. 9.30 angļu valodas dievkalpojums; pl. 15 Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu. Pēc dievkalpojuma draudzes pēcpusdiena. Draudzes svētdienas skola atsāk darbību. Iesvētamo jauniešu un viņu vecāku sanāksme. Reģistrēšanās iesvētes mācībai.

11. oktobrī pl. 11 visu latviešu ev. lut. draudžu Kopbaznīcas dievkalpojums Sv. Jāņa baznīcā.

18. oktobrī pl. 15 Mūzikāls dievkalpojums. Piedalās ērģelniece Anita Rundāne.

25. oktobrī pl. 11 dievkalpojums. Pēc tam Sidrabenes vasaras nometnes bērnu vecāku sanāksme un pārrunas.

AUSTRUMU DRAUDZE

Māc. A. Celms: 47 Lord Roberts Drive, Scarborough, Ont. M1K 3W1, tālrunis 267-3507. Toronto Austrumu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnabas baznīcā 361 Danforth Ave.

4. oktobrī Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu. Draudzības pēcpusdiena ar Ariānas Liepiņas koncertu.

PIEMINEKĻI

487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un
eiropiešu mets.
Īgauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2044 Yonge St., Toronto
M4S 1Z9
Starp Eglinton un Davisville

11. oktobrī pl. 11 kopbaznīcas dievkalpojums Sv. Jāņa baznīcā.

KATOĻU DRAUDZE

Prāvests Dr. B. Kokins — 11290 Pine Valley Dr., Woodbridge, Ont., L4L 1A6, telef. 832-3264.

Dievkalpojumi notiek katra mēneša otrā svētdienā pl. 13.00 Lietuviešu baznīcā, 1021 College St., Toronto.

BAPTISTU DRAUDZE

Māc. J. Šmits, 30 McDairmid Rd., Scarborough, Ontario, M1S 1Z6, tālr. 299-3780.

Toronto latviešu baptistu draudzes sanāksmes: Temple Baptist Church, 14 Dewhurst Blvd. (1 bloku uz rietumiem no Donlands pazemes stacijas).

Dievkalpojumi svētdienās pl. 14. Bībeles un lūgšanas sanāksmes trešdienās pl. 19.

Gaismas telefons ticības stiprināšanai 299-8545 darbojas nepārtraukti 24 stundas dienā. Vēsts latviešu valodā tiek ieskaņota divreiz nedēļā.

SV. KATRĪNU DRAUDZE

Mācītājs Jānis Prauliņš, 301 Queenston, St. Catharines, Ont., L2P 2X5, tel. 685-3190.

Dievkalpojumi notiek katra mēneša 3. svētdienā, pl. 15.00 Kristus lut. baznīcā, 140 Russell Ave, St.Catharines.

18. oktobrī pl. 15 dievkalpojums ar dievgaldu.

HAMILTONAS DRAUDZE

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze — 18 Victoria Ave South.

4. oktobrī pl. 16 Pļaujas svētku dievkalpojums. Māc. A. Celms. Pēc Pļaujas svētku dievkalpojuma sarīkojums.

11. oktobrī pl. 11 Kopbaznīcas dievkalpojums — māc. I. Gaide.

BRAMPTONAS DRAUDZE

Bramptonas latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojumi notiek Grace United Church dievnamā, 156 Main Street, North Brampton, Ont. Māc. A. Dūmiņš, P.O. Box 655, Port Colborne, Ont. L3K 5X8, tālr. (416)-834-6081.

4. oktobrī pl. 13.30 Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu Grace United Church dievnamā, 156 Main St., Brampton, Ont. Dievkalpojumu vadīs māc. A. Dūmiņš. Dziesmu lapiņas.

NIAGARAS DRAUDZE

Draudzes priekšnieks Andrejs Šteinbachs, 6308 Drummond Rd., Niagara Falls, tel. 354-1258.

MONTREALAS LATVIEŠU DRAUDZES

Dievkalpojumi notiek Jāņa (igauņu) ev. lut. baznīcā 4345 Marcil Ave. Mācītājs Gunārs Hūns, 8262 Place Chanceaux, Montreal, Que. H1K 1M7, tel. 352-1204. Mācītājs runājams katrā laikā, bet ieteicams iepriekš sazināties pa tālruni.

Dievkalpojumi, ja nav citādi norādīts, notiek katru svētdienu pl.13.30 baznīcā.

4. oktobrī pl. 14.30 Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu.

18. oktobrī pl. 13.30 dievkalpojums.

25. oktobrī pl. 13.30 dievkalpojums.

1. novembrī pl.13.30 dievkalpojums.

8. novembrī pl.13.30 dievkalpojums.

OTAVAS DRAUDZE

Mācītāja Sarma Eglīte, 40 Driveway, Apt. 708, Ottawa, Ont. K2P 2C9, tālr. (613) 234-6764. Otavas latviešu ev. lut. draudze — 83 Main ielā.

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS

Global TV 6. un 22. stac.
100 Huntley St., Toronto,
no pirmd. — piektd. pl. 10.30 no rīta, svetd. Bafalo TV 29. stac. pl. 21; 700 Club — Bufalo TV 29. stac. no pirmd. — piektd. pl. 10 no rīta, svētdienās pl. 22.
TV stac. 47 no pirmd. — piektd. pl. 9 no rīta.

ELPA

LATVIEŠU PADSMITNIEKU APVIENĪBA

Padsmitnieki Minsterē un Berlīnē

Latviešu Padsmitnieku apvienība — ELPA tagad ir globāla organizācija ar biedriem Eiropā, Amerikā un Austrālijā. Dziesmu dienu laikā ELPAi notika biedru sanāksme, kuŗā ievēlēja jaunu valdi šādā sastāvā: Jānis Pāvuls — priekšsēdis (Zviedrija), Andris Bērziņš — sekretārs (Anglija), Dainis Bērziņš — kasieris (Anglija), valdes locekļi: Inga Kariņa (ASV), Katrīna Krūmiņa (Zviedrija) un Ilmārs Lejiņš (Vācija). Sanāksmē arī nolēma atcelt vecuma ierobežojumu valdes locekļu amatiem.

Dziesmu dienās ELPAi bija novietots informācijas galds galvenās Dziesmu dienu telpās, pie tā varēja apskatīt foto kolāžu par ELPAs līdzšinējo darbību. Liels skaits latviešu iestājās par biedriem un biedriem veicinātājiem. Izplatītajā ELPA Informācija nr.4 varēja lasīt par organizācijas darbību un par ELPA projektiem. Globālā skolotāju konferencē priekšsēdis runāja par ELPA, par tās vēsturi un par to, kā skolotāji var atbalstīt ELPA darbību — iesakot skolniekiem iestāties ELPĀ, izveidot grupas, izredzēt vadītāju un stāties kontaktā ar valdi.

Pēc Dziesmu dienām liels skaits ELPA biedru devās uz Berlīni demonstrēt, kur ELPA gāja ar savu karogu un plakātu: „Latviešu Padsmitnieku Apvienība — ELPA prasa brīvu Latviju." Kopā ar citiem jauniešiem tie devās uz mūŗa pusi, kur biedri uzkrāsoja organizācijas iniciāļus (ELPA) un dažus politiskus saukļus. Elpotāji turpināja tālāk pie Brandenburg Tor, kur skaļi izsauca: „Brīvību Austrumu Eiropai!" Pēc saukšanas cilvēki sāka pulcēties austrumu pusē, vicinot rokas un kabatas lakatus. Tanī brīdī ELPA biedri izvilka nopirktu sarkanu T-kreklu ar uzrakstu: CCCP ar zvaigzni un to sadedzināja. Pirms šī notikuma citi jaunieši bija dedzinājuši krievu karogu citā vietā, provocējot robežsargus. Pie krievu kaŗa pieminekļa (netālu no Brandenburg Tor) elpotājs labā krievu valodā sarkanarmijas virsniekiem uzdeva dažādus jautājumus, piemēram, vai bijis Afganistānā, un aicināja tos uz brīvību.

ELPA neoficiāli nosvinēja savu divu gadu jubileju (dibināta 1985.g. 12. aug. Zviedrijā).

Pēc vasaras notikumiem ELPA atkal ir ieguvusi jaunus biedrus un biedrus veicinātājus. Tagad gribam, lai vairāk jauniešu piesakās organizācijas darbā ne tikai no Eiropas, bet arī no ASV, Kanadas, Dienvidamerikas un Austrālijas. Pieteikties var, rakstot uz sekojošu adresi: **Sarma Spurmanis, 136 Kings Road, Pointe Claire Quebec, H9R 4H4, Canada**, vai **Jānis Pāvuls, Utmarksgatan 7, S-252 54 Helsingborg, Sweden.**

Elpa vieno latviešu padsmitniekus, kas darbojoties stiprina savas domas un cerības par brīvu Latviju. Jauniešu cerības, jauniešu centieni veido dzīvību, veido jaunu elpu. To dzejniece V. Strēlerte izteikusi savā veltījumā ELPAi:

... Jūs varat būt kā gaiss,
ko kāri elpo
Vientuļais,
Kad logu atrauj spējš
Un brāzmains rīta vējš...

Brīvā Latvija prasīs latviešus — latviskās ģimenēs audzinātus jauniešus. Vecāku gādībā mēs varam veidot savu nākotni — iesakait saviem jauniešiem iestāties ELPĀ.

Mēs varam brīvi izteikt savas domas brīvā pasaulē un varēsim izteikt brīvā Latvijā. Tas nav atkarīgs no citu zemju labpatikas, bet no mūsu pašu gribas.

Jānis Pāvuls,
ELPA priekšsēdis

LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN CREDIT UNION

Lai Latviešu Kreditsabiedrībai būtu iespējams palielināt savu kapitālu un apmierināt mūsu **jaunās paaudzes** hipotēkārās vajadzības, sākoties jaunai sabiedriskās dzīves sezonai **LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA**

PIEDĀVĀ LABU NOGULDĪJUMU IZDEVĪBU.

1.
Par **JAUNIEM** GIC 60 dienu noguldījumiem speciālu likmi **8%.** Šī speciālā noguldījuma termiņš ir 1987. gada 15. oktobris.

2.
LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA ir atvērusi jaunu krāšanas kontu **PENSIONĀRIEM** (Silver Savings) ar **5.50%** augļiem, kas tiks izmaksāti katru 3 mēnešu beigās, 31. martā; 30. jūnijā; 30. septembrī un 31. decembrī.

3.
1. un 2. paragrafā minētie noguldītāji (PAR JAUNAS NAUDAS PIENESUMU) saņems LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBAS loterijas biļetes, izloze notiks 1987.g. 12. decembrī.

VINNESTI: 1. Latviešu Koncertapvienības sezonas kartes 2 personām 1987/88. gada sezonai.

2. Centra azaida biļetes 2 personām 2 mēnešiem nākošajā azaidu sezonā.

Tuvāka informācija saņemama **LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBĀ**, zvanot Kreditsabiedrības pārvaldniekam I. Aiksnim, 922-2551, Kreditsabiedrības darba laikā.

TORONTO OFFICE
491 College Street
Toronto, Ontario M6G 1A5
Phone: 922-2551

TORONTO OFFICE
4 Credit Union Drive
Toronto, Ontario M4A 2N8
Phone: 751-8982

HAMILTON OFFICE
16 Queen Street North
Hamilton, Ontario L8R 2R8
Phone: 529-7939

LONDON OFFICE
137 Huron Street
London, Ontario N6A 2J3
Phone: 439-7342

VALUPE JEWELLERY LTD.

Zeltkaļi

ALDONA KORMS un
TĀLIS KIVLENIEKS B.Sc. G.J.

VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ — Tālr. (416) 595-1125
College Park, 444 Yonge St., Toronto, Ont. M5B 2H4

Lienīte
Rīgā meklē brālēnu
Viesturu Zariņu.
Lūdzu zvanīt collect
(1) 416-488-3239.

Izdaru krāsošanas darbus
Nocenošana bez maksas.
Zvanīt no pl. 10—23
tālr. 924-7095

DARRELL KENT REAL ESTATE LTD.

Jau 9 gadus
latviešu pārstāvis

JĀNIS KORBS
Sales Representative

Birojā: 534-6381
Mājās: 461-9359

902 Bathurst Street Toronto, M5R 3G3

MAPLE LEAF TRAVEL

Piedāvā lidojumus
PACKAGE TOURS

Lūdzu zvanait Inesei Grodnis
653-4351

655 St. Clair Ave W.

City of Toronto

Toronto pilsētas

Atkritumu savākšanas plāns

Pateicības dienā,
pirmdien, 1987.g. 12. oktobrī

Atkritumus **neaizvāks** pirmdien, 1987.g. 12. oktobrī.

Kārtējās pirmdienas (12. oktobŗa) atkritumus aizvāks otrdien, 13. oktobrī.

Kārtējās otrdienas (13. oktobŗa) vietā atkritumus aizvāks trešdien, 14. oktobrī.

trešdien, 14. oktobrī. **neaizvāks** ne laikrakstus, ne smagos priekšmetus.

Atstājiet laikrakstus un smagos priekšmetus savākšanai trešdien, 21. oktobrī.

Atgādinājums: Toronto ir 17 savāktuves stikla un skārdeņu pārstrādāšanai. Jūlijā savāktas 419 tonnas laikrakstu, 49 tonnas stikla un 8 tonnas skārdeņu.

Tuvākai informācijai zvanait 392-7742.

LŪDZU NELIECIET PLASTIKAS MAISOS NE SAPLĒSTUS STIKLUS, NE CITUS ASUS PRIEKŠMETUS.

R.M. Bremner, P. Eng., F.I.C.E.
Commissioner of Public Works.

SAVIENOTĀS VALSTIS

ŅUJORKA

● Ņujorkas latviešu ev. lut. draudzes septembŗa valdes sēdē konstatēja, ka pirmajos astoņos šā gada mēnešos labi ienākušas draudzes locekļu maksas. Šogad saņemti 158.555 dolari pret 137.600 dolariem gadu iepriekš, bet izdoti 142.000 dolari, iepriekšējā gadā — 134.000. Longailendas novads parakstījis līgumu ar mākslinieku L. Linautu par krāsaino logu ielikšanu Salas baznīcā. Jaunais logu rāmis ir pienācis. Jonkeru baznīcā izdarīti daudzi uzpošanas un remontu darbi, ieliktas jaunas grīdsegas, bet tomēr vēl vienmēr vajadzīgi remonti šai 76 gadu vecajai celtnei. Piešķīra ceļa naudu uz Kursas garīgo saietu Indrai Avenai un Ainai Laķei, bet iespēja braukt būs arī Astrai Kušķei un Richardam Skultem. Nolēma arī atbalstīt braucienu uz Ērģeļu dienām Čikagā. Salā 24. oktobrī paredzēts rudens sarīkojums ,,Nāc ciemā, nāc''. Reiņa Zustera ceļojošā glezna uz vienu gadu nonākusi pie Ņujorkas draudzes, tā bija Ņudžersijas Priedainē. To pusgadu glabās Jonkeros, otru pusgadu Salā. Sēdē ziņoja, ka latviešu garīgie vadītāji rietumos sarakstās ar mācītājiem un augstākiem okupētās Latvijas garīgās dzīves vadītājiem Rīgā par turienes notikumiem mācītāju darbā. Oficiālā vēstule no ASV rakstīta angļu valodā, atbilde saņemta latviski.

● Svētdien, 13. septembrī Salas baznīcā māc. L. Saliņš nokristīja savu meitu Alidi Astru. Mācītājs L. Saliņš tanī pašā laikā atskatījās uz 35 mūža gadiem, ko atcerējās viņa sievas tēvs A. Teikmanis un dziedāja mācītāja māsa Laila Saliņa.

Vk

ČIKAGA

● Leonijai Erdmanei, Čikagas DV apvienības ilggadējai vanadzei, 20. augustā apritēja 90 gadi. Latvijā strādājusi par skolotāju Daugavpilī un Gulbenē. Vīrs Roberts, Latvijas armijas kapteinis, apcietināts un ilgus gadus pavadījis izsūtījumā Sibirijā.

Trimdā devusies ar diviem mazgadīgiem bērniem — dēlu un meitu. Vācijā, Augsburgas nometnē strādājusi par skolotāju, īsu laiku arī Čikagā, Sv. Pāvila draudzē. Jubilāre sākuma gados ļoti aktīvi piedalījās Čikagas sabiedriskā dzīvē. Jo sevišķi aktīva viņa bija vanadžu kopā. Vēlākos gados, veselībai pasliktinoties, sabiedrībā un vanadžu kopā retāk varēja piedalīties. Tomēr vēl paspējusi apmeklēt dzimteni un tikties ar savu vīru, kas no Sibirijas bija atgriezies 1981.g. rudenī. Tas bijis liels pārdzīvojums pēc tik daudz gadiem atkal tikties. Izsūtījumā bojātās veselības dēļ vīrs pēc 6 gadiem miris, un arī pašai Leonijai pirms pāris gadiem bija veselības dēļ jāpāriet uz veco ļaužu māju.

Sevišķu prieku gavilniecei bija sagādājuši ģimenes locekļi, sarīkojot pārsteiguma viesības, kuŗās piedalījās dēla un meitas ģimenes locekļi, visi mazbērni un tuvi draugi un cienītāji. Viņu apsveikt bija ieradies arī vanadžu kopas priekšniece Sk. Pāvile, pasniedzot ziedus.

● Gustavs Pese, Čikagas DV apvienības biedrs un 2. Pasaules kaŗa cīnītājs klusībā ģimenes vidū 20. augustā nosvinēja 80 gadu dzimšanas dienu. Viņš dzimis Liepājas apr. Nīcas pagastā. Beidzis Nīcas lauksaimniecības skolu. Bijis virsdienesta instruktors un 2. Pasaules kaŗa cīnītājs. 1951. g. iebraucis ASV. Strādājis fabrikā. Pēc pensionēšanās kopā ar dzīvesbiedri savā labi iekoptajā mājā vada pelnīto atpūtu.

A. Zaube.

RM

NSM

ROSAR-MORRISON
FUNERAL HOME LTD

Thomas L. Morrison — Funeral Director
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5
Tel. 924-1408

RŪPĪGA UN SMALKJUTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

Dāmu un kungu DRĒBNIEKI
šuj apģērbus pēc mēra un gaumes
Runā vāciski

Old Mill Tailors

Rudi H. Schneider
7 Riverview Gardens — 769-9535
PIE BLOOR, VIENU BLOKU RIETUMOS NO JANE

Ērgļu ligzdas medus

30 Dewson St.
Toronto, Ont.
Telefons 534-0563
S. Vasarājs

THE ORDER OF ONTARIO

Ārkārtējs gods ārkārtējiem cilvēkiem.

...cilvēki kas izceļas augstākā mērā un kuru ziedojumi ir bijuši labvēlīgi sabiedrībai Ontario un citur.

Ontario valdība ir dibinājusi "Order of Ontario" kā atzinību Ontario iedzīvotājiem kuri pierādījuši sekmes un izcilas spējas mākslā vai sportā, tirdzniecībā vai strādnieku attiecībās, rūpniecībā, izglītībā vai veselības laukā, zinatnē, sabiedriskā laukā... jeb kurā laukā.

"Order of Ontario" nominācijas apsvērs konsultatīva padome. Padomes goda priekšsēdis ir The Honourable Lincoln M. Alexander, Lieutenant Governor of Ontario. Padomes locekļi ir:

Chairman
The Honourable William G.C. Howland, Chief Justice of Ontario

Honourable Hugh Edighoffer, Speaker of the Legislative Assembly

Mr. Robert Carman, Secretary of the Cabinet and
Clerk of the Executive Council

Ja vēlaties kādu nominēt šim prestīžas godam, lūdzu pieprasiet nominācijas anketi no:

The Ontario Honours and Awards Secretariat
Ministry of Intergovernmental Affairs
5th Floor, Mowat Block, 900 Bay Street, Toronto, Ontario M7A 1C1

Nominācijas pieņems līdz 1987.g.15.novembrim.

Ontario

SAVIENOTĀS VALSTIS

ŅUJORKA

● Paredzētie bērnu svētki 20. septembrī Salas baznīcas dārzā bija jāpārceļ uz telpām sliktā laika dēļ. Laukums bija izmērcēts, smidzināja sīks lietus, laiks bija auksts. Līdz ar to arī apmeklētāju skaits nebija tāds, kā to gaidīja. Bērni bija solījušies braukt no Jonkeriem un Ņudžersijas, bet atbrauca tikai daži. Pie bērnu nodarbību stendiem nepulcējās lieli bari. Latviešu valodas un tautasdziesmu stendus kopā apmeklēja tikai seši bērni. Paši mazākie pirmziemnieki bija vairāk un tiem arī labāk patika nodarbības. Tomēr lielākā piekrišana bija stendam, kur ar ūdens pistolēm vajadzēja nodzēst sveces. Maz bija apmeklētāju vecāku ierīkotajā kafejnīcā. Pat Baltajam Āzim, kas bija iekārtots garāžas telpās, trūka apmeklētāju, kaut agrākos gados tur netrūka omulības un miestiņa baudītāju. Pārpalikums bija arī pie desiņām, izpalika ,,hamburgeru'' cepšana.

● Latviešu kara invalidu apvienība, Virsnieku apvienība un DV apvienības no Bostonas, Filadelfijas, Vašingtonas, Ņudžersijas un Ņujorkas 19. septembrī pulcējās LKIA īpašumā Rota Katskiļos. Pēcpusdienā notika jaunās platformas iesvēte un karogu pacelšana. Divas stundas vēlāk Ņujorkas draudzes īpašuma zālē Longailendas vīru ansamblis sniedza koncertu. Noslēgumā saviesīgs vakars Rotā. Svētdien, 20. septembrī no rīta Rotā ALA Ārējās informācijas lietvedim O. Kalniņam bija referāts. Arī šinī sarīkojumā dziedāja Longailendas ansamblis. Sekoja pusdienas, pēc tam dalībnieki varēja braukt mājās.

● Dzīves vietas maiņas dēļ no saviem pienākumiem atteicies draudzes priekšnieka vietnieks Juris Upmanis. Viņš pārcēlies dzīvot un strādāt uz Floridu. Upmanis dzīvoja un darbojās Džamaikas novadā. Turpēc dievkalpojuma 13. septembrī notika atvadīšanās no viņa ar dāmu komitejas sagādātu cienastu. Atvadu dāvanai Upmanis saņēma māc. Ķiploka grāmatu Latvijas baznīcas. Draudzes valde izteica viņam pateicību par veikto darbu Ņujorkas draudzē.

● Ņujorkas pavalsts gubernātors Mario Cuomo devās Padomju savienības apmeklējumā. Ņujorkas latviešu ev. lut. draudze 16. septembrī nosūtījusi gubernātoram telegrammu. Tur norādīts, ka draudze aicina šī apmeklējuma laikā Pad. savienībā, tiekoties ar ģenerālsekretāru Gorbačovu, pārrunāt reliģisko brīvību Padomju savienības okupētajā Latvijā.

Neskatoties uz to, ka Pad. savienībā tagad esot lielāka tolerance, vairākiem luterāņu mācītājiem Latvijā pēdējos mēnešos aizliegts sludināt kristīgo vārdu viņu draudzēs. Ja gubernātors to vēlētos pārrunāt, draudze viņam piegādās dokumentus. Telegrammu parakstījuši mācītāji Richards Zariņš un Alberts Ozols un draudzes priekšnieks Valters Zālīte.

Vk

KLĪVLANDE

● 13. septembŗa svētdienā Apvienotā ev. lut. draudze pieminēja sava mācītāja L. Grendzes 30 gadu darba atceri un mūža sešdesmito gadskārtu. Šīs dienas dievkalpojums bija veltīts arī draudzes skolas mācību gada sākumam. Dievnamā ar karogiem iesoļoja skolēni un audzinātāji. Dievkalpojumu ar dueta dziesmām kuplināja Laimonis Jansons un Jānis Vaskis.

Pēc dievkalpojuma baznīcēni pulcējās draudzes sarīkojumu zālē, lai kopējās pusdienās godinātu jubilāru, pasniedzot dāvāņas un nododot sveicienus no draudzes un Klīvlandes organizācijām, bet vīru ansamblis Tēvzeme Ed. Štelmaņa vadībā dziedāja dažas dziesmas.

Svinības notika draudzes dāmu komitejas izkārtojumā.

● DV Klīvlandes apvienības gadskārtējais bazārs — mantu izloze vanadžu izkārtojumā notika 19. septembrī Apvienotās draudzes sarīkojumu zālē. Uzrunu sacīja Z. Reineks un pasniedza balvas Klīvlandes jauniešiem — Jānim Strautniekam, Dainai Spalviņai, Vinetai Tēraudai un Ingai Reinekei, kas šogad beidza Gaŗezera vasaras vidusskolu, bet Anelei Rutenbergai, kas beidza Minsteres latviešu vidusskolu.

Apvienības priekšnieks V. Zemesarājs pasniedza DV Zemes valdes Goda rakstus apvienības biedriem Aldim Kubuliņam, Ritai Kaugurai un Veltai Šulcei, bet DV mūža biedra kartes Nikolajam Brikmanim, Konstantīnam Miškem, Voldemāram Saulītim un Mārai Zemesarājai.

Priekšnesumus sniedza Klīvlandes tautas deju kopa Pastalnieki, pateicības vārdus visiem sacīja vanadžu kopas priekšniece E. Pričiņa un vakara norisi vadīja G. Raņķis.

Bija daudz apmeklētāju un apvienības priekšnieks varēja atkal pavēstīt, ka bazāra kopējie ieņēmumi arī šogad pārsnieguši 5000 dol.

J. Ū.

DETROITA

● Svētdien, 11. oktobrī plkst. 12.00 pēc pusd. (pēc dievkalpojuma) Sv. Pāvila latviešu ev. lut. draudzes sabiedriskajās telpās 30623 West Twelve Mile Road, Farmington Hills, Mičigenā, notika Detroitas Daugavas vanadžu kopas rīkotā Annas Brigaderes 125 gadu dzimšanas dienas atceres pēcpusdiena.

Gaŗezera vasaras vidusskolas šā gada absolventes brīvdabas baznīcā dzied izlaidumā sarīkojumā. No kr. Daina Jauntirāne, Larisa Štokcere, Astrīde Sīle, Amanda Zaeska, Andrija Ozola, Īna Pillandere, Māra Lazda. Foto J. Liģers

Skolu vajadzības un grūtības

Lai tuvāk iepazītos ar skolu darbu, Ņujorkā 12. septembrī bija ieradies Amerikas Latviešu apvienības Izglītības biroja vadītājs Marģeris Grīns. Viņš Jonkeru baznīcā uz pārrunām bija ielūdzis Ņujorkas latviešu skolu pārziņus un skolotājus. Dzīvojot Teksasā, viņam vairākus gadus nebija saskares ar latviešu skolām. No Longailendas pamatskolas bija ieradusies pārzine A. Stale un skolotāja A. Rumaka, no Jonkeriem — pārzine M. Pētersone un vairāki skolotāji. Kupli bija pārstāvēta Ņudžersijas skola ar pārzini Z. Lapiņu un skolotājiem. No ALA Izglītības biroja vēl bija ieradusies Maija Baumane, bet Uldis Klauss un A. Ķilkuts no ALA apgāda. Bronksas vidusskolu pārstāvēja Zigrida Gaujeniece un Ilze Embrekte.

M. Grīns vēlējās noskaidrot skolotāju domas par latviešu skolu vajadzībām, stāvokli un grūtībām. No daudzajiem jautājumiem apskatīja astoņus. Lielākās grūtības ir ar vecāku neatsaucību un nevēlēšanos bērnus vest uz skolu. Bērni paši nepiespiežas, tiem nav motīvācijas, ko tie vēlas, ko dara. Bieži viņi apmeklē sporta spēles vai piedalās amerikāņu skolu nodarbībās. Šīm lietām nereti bērni dod priekšroku. Vajadzētu stiprināt vecāku atbildības sajūtu, jo ģimenei skolas apmeklēšanā ir liela nozīme.

Jāpiesaista vairāk labu skolotāju, bet tūlīt radās jautājums, kas ir labs skolotājs — cilvēks ar amerikāņu izglītību, bet vājām latviešu valodas pārzināšanām, vai arī skolotājs ar lielu pieredzi latviešu skolas darbā ir labāks skolotājs latviešu skolā, sevišķi, ja tas nolicis pārbaudījumus latviešu valodā. Jaunajiem skolotājiem ir jūtamas grūtības latviešu valodā, nepilnības gramatikas zināšanā un izrunā. Šo jautājumu skolu darbinieki neizšķīra. Jaunā latviešu valodas komisijas sastādītā pareizrakstības vārdnīca liekas par lielu un plašu, lai to lietotu latviešu skolās. Bija ierosinājums pārspiest mazo, ALAs izdoto vārdnīcu, kas daudz vairāk piemērota skolēnu zināšanām.

M. Grīns domāja, ka skolas darbam vajadzīga laba griba, un skolotājiem būtu vecāki jāpārliecina bērnus sūtīt skolā. Skolotājiem šinī jautājumā bija iebildumi. Ne visi skolotāji ir dedzīgi runātāji, lai varētu vecākus pārliecināt. Izglītības birojam būtu jāgādā kāds apmācīts sabiedrisks darbinieks, kas stātos sakaros ar vecākiem un mēģinātu tos pārliecināt par latviešu skolu lietderību. Tas būtu algots darbinieks.

Dzirdēja aizrādījumu, ka Ņujorkas skolās ir maz bērnu, tikai pirms desmit gadiem to skaits bija daudz lielāks. Pēc amerikāņu statistikas redzams, ka Ņujorkā ir vairāk latviešu nekā paši latvieši to apzinās. Daudzi pēdējos gados iecelojuši no Padomju savienības, bet patiesībā izmantojuši žīdu kvotu, un daudzi latviski nemaz nesaprot. Tāpat Ņujorkas apkārtnē tagad dzīvo gados vecāki tautieši, jaunie aizgājuši tur, kur labākas darba izredzes un lielāka alga.

Trūkst labu bērnu grāmatu, kur būtu labas un krāsainas illustrācijas un kodolīgs, īss teksts. Līdz šim parasti aizbildinājās, ka ALAi trūkst līdzekļu, tās iznāk par dārgu, neatmaksājas izdot. Nereti mājās bērni lasa okupētajā Latvijā izdotās bērnu grāmatas vai pievēršas amerikāņu bērnu literātūrai.

U. Klauss norādīja, ka varbūt ALAi vajadzētu jaunu nacionālpolītisku nostāju, pievēršot lielāku vērību latviskai izglītībai, bet polītiskos jautājumus varētu kārtot PBLA. Mācības līdzekļu sagādē ALAi būtu jāpiemaksā, tad rastos interesantas bērnu grāmatas. Ķilkuts izteica izbrīnu, ka dažus gadus darba burtnīcas un skolu grāmatas pērk daudz, citus gadus maz. Daži to izskaidroja, ka ģimenē var būt vairāki bērni, kas izmanto to pašu skolas grāmatu.

Skolotāji nav apmierināti ar pašreizējām novecojušām skolu programmām, pēc tām vairs nevar strādāt, tās jāpārstrādā. Tās ir tagad tikai mugurkauls, ko izmanto daļēji. Jaunas programmas izstrādās komisija. Ar nākamā gada sākumu Izglītības un kultūras birojam būs kopējs algots darbinieks.

Skolotājiem vajadzīgi lokāli kursi, nevis plašas sanāksmes kādā tālā vietā. Skolotājiem nav ne tik daudz līdzekļu, ne laika, lai dotos tālos ceļojumos. Kursos jāmāca latviešu valodas metodika. Ieteica nodibināt mācības līdzekļu banku, kas būtu jāsūta uz Izglītības biroja rīkotajām apgabala skolotāju konferencēm. Tur skolotāji varētu iepazīties ar pašreizējiem mācību līdzekļiem, nevis par tiem tikai lasīt kādos preses izdevumos.

Šogad septiņas mācību grāmatas ir atlikušas mazā skaitā. Tās būtu jāpārspiež vai jāpārstrādā. Tā kā ALAi ir grāmatu pavairojamā mašīna, tad varētu pārspiežamās grāmatas iespiest mazākā skaitā, lai tās daudzus gadus nestāvētu plauktos.

Sanāksme ilga trīs stundas.

Vk

Programmā: Referāts, dzejoļi, skices un mūzikāli priekšnesumi. Vanadžu sarūpētas pusdienas. Ieejas maksa 5 dol. personai, pensionāriem un studentiem 4 dol. Bērniem līdz 12 g. un invalidiem ieeja brīva.

AD

AMBER PRINTERS & PUBLISHERS
125 BROADVIEW AVENUE
TORONTO, ONTARIO
466-1514 465-7902

Daugavas Vanagu nams
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI
SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM — $5.00

125 Broadview Ave.
Tel 465-5225

Svētdienās iepriekš sazinoties pa tel. 465-5225

Daugavas Vanagu klubs
ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIEŠIEM
sākot ar 1987. gada 29. jūniju
Pirmdienās no pl. 14.00 līdz 21.00.
Otrdienās no pl. 14.00 līdz 21.00.
Trešdienās slēgts.
Ceturtdienās no pl. 14.00 līdz 22.00.
Piektdienās no pl. 12.00 līdz 23.00.

Fotografisks uzņēmums ar atzītu kvalitāti.
(416) 863-1166
BENJAMIN FILM LABORATORIES LTD.
287 Richmond St. E., Tor., Ont. M5A 1P2
We believe every picture counts

Murray E. Newbigging
BĒRU MĀJA
● Izjusti personīgi pakalpojumi
● Pastāvīga kapella
M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director
733 Mount Pleasant Rd., pie Eglinton Ave.
Auto novietošana. Tel. 489-8811, 489-8002

R. S. KANE Ltd.
APBEDĪŠANAS BIROJS
6150 Yonge Street
(Goulding Ave stūrī, dienvidos no Steeles)
Willowdale, Ont.
221 — 1159

Vecākais latviešu puķu veikals
Venus
ZIEDI KATRAM GADĪJUMAM
Pasūtinājumus pieņem arī no ārzemēm un uz ārzemēm.
231 RONCESVALLES AVE., TORONTO, ONT. M6R 2L6
Tel. darbā 534-4645, pēc darba 533-4037.
A. PUTNIŅŠ

DR. ROBERTS U. VAGNERS, O.D.
OPTOMETRIST
3439 YONGE STREET
TORONTO, ONTARIO M4N 2N1
TELEPHONE
(416) 485-5233

OPTICAL STUDIO
R. Schmid, Optician
VĀCU OPTIĶIS —
Speciālizējies kontaktlenžu nozarē
Lielā izvēlē eiropiešu aceņu rāmji.
1586 Bloor St. W., Toronto.
Tel. 535-6252.

Lielākais latviešu veikals Toronto
BROADVIEW DELICATESSEN
141 Danforth Ave, tel. (416) 465-9905
Piedāvā:
● lielā izvēlē eiropiešu gaumē gatavotus gaļas izstrādājumus,
● žāvētus tītarus, zivis,
● pašu ceptu rupjmaizi, pīrāgus, ķimeņmaizītes, smalkmaizītes, jubileju kliņģerus u.c. gardumus.
● klāj viesību galdus.
Īpašnieki Ausma un Jānis Miķelsoni

Grāmatas dāvanām

J. Ķēniņš — Kanta latviskās cilmes problēmas	$14.50
A. Silgailis — Latvian Legion	$25.00
Kanadas vanadzes — Latvian cooking	$12.00
Latvju Enciklopēdija 1	$48.00
Latvju Enciklopēdija 2	$52.00
L. Gulbe — Varbūt — es esmu mežs, dzejas	$12.00
H. Biezais — Saki tā, kā tas ir	$16.00
L. Pērļupe — Priekšpilsētas noslēpums	$ 6.60
N. Kalniņš — Anitas stāsti	$ 5.60
K. Ķezbers — Kurzemes Hercoga Dālderis	$ 6.60
Garīgs apskats II	$15.00
88 Latviešu Tautas dejas un Apdares	$27.50
Mūzikālie pavadījumi 88 dejām	$12.00
Latviešu lietiskā daiļdare	$20.00
I. Gubiņa — Uz akmeņa stāvēdams	$18.00
L. Bērziņa — Jaunības atblāzmā	$16.00
A. Alksnis — Panaceja un viņas mācekļi	$18.00
A. Eglītis — Svešais cirvis cērt un cērt	$ 9.00
A. Kraujiete — Spoguli, spoguli, atklājies, dzejas	$14.00
M. Zichmanis — Brāļi Zēbergi	$14.00
Latvijas dzirnavas	$39.00
Dainu izlase — Ozols	$12.00
E. Grīslis — Uz ērgļa spārniem	$19.00
O. Perro — Vēstures veidotāji	$20.00
K. Sidars — Aiz ezera balti bērzi, rom	$16.00
O. Liepiņš — Tālos atspulgos, atm	$24.00
T. Krūka — Rīgas Ieviņa — Jaunatnes romāns	$12.00
Laiks, telpa, ļaudis IV daļa	40.00
K. Osis — Uz utopiju tilta	$13.00
Dainu izlase — Trīs Skuju Koki un Bērzs	$12.00
T.L.B. — Paaudzes paaudzēm, rakstu krājums	$15.00
Latvija — sienas kartes	$12.50
O. Perro — Holmas cietoksnis (trešais izd.)	$20.00
Latviešu kaŗavīru dziesmas ar notīm	$12.50
Ceichners, A. — Latvijas boļševizācija 1940—1941	$27.00

Piedāvā dāvanām: gleznas, rotas, keramiku, ādas un koka izstrādājumus, kā arī citas mantas.
DV Grāmantīca, 491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5, tālr. 921-7121. Pasta sūtījumiem 10% piemaksa.
Pirmdienās ..... no pl. 12.00 līdz pl. 17.00
Otrdienās ..... no pl. 12.00 līdz pl. 19.00
No treš. līdz piektd.,iesk.,no pl.12.00 līdz pl. 18.00
sestdienās no pl. 9.00 līdz pl. 13.00.
DV GRĀMATNĪCAS NODAĻA-SALONS,4 Credit Union Drive, Toronto, Ont.M4A 2N8, tālr.757-1482.
Darba laiks:no otrdienas līdz piektdienai no pl.15.00-20.00
sestdienās no pl. 10.00 līdz pl. 15.00.

SARMĪTE BULTE, BA, LLB
ADVOKĀTE—NOTĀRE
Thompson Building — pretīm City Hall —
65 Queen St. W., suite 1105
Toronto, Ont. M5H 2M5. Tel. (416) 860-0082

Kārļa Suntaža būvdarbi,
Metro lic. B 2494
Būvē jaunas mājas un vasarnīcas. Izdara pārbūves, remontus, krāsošanas un mūrēšanas darbus. Sagādā atļaujas.
Zvanīt 751-6829.

IERĪKO, LABO UN MAINA
plumbing, eļļas, gāzes un elektr. apkures, silta ūdens tankus, skursteņu oderes (liners), tīra krāsnis un ūdens tankus.
ROLAND KULLIK
(416) 275—1280.

ZIEDI UN DĀVANAS
GARDENIA
FLOWERS & GIFTS
5165 Yonge St., Willowdale, Ont. M2N 5P5
(Veikals atrodas pie North York Center — Yonge & Park Home krustojumā)
733-4515 733-4516
ZIEDI KATRĀ VEIDĀ — KATRAI VAJADZĪBAI
VISUR BRĪVAJĀ PASAULĒ
ZELTKAĻA A. GUGĀNA ROTAS
DZINTARA IZSTRĀDĀJUMI
Piegāde Toronto, priekšpilsētās un visā pasaulē.
Akceptējam galvenās kreditkartes.
Auto novietošana veikala ēkas aizmugurē.
Pārdodam atsevišķus Latvija Amerikā numurus.
Inta Gugāns-Tauriņš

Laikraksta
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos
un DV grāmatnīcas nodaļās
Latviešu Namā un Centrā,
kā arī spiestuvē.

Latvji, brauciet jūriņā, krājiet zeltu pūriņā

(Turpinājums no 3. lp.)

dības aicinājumam, uzņēmās vecākā sevišķu uzdevumu ierēdņa pienākumus Tirdzniecības un Rūpniecības ministrijā, darbojās speciālā komisijā Latvijas ostu pārņemšanai no vācu okupācijas varas, noorganizēja pie Jūrniecības departamenta kuģu ekspluatācijas nodaļu, no kuŗas vēlāk izveidojās Valsts kuģu pārvalde, un kad nolīga miera līgumu ar Padomju Krieviju, valdība iecēla F. Žiglēvicu par Latvijas kuģu un peldošu līdzekļu evakuācijas komisijas priekšsēdi.

Darbojoties Maskavā un Ļeņingradā 1921. gadā, F. Žiglēvicam izdevās izvest 38 kuģus un citus peldošus līdzekļus, ar ko likts pamats mūsu izpostītās tirdzniecības flotes atjaunošanai. Grāmatā minēti Zēbergu burinieku un 23 tvaikoņu kapteiņu uzvārdi. Viens no populārākiem bija kapteinis Pēteris Bauers, kas mūsu jūrnieku aprindās bija redzamā vietā. Viņu mēdza dēvēt par Latvijas tirdzniecības flotes admirāli.

Par nopelniem kuģniecībā Latvijas valdība apbalvoja Arturu Zēbergu, Fridrichu Žiglēvicu un kapteini Pēteri Baueru ar Triju Zvaigžņu ordeni.

Ja mēģinātu sastādīt to personu sarakstu, kas gadu tecējumā strādājušas Zēbergu rēderejā, tad varētu sanākt simtiem vārdu. Latvijas patstāvības laikā uz kuģiem un sauszemē esot strādājuši ap 200 cilvēku, kapteiņus ieskaitot.

Zēbergu rēdereja bija pazīstama ar to, ka tās kuģu personāls mainījās reti. Apkalpes vīri brauca desmit un vairāk gadu vienā un tanī pašā tvaikonī. Bija divi iemesli: 1) rēderejā valdīja sevišķi laba darba atmosfaira, 2) kuģi brauca gandrīz tikai līniju satiksmē. Ceļojumi bija īsi un uzkavēšanās laiki piederības ostā gari. Tas bija sevišķi patīkami precētiem apkalpes vīriem.

Grāmatas trešā nodaļa veltīta rēderejas sēdeklim Rīgā. Lielā ēka celta 20.g.s. sākumā starp Daugavas krastu un Doma laukumu ar triju ielu fronti. Kuģniecības biroju iekārtoja Bīskapa ielā, 2. stāvā, kur tas palika 30 gadus.

Burinieki un tvaikoņi ir šīs grāmatas plašākā nodaļa. Lielākie burinieki ir lietpratēju J. Zariņa un K. Ormaņa konstruēti. Lielākie burinieki izlaužas uz Rietumeiropu un šķērso Atlantijas okeanu. Vai kāds vēl atceras, ka 1896. gadā latviešu būvētais divmastu šoneris Paulus (200 BRT) kapteiņa Jāņa Čulkstiņa vadībā ar latviešu komandu divas reizes apmeklēja Dienvidameriku? Lielākie un jaunākie burinieki nosaukti apustuļu vārdos. Anglijas Loids reģistrēja Zēbergu buriniekus lielākus par 100 BRT. Tādi bija pavisam 6. Īpašā tabulā parādīti visi 12 burinieki pēc būves gadiem (1874—1895).

Materiāls par tvaikoņiem ir sevišķi plašs. Vispirms norāda uz to, ka firma ,,Brāļi Seeberg'' bija partu rēdereja. Tā ir veca sadarbības forma — kuģu līdzīpašnieku apvienošana. Turpetim ,,Latvijas—Beļģijas Līnija'' ir akciju sabiedrība. Arī tvaikoņi apskatīti pēc pirkšanas gadiem. 13 tvaikoņus ieguva pirms, bet 6 pēc 1. Pasaules kaŗa. Cara laiku Zēbergu tvaikoņus nosauca ģenerāļu vai grafu vārdos, pie tam vācu valodā. Pirmais tvaikonis iegādāts 1898. gadā un nosaukts General Todleben vārdā. Tvaikoņu vārdi Latvijas laikā bija šādi: Krimulda, Sigulda, Rauna, Turaida, Skrunda, Vaidava, Kandava, Kuldīga. Seko tehniskas ziņas: kad un kur būvēts, agrāko kuģu un to īpašnieku vārdi, kapteiņi un to dienesta gaitas, apkalpes, ziņas par braucieniem, speciāliem notikumiem, nelaimes gadījumiem un kuģu likteņiem. Daži piemēri: Tvaikonis General Skobelew gāja bojā pakledū Rīgas jūras līcī bargajā 1902. gada ziemā. Apkalpe izglābās, sasniedzot krastu kājām. Vaidava 1934. gadā Bristoles kanāļa ziemeļkrastā uzbrauca sēklī. Kuģa korpusa vidū parādījās plīsums. Kuģi nevarēja novilkt no sēkļa. Vraku pārdeva lūžņos. Kuģu likteņi vispār bija ļoti dažādi, tāpat kā cilvēkiem. Pirms 2. Pasaules kaŗa (1939.g.) 7 Zēbergu tvaikoņi bija darbā. Kaŗa laikā Vācija prizēja 3 kuģus: Rauna (vēlāk Braunsberg), Kandava (vēlāk Düna) un Kuldīga (vēlāk Preussisch Holland). Pēdējo izdeva Anglijai. PSRS nacionālizēja 4 kuģus: Krimulda, Skrunda, Kandava, Sigulda. 4 kuģus nogremdēja vai tie uzskrēja uz mīnām: Kandava, Krimulda, Sigulda un Skrunda. 3 tvaikoņi pārdzīvoja kaŗu: Kuldīga, ko īpašnieki apsaimniekoja ar vārdu Beltyne; Rauna (Braunsberg), ko dāņi izdeva padomju varai un ko vēlāk noārdīja lūžņos; Turaida — 1958. gadā svītrots no PSRS kuģu reģistŗa un laikam noārdīts lūžņos.

33 lappusē parādīts simbolisks foto uzņēmums. Tvaikonis Sigulda dodas pirmo reizi pēc 1. Pasaules kaŗa ar ,,pitprops'' (stutmalku) uz Rietumeiropu. Vidū redzams kapteinis A. Bērs, pa labi — Arturs Zēbergs, tālāk pa labi — ar bārdu — kapteinis H. Pukne. Kāds pulka orķestris jaunās uniformās novietojies uz klāja un spēlē atvadmaršu. Daži kaŗavīri valkā vēl brīvības cīņu laika formas tērpus. Interpretējot šo foto, var teikt, ka ar šo brīdi firma ,,Brāļi Seeberg'' brīvā Latvijā uzsāk savu darbību.

KULDĪGA

LNJAK kongress '87

notiks uz salas Catchacoma ezerā no 9.—12. oktobrim, ap 200 km no Toronto, Pīterboro apkārtnē.

Viesosies Austris Grasis (no Vācijas), Didzis Rozenbergs (pārbēdzis no Latvijas) un Simone Krūmiņa (izceļojusi no Latvijas). Piedalīšanās $130 par personu. Tuvāka informācija un reģistrācija pie

Silvijas Tint,
20 Ellendale Dr.,
Scarborough, Ont.
M1P 1N2 Canada
(416) 755-9173

Mūžības ceļos

Artura Junkuļa piemiņai

Detroitas Grace slimnīcā 73 gadu vecumā 14. jūlijā pēc ilgākas slimošanas uz mūžu acis slēdzis Arturs Junkulis. Viņa dzīves gaitas sākušās 1914.g. 10. maijā Rīgā, kuģu kapteiņa ģimenē. Pēc Rīgas valsts technikuma elektrotechniskās nodaļas beigšanas kalpojis kaŗadienestu Zemgales artilerijas pulkā, beidzot arī virsnieku vietnieku kursus.

Studējis Latvijas universitātē matēmatikas un dabzinātņu fakultātē fiziku, līdztekus strādādams Jūrniecības departamentā un Valsts elektrotechniskā fabrikā. Darbu un studijas pārtraucis kaŗš un iesaukšana leģionā. Piedalījies cīņās Pomerānijā, kur ievainots, tā ka zināmu laiku bijis spiests pavadīt Kaŗa slimnīcās Kolbergā un Svinemindē, pēc tam kādu laiku arī Putlosas gūstekņu nomentē. No turienes pārcēlies uz Kaseles nometni, kur līdz 1948. gadam strādājis ģimnazijā par matēmatikas un astronomijas skolotāju, pēc tam pārgājis IRO dienestā.

1950.g. A. Junkulis iecelo ASV, Filadelfijā, tad pāriet uz Detroitu. Papildina zināšanas profesionālo inženieŗu sagatavošanas kursos un darba gaitas nobeidz kā mēchanikas inženieris Detroitas Edisona firmā, strādājot pie atomspēkstacijas projekta. Pensionējas 60 gadu vecumā, bet turpina studijas uzņēmumu vadībā un arī Wayne universitātē matēmatikas fakultātē māstera grada iegūšanai. Bija studentu korporācijas Patria filistrs.

A. Junkulis bija daudz gadu Detroitas Latviešu apvienības amatos, Daugavas Vanagu apvienības kasieris, Sv. Pāvila draudzes sekretārs un padomes loceklis, arī darbodamies Tērvetes skautu un Abavas gaidu vecāku padomē.

A. Junkuli pēdējā gaitā no Sv. Pāvila latviešu ev. lut. draudzes dievnama 18. jūlijā uz Woodlawn kapsētas latviešu nodalījumu izvadīja māc. V. Līventāls, piedaloties Korporāciju kopas un Daugavas Vanagu goda sardzēm. Korporāciju locekļi no aizgājušā drauga atvadījās, nodziedot ,,Ja kādu brāli...''

Sēro sieva Ērika, dēls Mārtiņš ar ģimeni, brālis un māsa ar ģimenēm un radi.

A. Deksnis

LATVIJA AMERIKĀ

Atjaunojiet abonementu un dāviniet to saviem draugiem, lai nodrošinātu informāciju par notikumiem pasaulē.

Lūdzu sūtiet LATVIJU AMERIKĀ uz

☐ vienu gadu — Kanadā $46.00, ASV $46.00
☐ 6 mēnešiem " $24.00 " $24.00
☐ 3 mēnešiem " $14.00 " $14.00

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese .....

Jauns abonents ☐ pagarinājums ☐

Čeki rakstāmi uz Latvija Amerikā vārda un sūtami 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9.

RATAS OPTIC

Igauņu uzņēmums.

219 Danforth Ave,
Toronto, Ont. M4K 1N2
465-6251
465-8648

Atvērts pirmd. - piektd. 10—18
sestdienās 10—15

- Gatavojam pēc acu ārsta paraksta brilles un visāda veida kontaktu lēcas.
- Rāmji lielā izvēlē.
- Izkārtojam acu pārbaudes.
- Latviešiem 10% atlaide, ieskaitot brilles uz Latviju.

Lasītāju un organizāciju ievērībai!

Lūgums ziņas par notikumiem Toronto nodot H. Miķelsonam (447-9861) vai V. Sidarei (766-2261).

Neticami, bet patiesi

NO OKUPĒTĀS LATVIJAS LAIKRAKSTU SLEJĀM

Saskaņā ar okupētās Latvijas Celtniecības ministrijas augustā pieņemto plānu, līdz šā gadsimta beigām katrs jānodrošina ar dzīvokli vai individuālu māju — jāuzceļ 400.000 dzīvokļu. Plānā tomēr nav teikts, ka tas būtu veicams apstākļos, kad vēl joprojām pastāv liels būvmateriālu trūkums, un technika ir galīgi nolietota.

Šogad Kalnciema būvmateriālu kombinātā vajadzēja nodot jaunas jaudas 15 tūkst. kubikmetru minerālvates izlaidei, bet viss palika karājoties gaisā. Trūkst veidiņu un metalla to izgatavošanai. Jēkabpilī keramzitu rūpnīca nespēj izpildīt plānu, jo no paredzētām trim krāsnīm darbojas tikai viena. Visa keramzitu jauda republikā ir nepietiekama. Jaunuzceltā keramikas cauruļu rūpnīcā Usma katra 4. caurule ir brāķis, apstiprināja direktora vietnieks A. Čurikovs.

Rīgas cementa un šifera rūpnīca palikusi parādā 30.000 tonnu cementa. Līdzīgs stāvoklis pastāv arī vairākās citās rūpnīcās. Republikas Centrālās statistikas pārvaldes priekšnieka vietnieks E. Ameriks ziņojumā teicis, ka 57 uzņēmumi nav izpildījuši līgumus, tas ir, katrs 5. uzņēmums atpalicis no plāna reālizēšanas. Ražošanas technoloģija dažkārt vairs neatbilst pat pagājušā gadu desmita prasībām.

Arī jaunuzceltās rūpnīcas installētas ar aizvēsturisko technoloģisko iekārtu, jo citas tajā brīdī nebija kur ņemt, uzsvēra celtniecības ministra pirmais vietnieks J. Lancers. Jaunceltā būvkeramikas rūpnīca Lode, gaidot uz solītiem automatiem, vēl joprojām visu veica ar rokām. Liekas, ka ražošanas apjomus mēģina paplašināt nevis ar ražīguma kāpināšanu, iesaistot techniku, bet meklējot papildus cilvēkus.

Gādājot par jauno namu būvplānu izpildi, novārtā atstāts 380.000 dzīvokļu ar neatliekamiem remontiem, un tas ir gandrīz tikpat daudz kā kad jāuzceļ jauni. Novārtā tiek atstāta arī komunāla saimniecība, un tā saņem tikai to, kas celtniekiem palicis pāri. Bieži vien vēl ir jāpārplāno pat pirmās ģenerācijas lielpaneļu mājas, uzceltas pirms gadiem 30, un kur tad vēl ņemt tam visam jaudu, žēlojas Rīgas pilsētas izpildkomitejas priekšsēža vietnieks I. Ulmanis. Vēl arvien nav īstas skaidrības, kas ir „avarijas nams", un nevar izšķirties, kādu remontēt pirmo.

Lielas problēmas pastāv ar jumtu segmateriālu. Sešdesmitos un septiņdesmitos gados gan cēla jaunas mājas, bet vecās atstāja pilnīgi novārtā. Tagad tām jumti sliktā stāvoklī — tek. Iemesls — neatbilstoša jumtu konstrukcija un konfigurācija. Uz daudziem jumtiem ir melnais jeb necinkotais skārds, jo cinkotā ir liels trūkums. Vēl joprojām trūkst cietmetalla naglu. Parastās naglas ne ķieģelī, ne betonā nav iespējams iesist, un vajadzīgo cietmetalla naglu piešķir tik maz, ka pietiek ne vairāk kā tikai vienam objektam. Tad sākas skraidīšana pie citiem — vai viņiem ir?

Kur sākas dzīšanās pēc izpildes visiem līdzekļiem un vēl ar materiālu trūkumu, tur noteikti beidzas kvalitāte un sākas brāķis. Celtniekiem trūkst arī nepieciešamo amata rīku: zigmašīnas (skārda galu uzlocīšanai fasondaļām), stangas falču locīšanai, elektrisko lodāmuru u.c. Ja stangas arī saņem, tad nepietiekamā daudzumā, un tās der tikai fasādes skārda apdarei, bet ne jumiķu darbiem. Jumiķi ir spiesti strādāt ar rokām un ar koka āmuru. Saņemtās skārda lokmašīnas bieži vien neatbilst skārda formatam, kas ir platāks par mašīnu, tāpēc skārdam malas jānogriež ar rokām — elektriskās šķēres nav dabūjamas. Tā tiek izšķiests laiks, fiziskā enerģija un radīts daudz skārda atkritumu. Uz jumta jāstrādā ar lodlampām.

Ar elektrisko tigeļa lodāmuru panāk gan vienmērīgāku šuvi un veicas daudz ātrāk, bet piegādātie 400 vatu lodāmuri nav lietojami — daudz par vājiem, un uz jumta tādus nav kur pieslēgt. Nav elektrisko vinču, un tonnām materiāls ir jāceļ uz jumta ar striķi. Salabotiem jumtiem vajadzētu turēt 10—15 g., bet sliktas kvalitātes skārdam nav normātīvu, arī cinkotais skārds ir slikts — tikai ar dažu mikronu cinka slāni.

Rīgas 5. dzīvokļu ekspluatācijas rajona aprūpei skaitās 134 nami ar 82.000 m^2 lielo jumta kopplatību. 17.000 m^2 pašlaik vajadzīgs steidzīgs remonts, bet šogad tas plānots tikai diviem namiem.

Celtniekiem parasti iedala krietni mazāk būvmateriālu nekā paredzēts projektā. Sevišķi tas attiecas uz apdares un izolācijas materiāliem. Apvienības Laukceltnieks materiāltechniskas apgādes nodaļā nav iespējams saņemt pietiekamā daudzumā pat ķelles un āmuru, tāpēc dažas brigādes jau nodibinājušas savu kasi nepieciešamo darba rīku iegādei.

Daži būviecirkņi pagājušā gadā atvēlēja tik maz tapešu līmes, ka pietika labi ja pusmājas dzīvokļiem. Flīzes virtuvēs vairs drīkst likt tikai četras rindas virs izlietnes, samazināta to platība arī tualetes un vannas telpās. Šī flīzētā „dekorācija" palikusi tikai, lai parādītu, ka kaut ko tādu vēl ražo. Jelgavas rūpnīcās siltuma izolācijas materiālu fibrolitu izķeŗ vietējie, un uz attālākiem būvlaukumiem tas nepienāk.

Rīgas 3. dzelzbetona konstrukciju rūpnīcā pasūtinātās kolonnas un paneles kolchozam Silaine veikalu un ēdnīcu būvei bija jāsaņem janvārī, bet pienāca tikai marta beigās. Rezultātā — uzdevums paveikts tikai martā. Rezultātā — uzdevums paveikts par 91,6 proc. Būvvadītāju un meistaru plānošana par nepieciešamiem materiāliem ir pilnīgi veltīga.

Autoceltņi (krāni), pacēlāji un betona maisītāji reti kad ir sagaidāmi laikā. Būvuzņēmēji bieži sūta ļaudis braukāt pa rajonu un ārpusē vākt materiālus, kas citiem palikuši pāri, vai kādu laiku vēl nav vajadzīgi. Ar atvēlēto degvielu nav iespējams iztikt. Balvos vairāki šoferi jau bija 181 darba dienu piespiedu atvaļinājumos tikai degvielu trūkuma dēļ. Pārējie 230 darba dienas vienkārši nostāvēja vai veica sīkus remontdarbus.

No Armēnijas atvestais torņa celtnis jaunas 60 dzīvokļu mājas būvei jau savu pašu remonta vajadzībām patērēja visu atvēlēto degvielu kontingentu. Padomju saimniecībā Bolupe 10 namu būvniecības darbi aizkavējās par viena gada ceturksni tikai grunts griežamās technikas dēļ. Kamēr no Rīgas arvien nāca tikai solījumi, tikmēr pašu spēkiem pielāgotais ekskavators nepārtraukti lūza pārlieku lielās slodzes dēļ.

Rīgas cementa un šīfera rūpnīca, kā teikts LKP CK ziņojumā, pirmajā pusgadā saražoja 30.000 tonnu cementa par maz, bet, kā zināms, vēl joprojām ražo nekam nevajadzīgo ģipša kartonu. Rūpnīcas technika ir galīgi nolietota, sevišķi iekraušanas un izkraušanas mēchanismi. Cementa noliktavas darbojas tikai vienā iekraušanas vietā. Technikas trūkums rūpnīcās un uzņēmumos kļūst par galveno ražošanas jaudas un izpildes traucēšanas faktoru. Rīgas 30. speciālizētās mechanizācijas darbu pārvaldes nod. vad. V. Kopaņevs izteica domu, ka „nozaŗu ministrijai būtu nepieciešams izveidot ārējos ekonomiskos sakarus, būvēt objektus ārzemēs, lai par nopelnīto valūtu varētu iegādāties modernākās techniskās ierīces.

Kādas rūpnīcas konvejers apstājās, teikts ziņojumā, jo saskarīgais uzņēmums nebija laikā piegādājis gumijas blīves, kas maksā tikai kapeikas. Rūpnīcas bieži vien sagroza ražošanu, piemēram, pasūtināto stieņu vietā izgatavo smagas sijas, jo plānā bija vajadzīgs atbilstošs skaitlis tonnās. Neticami, bet patiesi!

I. Blaževics

ATBALSTAIT PROJEKTU SIDNEJA 89!

Latviešu Sporta apvienība Kanadā

rīko

AZAIDU

1987. gada 4. oktobrī, pl. 11.30—15.00

TORONTO LATVIEŠU CENTRĀ.

Atlikums atbalstam līdzekļu vākšanai, lai Kanadas Latviešu sporta vienību 1989. gadā sūtītu uz Austrāliju.

LAIPNI AICINA

L.S.A.K. UN SPORTISTI

BRAUKSIM UZ AUSTRĀLIJU

UZ 11. GLOBĀLĀM MEISTARSACĪKSTĒM!

LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN CREDIT UNION

Darba piedāvājums

LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA

meklē

DARBINIEKU/DARBINIECI GRĀMATVEDĪBAS DARBAM.

Lūdzu zvanīt Kreditsabiedrības pārvaldniekam I. Alksnim Kreditsabiedrības darba laikā, telefons: 922-2551.

TORONTO OFFICE 491 College Street Toronto, Ontario M6G 1A5 Phone 922 2551 | TORONTO OFFICE 4 Credit Union Drive Toronto, Ontario M4A 2N8 Phone 751 8982 | HAMILTON OFFICE 16 Queen Street North Hamilton, Ontario L8R 2R8 Phone 529 7939 | LONDON OFFICE 137 Huron Street London, Ontario N6A 2J3 Phone 439 7342

Latviešu nams Toronto

IZĪRĒ LABI VĒSINĀTAS TELPAS

SARĪKOJUMIEM UN VIESĪBĀM

Pēc vēlēšanās nama dāmu komiteja rīko

GODĪBU GALDUS

491 College Street, Toronto, Ont. M6G 1A5

Tel. 922-2931

Alcan Building Products Authorized Dealer — ALCAN

Māju īpašnieki!

ietaupait ar ALCAN SIDING

Sazinaities ar uzņēmuma īpašnieku — bez starpniekiem gatavo un ierīko

534-2926

Thermo Windows

- **LIETUS NOVADA CAURULES**
- **LOGUS**
- **DURVIS**
- **MARĶĪZES** (Awnings)
- **JUMTA PĀRKARES**

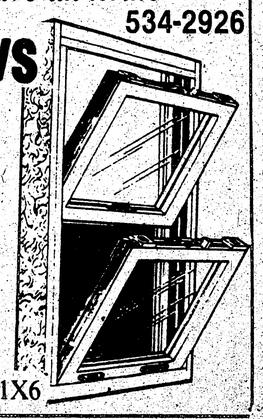

CENTURY ALUMINUM INSTALLERS

Īpašnieks Artūrs Mīme

229 Dundas St. W., Toronto, M6R 1X6

Vai Tālivaldis Kronbergs ...

(Turpinājums no 1. lp.)

Miķelsoni aizvērtu durvis savam populārajam delikatesu veikalam. Torontiešiem tad bez zušiem, žāvētiem lašiem un citiem gardumiem būtu jāpāriet uz Gulaga diētu. Pānikai pagaidām nav vietas, jo Miķelsoni vēl ilgi turpinās cept, vārīt un pārdot.

Ar rudens pirmajām dienām te atmodusies arī sabiedriskā dzīve. To varēja manīt Centra sapulcē, kur ,,labais spārns'' nikni aizstāvēja savas pozicijas pret progresīvi liberāliem tribūniem. Konservātīvs garīdznieks teiktu: ,,Dievs neļauj kokiem augt debesīs.''

Polītiskā laukā jau sprāgusi pirmā pārsteiguma bumba. LNAK valde, izvērtējot priekšā stāvošo jaunā PBLA prezidenta vēlēšanu kandidātus, izšķīrusies, ka piemērotākais vīrs ir Tālivaldis Kronbergs. Kā zināms, tad otru kanadieti Dr. L. Luksu par kandidātu jau paspējusi uzstādīt kaimiņzemes ALA.

T. Kronbergam, ko patlaban Ontario valdība nozīmējusi par pārstāvi United Appeal organizācijā, ir apskaužami ilga un plaša sabiedriskā darba pieredze. LNAK valde pierunājusi Kronbergu kandidēt uz aizejošā Dr. O.Pavlovska vietu, pie kam, aizklāti balsojot, viņš dabūjis visas balsis (tikai viena atturējusies).

Kronberga vārdam laba slava ir ne tikai Kanadā, bet arī ASV,Eiropā, Dienvidamerikā un Austrālijā. Viņa izredzes iesēsties PBLA prezidenta krēslā ir ļoti lielas.

LNAK valde nosūtījusi tagadējam PBLA priekšsēdim Dr. O. Pavlovskim šādu rakstu.

Ar 1987. gada 22. septembŗa Latviešu Nacionālās Apvienības Kanadā valdes sēdes lēmumu LNAK valde par kandidātu PBLA valdes priekšsēža amatam uzstāda

Tālivaldi KRONBERGU

MOTIVĀCIJA;

Kopš 1972. gada valdes sēdes Katskiļos PBLA valde ir attīstījusi mērķtiecīgu darbību, kas gadu no gada ir paplašinājusies, it īpaši nacionālpolītiskā darba laukā. Rezultātā PBLA ir kļuvusi par organizāciju, ko jau uzklausa un ievēro starptautiskos forumos un valstīs, kur ir lielākas un labi organizētas latviešu kopības.

Tomēr joprojām nav nevienas starptautiskas organizācijas un nevienas valdības, kas, par retoriku nerunājot, nopietni iestātos par latviešu tautas tiesību atgūšanu. Tādēļ arī turpmākajos gados PBLA valdei būs jārūpējas par latviešu problēmu popularizēšanu un jāmēģina atrast vismaz dažus tādus atbalstītājus, kas Baltijas tautām būtu gatavi palīdzēt ne tikai ar vārdiem, bet arī ar darbiem. Tālāk veidojami un nostiprināmi būs arī ar latviešu tautas kodolu Latvijā rastie sakari, lai spēcinātu tautu un ļautu tai pārdzīvot grūtos nebrīvības gadus.

Minēto uzdevumu veikšanai un citu PBLA valdes darbu tālāk virzīšanai LNAK valde nominē tagad vakantajam PBLA valdes priekšsēža postenim Tālivaldi KRONBERGU, kas jau 19 gadus ir sekmīgi vadījis LNAK un visu šo laiku ir bijis arī PBLA valdes loceklis, un kas spēj ap sevi pulcināt labi kvalificētus darba darītājus un tos vadīt uz valdes nosprausto mērķi.

T. KRONBERGA DARBĪBAS MĒRĶI UN PROGRAMMA;

1.

PBLA darbībā valdei izvērtējams un uzstādams ilgāka laika stratēģisks plāns, 3—5 gadu darbībai. Mērķis ir 4 milj. dolaru pamatkapitāla savākšana. Tā izpildīšanai sastādams gadskārtējs darba kalendārs, kas pārvērtējams katrus 12 mēnešus gan neklātienes sēdēs, gan rakstiskā veidā. Gadu pēc šī mērķa sasniegšanas PBLA pamatkapitāla augļi sadalāmi sekojoši:

PBLA polītiskam darbam — augļi no 2 milj. dolaru pamatkapitāla.

Jaunatnes izglītības un jaunatnes nacionālpolītiskā darba atbalstīšanai, it sevišķi PBLA Sabiedrisko zinātņu institūtam Minsterē, kuŗa augšana ir vitāla nacionālpolītiskā darba laukā, augļi no 1 milj. dolaru pamatkapitāla.

Kultūras darbam — augļi no 1 milj. dolaru pamatkapitāla. Šī summa nododama PBLA KF. PBLA KF pēc šādu augļu saņemšanas pārtrauc atsevišķu līdzekļu vākšanas procesu, bet varēs priekšlaicīgi sagatavoties līdzekļu piešķiršanai, jo ienākušie līdzekļi piešķīrumiem PBLA KF valdei būs zināmi vienu gadu uz priekšu.

2.

Pie PBLA valdes dibināma Polītiskā darba padome, kas rūpīgi sekotu notikumu attīstībai Latvijā un citās okupētajās Baltijas valstīs. Šai vajadzībai radāma tur notiekošo norišu pētītāju grupa, kuŗas dalībniekiem atsevišķus projektus izstrādā un uzdod PBLA valdes priekšsēdis. Bez tam Polītiskā darba padome izstrādā plānus un projektus pēc PBLA valdes norādījumiem.

3.

Sakarā ar Latvijas ģeografisko novietojumu Eiropā arvien lielāka PBLA darbība jāattīsta Eiropā, pakāpeniski pārvietojot galvenos darbības projektus, kā arī personālu uz Eiropu. Nākamā gada laikā PBLA valdei jāsastāda pārskats par katru Eiropas valsti, izvērtējot iespējas un veidus, kā panākams atbalsts Latvijas brīvības un pašnoteikšanās centieniem katrā Eiropas valstī.

4.

Savlaicīgi ir plānojama akcija Molotova un Ribentropa pakta piecdesmitās gadskārtas nosodīšanai (1989. gadā) un jāprasa pakta anullēšana.

5.

PBLA valdei jāieņem noteikts viedoklis, ka pastāv tikai viena latviešu tauta, viena valoda un viena kultūra, kaut pašreiz tā ģeografiski šķelta starp tautu Latvijā zem Padomju savienības okupācijas un tautu dažādās svešās zemēs, bet brīvībā.

6.

Uz PBLA valdes sēdēm konsultātīvā kapacitātē turpmāk aicināmi visi bijušie PBLA valdes priekšsēži un atsevišķos jautājumos garīgo un sabiedrisko organizāciju globālie vadītāji.

7.

Pēc latviešu saimes svešumā lielās izklaides radīto problēmu pārvarēšanas par rēgulāru PBLA darba plānošanas iestādījumu ir kļuvušas valdes klātienes sēdes, kas gan joprojām saistās ar izdevumiem. Lai nodrošinātu mērķtiecīgu darbu, sēdēm turpmāk jātiek tā sagatavotām, ka izklāsti un rezolūcijas par sēdē apskatāmiem galvenajiem jautājumiem ir jau iepriekš izsūtīti visiem sēdes dalībniekiem, kas tiem palīdzētu saņemt instrukcijas no viņu pārstāvētajām organizācijām. Izklāstu sagatavošanā un attiecīgo jautājumu izspriešanā sēdē var aicināt kompetentus lietpratējus.

8.

PBLA administrātīvam aparātam paplašinoties, lielāka vērība veltījama algoto darbinieku optimālai izmantošanai, un tie jāpakļauj PBLA valdes priekšsēža kontrolei vai viņa nozīmēto PBLA valdes locekļu pārraudzībai, vadoties pēc darbības vietām attiecīgās zemēs.

9.

Lai paplašinātu PBLA darbu līdzekļu bazi, ko lielā mērā veido Latvijas Brīvības Fonds, radāma īpaša PBLA valdes un lietpratēju komisija, kuŗas darbā konsultējami arī ārpus Ziemeļamerikas esošie eksperti. Lielāka vērība veltījama galvenajiem fonda ieguldījumiem, par kuŗiem lēmumi jāizdara fonda padomes sēdēs, kuŗu dalībniekiem iepriekš piesūtāmi projektēto ieguldījumu apraksti, kas,papildināti ar ekspertu atsauksmēm, ļautu fonda padomes locekļiem paveikt tiem uzticēto funkciju.''

Varbūt ka Kronbergs patiesi būs īstais vīrs, kas pozitīvi un radikāli pārveidos mūsu centrālās pārstāvniecības darbu nākotnē. Tas sevišķi attiecināms uz mūsu kopējās ārtavas devumu racionālu izlietāšanu.

Tanī pašā laikā Kanadā var sprāgt otra pārsteiguma bumba, jo priekšā stāv Globālās Daugavas Vanagu vadības vēlēšanas, kuŗās lielas izredzes uzvarēt ir DV KV priekšniekam Guntaram Brikmanim.

A. Ķegumnieks

Krustmāte

Frīda Balgalvis

dzimusi 1909. gada 4. martā Dobelē,
mirusi 1987. gada 13. septembrī Toronto.

Piemin

krustdēls Visvaldis Ozols ar ģimeni,
Marta un Kristaps Ozols
ar ģimeni Arģentīnā

Mūžībā aizsaukta mūsu visu cienītā

Frīda Balgalvis

mirusi 1987. gada 13. septembrī Toronto.

Viņu mīļā piemiņā paturēs

P. Bergmanis ar ģimeni
Londonā

MILVOKI

● 13. septembris bija liela diena Milvoku latviešu sabiedrībai. Iesvētīja Milvoku latviešu ev. lut. Sv. Trīsvienības draudzi un ieveda amatā mācītājus. Jau vairākus gadus trīs Milvoku latviešu luterāņu draudzes — Milvoku, Sv. Jāņa un Kristus — bija mēģinājušas apvienoties. Šogad tas izdevās, un apvienotā draudze izvēlējās nest Svētās Trīsvienības vārdu. Draudze par mācītāju izraudzīja Sv. Jāņa draudzes mācītāju L. Zušēvicu, bet par viņas palīgu Kristus draudzes mācītāju V. Rumpēteri.

Draudzes iesvēti un mācītāju L. Zušēvicas un V. Rumpētera ievešanu amatā izdarīja prāvesti V. Vārsbergs un J. Turks. Arī archibīskaps A. Lūsis bija paredzējis piedalīties dievkalpojumā, bet bija aizkavēts neveselības dēļ. Dievkalpojumu kuplināja pūtēju ansamblis un draudzes bērnu koris.

Pēc dievkalpojuma draudzes locekļi un viesi piedalījās kopējā azaidā Milvoku Latviešu namā. Galda runās izskanēja vēlējumi, lai arī citas vietas, kuŗās ir vairākas draudzes, sekotu Milvoku piemēram.

Lauma Kasaka nodeva draudzei palielinātu foto uzņēmumu, kuŗā redzami Milvoku latviešu dievkalpojuma dalībnieki. Šis dievkalpojums noticis 1950. gada pavasarī māc. E. Lamberta vadībā. Lauma Kasaka ar savu nelaiki vīru Dr. M. Kasaku sagādāja galvojumus un palīdzēja izvietoties daudziem simtiem latviešu. Viņa arī organizēja un vadīja latviešu sabiedrisko dzīvi Milvokos piecdesmito gadu sākumā. Milvoku latviešu ev. lut. Sv. Trīsvienības draudzes padome izraudzīja L. Kasaku par draudzes goda locekli.

V. J.

● Latviešu Centra Toronto bibliotēka ziemas mēnešos apkalpos lasītājus četras reizes nedēļā: sākot ar 4. oktobri — svētdienās un trešdienās no pl. 12.00—16.00 un otrdienās un piektdienās no pl. 18.00—21.00.